

STANDARD EUROBAROMETER 100

Publieke opinie in de Europese Unie

Eerste resultatenverslag

Fieldwork: oktober-november 2023

STANDARD EUROBAROMETER 100

Publieke opinie in de Europese Unie

Eerste resultatenverslag

Fieldwork: oktober-november 2023

Standaard Eurobarometer 100

Najaar 2023

Deze enquête is aangevraagd en gecoördineerd door de Europese Commissie, directoraat-generaal Communicatie.

Dit document vertegenwoordigt niet het standpunt van de Europese Commissie. De daarin vervatte interpretaties en meningen zijn uitsluitend die van de auteurs.

Titel van het project Standaard Eurobarometer 100 — najaar 2023 — Eerste resultaten

Taalversie NL

Media/Volume PDF/Volume_01

Catalogusnummer NA-AO-23-O44-NL-N

ISBN 978-92-68-09987-2

ISSN 1977-3927

DOI 10.2775/127677

© Europese Unie, 2023

<https://www.europa.eu/eurobarometer>

Tegoeed voor foto's: Getty Afbeeldingen

Document opgesteld door Pierre Dieumegard voor [Europa-democratie-Esperanto](#)

Hetdoel van dit „voorlopige” document is om meer mensen in de Europese Unie in staat te stellen kennis te nemen van documenten die door de Europese Unie (en gefinancierd door hun belastingen) zijn opgesteld. **Zonder vertalingen worden burgers**uitgesloten van het debat.

Dit document „Eurobarometer” [bestond alleen in het Frans, Duits en Engels](#), in een pdf-bestand. Vanuit het eerste bestand hebben we een odt-bestand gemaakt, voorbereid door Libre Office-software, voor machinevertaling naar andere talen. De resultaten zijn nu [beschikbaar in alle officiële talen](#).

Het is wenselijk dat de EU-administratie de vertaling van belangrijke documenten overneemt. „Belangrijke documenten” zijn niet alleen wet- en regelgeving, maar ook de belangrijke informatie die nodig is om samen weloverwogen beslissingen te nemen.

Om onze gemeenschappelijke toekomst samen te bespreken en betrouwbare vertalingen mogelijk te maken, zou de internationale taal Esperanto zeer nuttig zijn vanwege zijn eenvoud, regelmaat en nauwkeurigheid.

Neem contact met ons op:

[Kontakto \(europokune.eu\)](mailto:europokune.eu)

<https://e-d-e.org/-Kontakti-EDE>

Inhoudsopgave

Introductie.....	6
I. Europeanen en de Europese Unie.....	11
1. Vertrouwen in nationale regeringen en parlementen en in de Europese Unie.....	12
A. Vertrouwen in nationale regeringen en parlementen en in de Europese Unie: trend.....	12
B. Vertrouwen in de Europese Unie: nationale resultaten.....	13
C. Vertrouwen in de nationale overheid: nationale resultaten.....	14
2. Het beeld van de Europese Unie.....	15
A. Het beeld van de Europese Unie: trend.....	15
B. Het beeld van de Europese Unie: evoluties en nationale resultaten.....	16
3. De toekomst van de Europese Unie.....	17
B. De toekomst van de Europese Unie: nationale resultaten.....	18
4. De EU-vlag: trend en nationale resultaten.....	19
II. De belangrijkste zorgen van de Europeanen.....	21
1. Belangrijkste punten van zorg op Europees niveau: trend.....	22
2. Belangrijkste punten van zorg op Europees niveau: nationale resultaten.....	23
3. Belangrijkste punten van zorg op nationaal niveau: trend.....	24
4. Belangrijkste punten van zorg op nationaal niveau: nationale resultaten.....	26
III. De economische situatie.....	27
1. Perceptie van de Europese economie.....	28
A. Huidige economische situatie op Europees niveau: trend en nationale resultaten.....	28
B. Verwachtingen voor de economie op Europees niveau: trend en nationale resultaten.....	30
2. Perceptie van de nationale economie.....	32
A. Huidige situatie van de economie op nationaal niveau: trend en nationale resultaten.....	32
B. Verwachtingen van de economie op nationaal niveau: trend en nationale resultaten.....	34
3. Het economisch beleid van de EU.....	35
A. Steun voor de euro: trend en nationale resultaten.....	35
B. Het herstelplan van de EU „NextGenerationEU”: trend en nationale resultaten.....	37
IV. Russische invasie van Oekraïne.....	38
1. Tevredenheid over de reactie op de Russische invasie van Oekraïne.....	39
A. Tevredenheid met de reactie op de Russische invasie van Oekraïne: trend.....	39
B. Goedkeuring van maatregelen die zijn genomen om te reageren op de Russische invasie van Oekraïne: trend en nationale resultaten.....	40
C. Steun voor EU-acties op het gebied van energieonafhankelijkheid: trend en nationale resultaten.....	47
2. Defensie en veiligheid van de EU in het kader van de Russische invasie van Oekraïne.....	49
A. Steun voor een gemeenschappelijk defensie- en veiligheidsbeleid tussen de EU-lidstaten: trend.....	49
B. Steun voor een gemeenschappelijk defensie- en veiligheidsbeleid tussen de EU-lidstaten: evoluties en nationale resultaten.....	50
C. Defensie en veiligheid van de EU in het kader van de Russische invasie van Oekraïne: trend en nationale resultaten.....	51

Standaard Eurobarometer 100
Najaar 2023

V. De EU in de wereld.....	53
1. EU in de wereldeconomie: trend en nationale resultaten.....	54
2. De EU als een plaats van stabiliteit in een onrustige wereld.....	55
3. Steun voor een gemeenschappelijk buitenlands beleid.....	56
4. Waarden.....	58
A. Persoonlijke waarden.....	58
B. EU-waarden.....	60
Conclusie.....	62
Technische specificaties.....	65
Opmerkingen.....	70

Standaard Eurobarometer 100
Najaar 2023

Introductie

Standaard Eurobarometer 100

Najaar 2023

Dit eerste resultatenverslag bevat de eerste resultaten van de standaard Eurobarometer-enquête van het najaar van 2023 (EB100) in de 27 EU-lidstaten¹. Het wordt gepubliceerd met de resultaten van de standaard Eurobarometer-vragen, die in een bijlage worden beschreven. De enquête is uitgevoerd tussen 23 oktober en 14 november 2023.

Oorlog in Oekraïne

De Russische agressieoorlog in Oekraïne is aan de gang, meer dan 18 maanden nadat het land op 24 februari 2022 binnenviel. De langdurige oorlog blijft een impact hebben op zowel Europa als de rest van de wereld op een breed scala van gebieden, waaronder energiezekerheid, wereldwijde voedselzekerheid en geopolitieke allianties. Sinds het begin van de oorlog hebben de EU en haar lidstaten Oekraïne bijna 85 miljard euro aan economische, humanitaire en militaire steun verleend.² In de periode sinds de standaard Eurobarometer van het voorjaar van 2023 (mei-juni 2023) en de huidige enquête omvatten EU-acties in verband met de oorlog:

Op 28 september heeft de Raad, op voorstel van de Commissie, het stelsel van tijdelijke bescherming van Oekraïense vluchtelingen verlengd tot en met 4 maart 2025.

Op 27 oktober herhaalden de EU-leiders hun veroordeling van de Russische agressieoorlog in Oekraïne en hun inzet voor het herstel en de toekomstige wederopbouw van Oekraïne.

In november 2023 heeft de Europese Commissie 110 miljoen euro aan humanitaire hulp toegewezen, waardoor de totale humanitaire hulp die de EU sinds het begin van de oorlog heeft verstrekt, op 843 miljoen EUR komt.³

Op 4 november 2023 bracht voorzitter Von der Leyen haar zesde bezoek aan Kiev sinds de Russische invasie op grote schaal.

Op 8 november 2023 heeft de Europese Commissie de Europese Raad aanbevolen EU-toegangsonderhandelingen met Oekraïne te openen als onderdeel van het uitbreidingspakket 2023.⁴

Op 15 november 2023 hebben de Commissie en de hoge vertegenwoordiger voorstellen ingediend voor het twaalfde pakket sancties tegen Rusland⁵.

De crisis in het Midden-Oosten

Op 7 oktober 2023 lanceerde Hamas een terroristische aanval op Israël met berichten van ongeveer 1.200 doden en ongeveer 240 mensen gegijzeld⁶. Op 8 oktober verklaarde de Israëlische premier Netanyahu formeel de oorlog aan Hamas als reactie. Volgens Gaza's ministerie van Volksgezondheid hebben vergeldingsluchtaanvallen meer dan 15.000 doden (cijfers die betrouwbaar worden geacht door de Verenigde Naties)⁷ Het conflict is aan de gang met Israëlische strijdkrachten die nu actief zijn in Gaza, die geconfronteerd worden met een groeiende humanitaire crisis.

De aanval van Hamas is in de sterkst mogelijke bewoordingen veroordeeld door de Europese Raad, die ook het recht van Israël bevestigde om zich te verdedigen in overeenstemming met het internationaal recht en het internationaal humanitair recht en riep op tot de onmiddellijke vrijlating van alle gijzelaars⁸. Hij sprak ook zijn grootste bezorgdheid uit over de verslechterende humanitaire situatie in Gaza en riep op tot voortdurende, snelle, veilige en ongehinderde humanitaire toegang en hulp om degenen in nood te bereiken. De Europese Commissie heeft haar humanitaire hulp aan Gaza in 2023 verviervoudigd.

De EU zet zich in voor een duurzame vrede op basis van een tweestatenoplossing. Op 13 oktober 2023 hebben de voorzitter van de Europese Commissie von der Leyen en Metsola, voorzitter van het Europees Parlement, een bezoek gebracht aan Israël.

Energiezekerheid

Als gevolg van de energiecrisis die werd veroorzaakt door de Russische invasie van Oekraïne en de bewapening van de energievoorziening, heeft de EU een breed scala aan maatregelen genomen om de energiezekerheid te verbeteren. Het succes van de gasvraagreductieverordening van augustus 2022 in het terugdringen van het verbruik heeft geleid tot een verlenging met nog een jaar. Het effect van deze maatregelen wordt verder benadrukt door de aankondiging op 18 augustus 2023 dat de doelstelling om gasopslaginstallaties tot 90 % van de capaciteit te vullen meer dan twee maanden eerder was bereikt⁹.

De economie

1 Tussen 18 oktober en 17 november 2023 werden enkele vragen gesteld in 12 andere landen of gebieden: Albanië, Bosnië en Herzegovina, de Turks-Cypriotische Gemeenschap in het deel van het land waarover de regering van de Republiek Cyprus, Moldavië en Kosovo geen zeggenschap heeft (deze benaming laat de standpunten over de status van Kosovo onverlet en is in overeenstemming met Resolutie 1244/99 van de VN-Veiligheidsraad en het advies van het Internationaal Gerechtshof over de onafhankelijkheidsverklaring van Kosovo), Montenegro, Noord-Macedonië, Noorwegen, Servië, Zwitserland, Turkije en het Verenigd Koninkrijk. Veldwerk begon eerder in Montenegro vanwege nationale volkstelling tussen 1 en 15 november

2 https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/FS_22_3862

3 https://civil-protection-humanitarian-aid.ec.europa.eu/news-stories/news/eu-providing-additional-eu110-million-humanitarian-aid-support-ukrainians-affected-war-2023-11-14_en

4 https://eu-solidarity-ukraine.ec.europa.eu/index_en

5 https://www.eeas.europa.eu/eeas/ukraine-high-representative-together-european-commission-submits-proposals-12e-pakket-sancties_nl (*slechte link*)

6 <https://www.reuters.com/world/middle-east/what-do-we-know-about-israeli-hostages-gaza-2023-11-22/>

7 <https://www.reuters.com/world/middle-east/more-people-risk-death-disease-than-bombings-gaza-who-2023-11-28/>

8 <https://www.consilium.europa.eu/media/67627/20241027-european-council-conclusions.pdf>

9 https://energy.ec.europa.eu/news/eu-reaches-90-gas-storage-target-ahead-winter-2023-08-18_en

Standaard Eurobarometer 100

Najaar 2023

Uit de meest recente economische vooruitzichten blijkt dat de economische groei in de eerste helft van 2023 aan kracht is verloren, hoewel de inflatie naar verwachting zal blijven dalen en de arbeidsmarkt sterk blijft.

De economische najaarsprognose 2023,¹⁰ gepubliceerd in november 2023, voorspelt dat de bbp-groei in de EU in 2023 0,6 % zal bedragen in zowel de EU als de eurozone. De bbp-groei voorspellingen voor 2024 zijn nu 1,3 % voor de EU en 1,2 % voor de eurozone.

De inflatie zal naar verwachting dalen, zowel in de EU (9,2 % in 2022, 6,5 % in 2023 en 3,5 % in 2024) als in de eurozone (respectievelijk 8,4 %, 5,6 % en 3,2 %).

Na een reeks renteverhogingen in 2022 heeft de Europese Centrale Bank in februari, maart, mei, juni, augustus en september 2023 verdere renteverhogingen goedgekeurd¹¹.

De arbeidsmarkt blijft sterk presteren, waarbij de werkloosheid op een record dieptepunt blijft. De werkloosheid in de EU zal zich naar verwachting stabiliseren op 6,0 % in 2023 en 2024, iets minder dan 6,2 % in 2022. In het eurogebied wordt verwacht dat de werkloosheid in 2023 en 2024 op 6,6 % zal blijven, tegen 6,8 % in 2022.

EU-gerelateerde gebeurtenissen sinds de standaard Eurobarometer voorjaar 2023:

Op 13 september 2023 hield voorzitter Von der Leyen haar laatste toespraak over de Staat van de Unie vóór de Europese verkiezingen in juni 2024.

De zomer van 2023 was de heetste ooit, met turbulente weersomstandigheden in heel Europa. Verwoestende bosbranden in Griekenland en Spanje in juli werden gevolgd door verwoestende overstromingen slechts een paar weken later. Er waren grote overstromingen in juni in Roemenië en Servië, in augustus in Slovenië, en in Nonivay en Zweden, die werden getroffen door Storm Hans.¹² In oktober werden een aantal Europese landen, waaronder Denemarken, Duitsland en Portugal, getroffen door Storm Babet. Eind oktober en begin november bracht de storm Ciaran sterke winden en hevige regen naar grote delen van West-Europa.

Na 18 maanden aan de macht is de Nederlandse vierpartijencoalitieregering op 8 juli 2023 ingestort als gevolg van geschillen over migratiebeleid. Premier Mark Rutte leidde een verzorgersregering tot er nieuwe verkiezingen konden worden gehouden op 22 november 2023, en kondigde aan dat hij zou stoppen met de politiek bij die verkiezingen.

Verkiezingen in de EU sinds de voorjaarsenquête van 2023:¹³

Op 23 juli 2023 heeft Spanje parlementsverkiezingen gehouden met de Volkspartij die het grootste deel van de stemmen behaalde (33,1 %), gevolgd door de Socialistische Arbeiderspartij (31,7 %) en Vox (12,4 %) en Sumar (12,3 %). Sanchez werd op 29 november 2023 benoemd tot president van de regering, in een coalitieregering met Sumar.

Op 30 september 2023 heeft Slowakije algemene verkiezingen gehouden. Direction-Social Democracy (SMER-SD), geleid door voormalig premier Robert Fico, kwam met 22,9 % van de stemmen met Progressief Slowakije (PS), geleid door Michal Simecka, op de tweede plaats met 18,0 % van de stemmen. Robert Fico werd voor de vierde keer benoemd tot premier.

Op 8 oktober 2023 heeft Luxemburg algemene verkiezingen gehouden. Christian Social Party (PCS/CSV), onder leiding van Luc Frieden, won 29,2 % van de stemmen gevolgd door de Socialistische Arbeiderspartij (POSL/LSAP) onder leiding van vicepremier Paulette Lenert (18,9 %) en de vertrekkende premier Xavier Bettel's Democratische Partij (PD/DP, 18,7 %). Luc Frieden werd op 17 november benoemd tot premier in een coalitieregering tussen de Christelijke Sociale Partij en de Democratische Partij.

Op 15 oktober 2023 werden in Polen parlementsverkiezingen gehouden met de drie coalities van de oppositiepartij — Donald Tusk's Citizens' Coalition (KO), Third Way (Trzecia Droga) en New Left — het grootste deel van de stemming (53,7 % gecombineerd). De opkomst was het hoogst (74,4 %) sinds de terugkeer van de democratie naar het land 34 jaar geleden, en een stijging van 12,6 punten ten opzichte van de vorige parlementsverkiezingen in oktober 2019. Andere opmerkelijke gebeurtenissen sinds de enquête in het voorjaar van 2023:

Op 26 juli 2023 werd de president van Niger, Mohamed Bazoum, door een militaire staatsgreep uit zijn functie gezet.

Tussen 19 en 20 september 2023 voerde Azerbeidzjan een bliksemoffensief en bezetting van Nagorno-Karabach uit, wat resulteerde in zijn overgave. Tienduizenden etnische Armeniërs zijn sinds de overgave uit de regio gevlucht. Op 17 september beval de rechters van het Internationaal Gerechtshof Azerbeidzjan om etnische Armeniërs toe te staan terug te keren naar Nagorno-Karabach en hen veilig te houden.¹⁴

Op 24 september 2023 kondigde de Franse president Emmanuel Macron aan dat Frankrijk zijn

¹⁰ https://economy-finance.ec.europa.eu/economic-forecast-and-surveys/economic-forecasts/autumn-2023-economic-forecast-modest-recovery-ahead-after-challenging-year_en

¹¹ https://www.ecb.europa.eu/stats/policy_and_exchange_rates/key_ecb_interest_rates/html/index.en.html

¹² <https://climate.copernicus.eu/european-summer-2023-season-contrasting-extremes>

¹³ <https://www.robert-schuman.eu/en/the-european-elections-monitor/2023/>

¹⁴ <https://www.reuters.com/world/asia-pacific/world-court-says-azerbaijan-must-let-ethnic-armenians-return-nagorno-karabakh-2023-11-17/>

Standaard Eurobarometer 100

Najaar 2023

ambassadeur en 1.500 troepen uit Niger zou terugtrekken na de staatsgreep in het land.

Standaard Eurobarometer 100

Najaar 2023

Methodiek

De gebruikte methode is die van de standaard Eurobarometer-enquêtes die door het directoraat-generaal Communicatie („Mediamonitoring en Eurobarometer“-eenheid) worden uitgevoerd¹⁵¹⁶. Een technische nota betreffende de interviews van de aangesloten instituten van het Kantar-netwerk is bij dit verslag gevoegd. Het specificeert ook de betrouwbaarheidsintervallen.

Naar aanleiding van de algemene verordening gegevensbescherming van de EU¹⁷ (AVG) werd de respondenten gevraagd of zij al dan niet zouden instemmen met vragen over kwesties die als „gevoelig“ zouden kunnen worden beschouwd.

Opmerking: In dit verslag worden de EU-landen aangeduid met hun officiële afkorting. De in dit verslag gebruikte afkortingen komen overeen met:

België	WEES	Litouwen	LT
Bulgarije	BG	Luxemburg	LU
Tsjechië	CZ	Hongarije	HU
Denemarken	DK	Malta	MT
Duitsland	DE	Nederland	NL
Estland	EE	Oostenrijk	BIJ
Ierland	IE	Polen	PL
Griekenland	EL	Portugal	PT
Spanje	ES	Roemenië	RO
Frankrijk	FR	Slovenië	SI
Kroatië	HR	Slowakije	SK
Italië	HET	Finland	FI
Republiek Cyprus	CY*	Zweden	SE
Letland	LV	Noord-Macedonië	MK
Turks-Cypriotische gemeenschap	CY (tcc)	Servië	RS
Albanië	AL	Turkije	TR
Bosnië en Herzegovina	BA	Het Verenigd Koninkrijk	VERENIGD KONINKRIJK
Moldavië	MD		
Montenegro	MIJ		
Kosovo ¹⁸	XK		

Europese Unie — gewogen gemiddelde voor de 27 lidstaten van de Europese Unie	EU27
BE, FR, IT, LU, DE, AT, ES,PT, IE, NL, FI, EL,	Eurozone

15 <https://www.europa.eu/eurobarometer>

16 De resultatentabellen zijn bijgevoegd. Opgemerkt zij dat het totaal van de in de tabellen in dit verslag vermelde percentages hoger kan zijn dan 100 % wanneer de respondent verschillende antwoorden op dezelfde vraag heeft kunnen kiezen.

17 2016/679

18 Deze benaming laat de standpunten over de status van Kosovo onverlet en is in overeenstemming met Resolutie 1244/99 van de VN-Veiligheidsraad en het advies van het Internationaal Gerechtshof over de onafhankelijkheidsverklaring van Kosovo.

EE, SI, CY, MT, SK, LV, LT, HR

BG, CZ, DK, HU, PL, RO, SE

Buiten het eurogebied

Cyprus als geheel is een van de 27 lidstaten van de Europese Unie. Het acquis communautaire is echter opgeschort in het deel van het land dat niet door de regering van de Republiek Cyprus wordt gecontroleerd. Om praktische redenen zijn alleen de gesprekken in het deel van het land waarover de regering van de Republiek Cyprus zeggenschap heeft, opgenomen in de categorie „CY” en in het EU-27-gemiddelde.

Wij willen de mensen in heel Europa bedanken die hun tijd hebben gegeven om aan deze enquête deel te nemen. Zonder hun actieve deelname zou deze studie niet mogelijk zijn geweest.

I. Europeanen en de Europese Unie

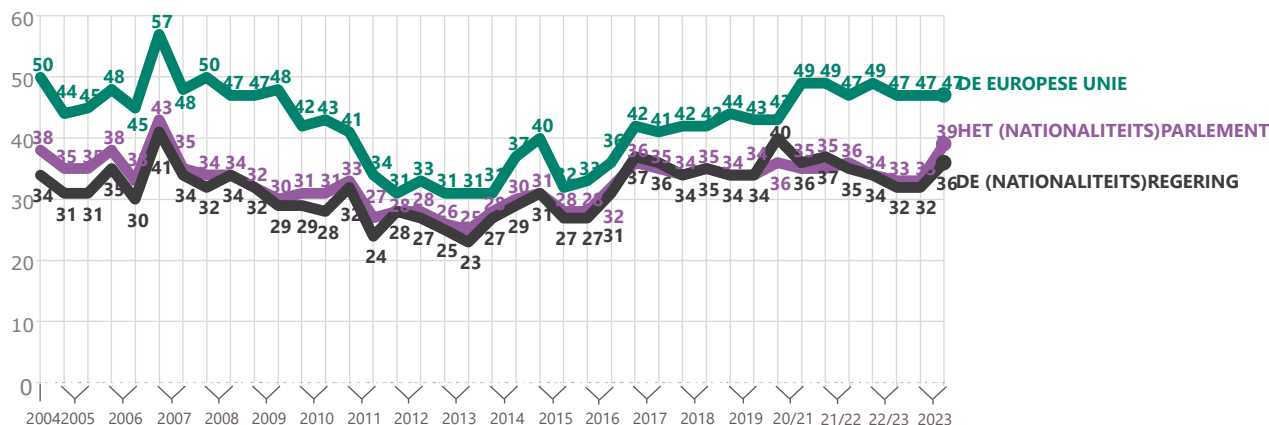
1. Vertrouwen in nationale regeringen en parlementen en in de Europese Unie

A. Vertrouwen in nationale regeringen en parlementen en in de Europese Unie: trend

Het vertrouwen in de Europese Unie blijft 47 %. Dit resultaat is stabiel gebleven sinds de Standard Eurobarometer EB98 van de winter 2022-2023. Het vertrouwen in nationale regeringen is sinds het voorjaar van 2023 toegenomen (36 %, + 4 procentpunten), evenals vertrouwen in de nationale parlementen (39 %, + 6 procentpunten). De kloof tussen vertrouwen in de EU en vertrouwen in nationale regeringen is teruggebracht tot 11 punten, de kleinste kloof sinds de zomer van 2020, toen het 3 punten bedroeg.

Het wantrouwen in de Europese Unie is sinds het voorjaar van 2023 stabiel gebleven (45 %, geen verandering). De mate van wantrouwen bij de nationale regeringen (60 %, - 3 procentpunten) en in de nationale parlementen (56 %, -6 procentpunten) is echter afgenomen.

QA6 Hoeveel vertrouwen heb je in bepaalde instellingen? Voor elk van de volgende instellingen, heb je de neiging om het te vertrouwen of de neiging om het niet te vertrouwen (% — EU — NEIGT TE VERTROUWEN)

Vertrouwen in nationale regeringen, nationale parlementen en de Europese Unie

B. Vertrouwen in de Europese Unie: nationale resultaten

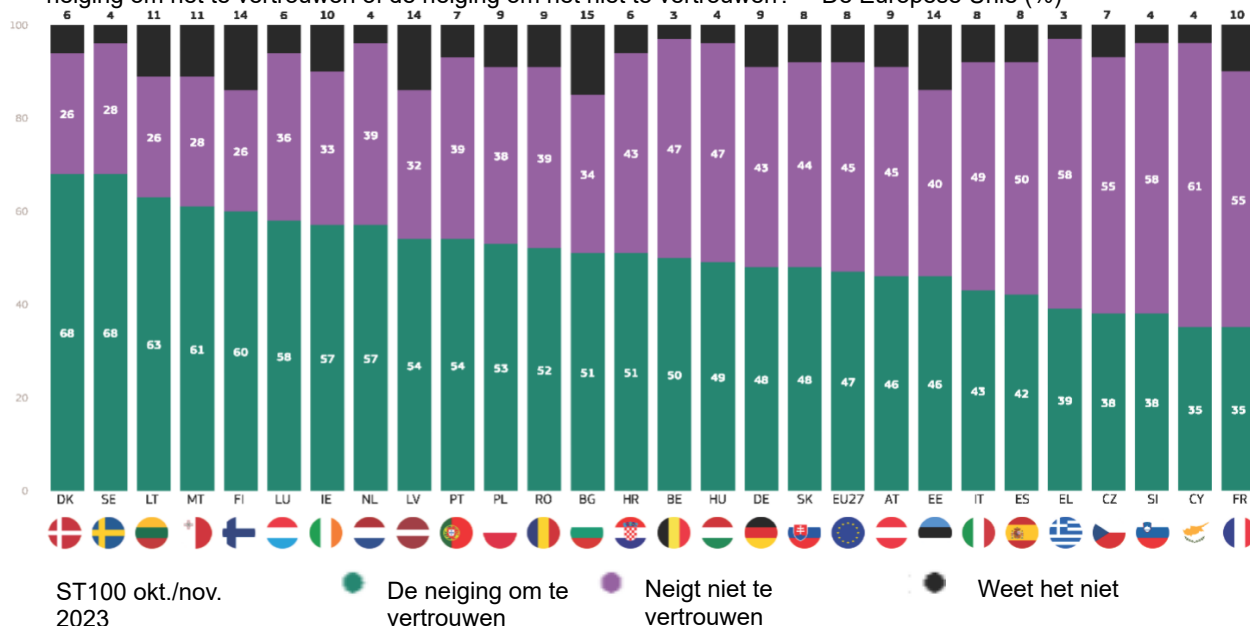
In 20 EU-lidstaten (tegenover 18 in het voorjaar van 2023) zegt een meerderheid van de respondenten de neiging te hebben om de EU te vertrouwen, en dit is met name het geval in Denemarken, Zweden (elk 68 %) en Litouwen (63 %). Ten minste zes op de tien in Malta (61 %) en Finland (60 %) vertrouwen ook in de EU, net als een relatieve meerderheid in Oostenrijk (46 % „huurt om te vertrouwen” versus 45 % „niet te vertrouwen”), Estland (46 % vs 40 %), Slowakije (48 % versus 44 %), Duitsland (48 % versus 43 %) en Hongarije (49 % versus 47 %).

In de overige zeven landen heeft een meerderheid van de respondenten de neiging de EU te wantrouwen: Cyprus (61 % „huurt niet te vertrouwen” versus 35 % „huurt om te vertrouwen”), Griekenland (58 % versus 39 %), Slovenië (58 % versus 38 %), Tsjechië (55 % versus 38 %), Frankrijk (55 % versus 35 %), Spanje (50 % versus 42 %) en Italië (49 % versus 43 %).

Het vertrouwen in de EU is sinds het voorjaar van 2023 in 15 landen afgenomen, met de grootste dalingen in Portugal (54 %, -13 procentpunten), Luxemburg (58 %, -7 procentpunten) en Ierland (57 %, -7 procentpunten). Het vertrouwen is daarentegen toegenomen in tien landen, waaronder Duitsland (48 %, +5 procentpunten). Er is geen verandering opgetreden in Roemenië (52 %) en Nederland (57 %).

Vertrouwen is nu de meerderheidsopvatting in Duitsland, Oostenrijk en Slowakije, maar het is de minderheidsstandpunt in Spanje geworden.

QA6.4 Hoeveel vertrouwen hebt u in bepaalde instellingen? Voor elk van de volgende instellingen. heb je de neiging om het te vertrouwen of de neiging om het niet te vertrouwen? —De Europese Unie (%)

Standaard Eurobarometer 100

Najaar 2023

C. Vertrouwen in de nationale overheid: nationale resultaten

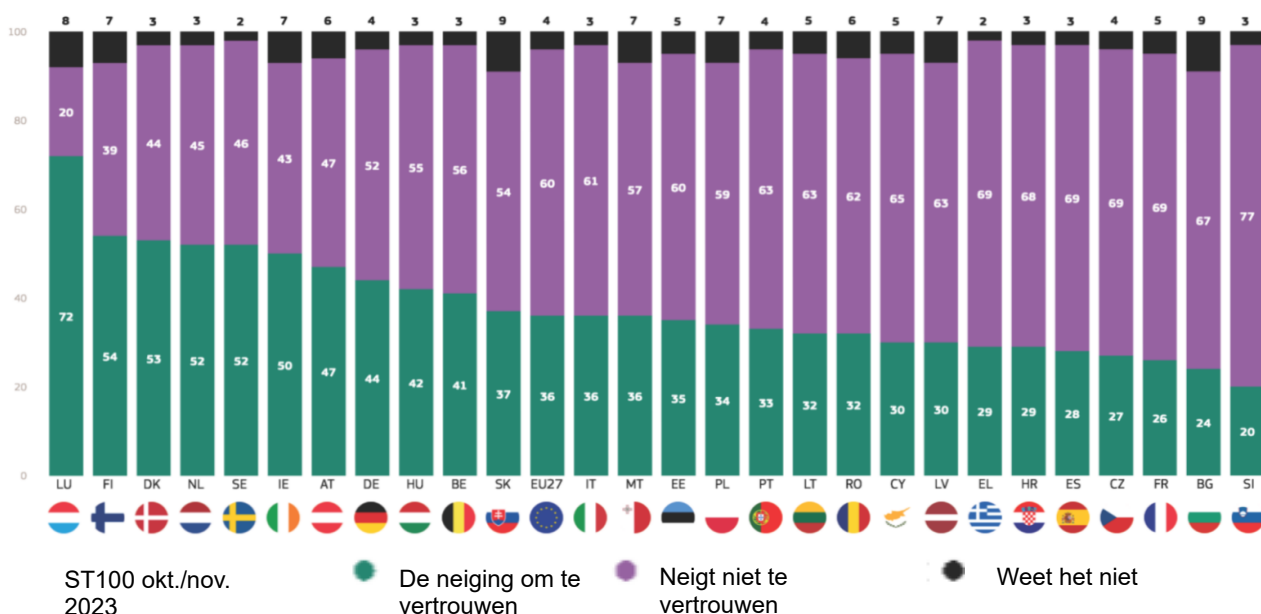
Er zijn zes EU-lidstaten (tegenover vier in het voorjaar van 2023) waar ten minste de helft van de respondenten zegt hun nationale regering te vertrouwen: Luxemburg (72 %), Finland (54 %), Denemarken (53 %), Nederland en Zweden (elk 52 %) en Ierland (50 %). Daarentegen vertrouwt minder dan een kwart in Slovenië (20 %) en Bulgarije (24 %) op hun nationale regering.

Het advies is verdeeld in Oostenrijk (47 % „vertrouwen” versus 47 % „wantrouwen”). In de overige 20 landen wantrouwt een meerderheid van de respondenten hun nationale regering, met een gebrek aan vertrouwen dat het meest wijdverspreid is onder degenen in Slovenië (77 %) en in Griekenland, Spanje, Tsjechië en Frankrijk (elk 69 %).

Het vertrouwen in de nationale overheid is sinds het voorjaar van 2023 in 14 EU-lidstaten toegenomen, met de grootste stijgingen onder de respondenten in Slowakije (37 %, + 18 procentpunten), Nederland (52 %, + 16 procentpunten) en Bulgarije (24 %, + 10 procentpunten). Omgekeerd is het vertrouwen afgenomen in negen landen, waaronder Portugal (33 %, -15 pp), Malta (36 %, - 7 pp) en Cyprus (30 %, -6 procentpunten).

Vertrouwen is nu de meerderheidsopvatting in Nederland en Zweden.

QA6.2. Hoeveel vertrouwen heb je in bepaalde instellingen? Voor elk van de volgende instellingen, heb je de neiging om het te vertrouwen of de neiging om het niet te vertrouwen? De regering (nationaliteit) (%)

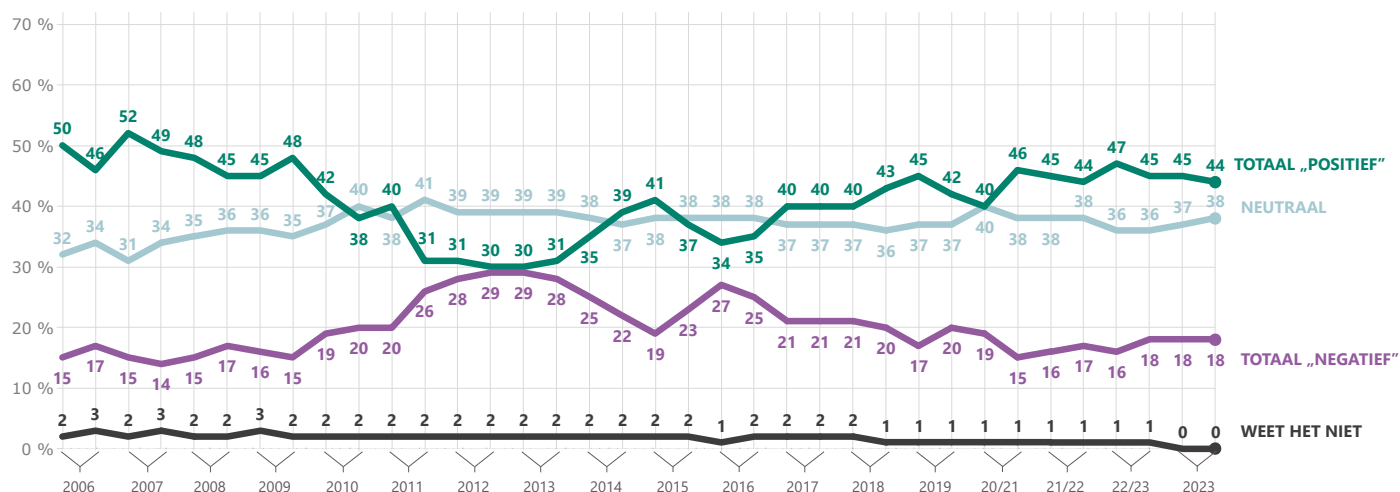

2. Het beeld van de Europese Unie

A. Het beeld van de Europese Unie: trend

Het positieve imago van de EU is sinds het voorjaar van 2023 met één procentpunt gedaald en bedraagt 44 %.

Het neutrale imago van de EU is met één procentpunt gestegen tot 38 %, terwijl het negatieve beeld stabiel is gebleven op 18 %.

Beeld van de Europese Unie

Standaard Eurobarometer 100

Najaar 2023

B. Het beeld van de Europese Unie: evoluties en nationale resultaten

Er zijn 19 EU-lidstaten waar een meerderheid van de respondenten een positief beeld van de EU heeft (tegenover 22 in de standaard Eurobarometer EB99 van het voorjaar van 2023), met de hoogste niveaus in Ierland en Portugal (elk 64 %), Denemarken (59 %) en Luxemburg (58 %).

In zeven lidstaten is het dominante imago van de EU neutraal: Spanje en Hongarije (elk 45 %), Cyprus, Italië en Slovenië (42 %), Griekenland (37 %) en Tsjechië (36 %).

In Oostenrijk is de mening verdeeld tussen een positief en een neutraal beeld: 38 % positief tegenover 38 % neutraal.

Hoewel een negatief beeld de minderheidsstandpunt is in alle lidstaten, zijn er zeven landen waar ten minste één op de vijf respondenten een negatief beeld van de EU heeft: Tsjechië (33 %), Griekenland (27 %), Frankrijk en Cyprus (elk 26 %), Slowakije en Oostenrijk (24 %) en België (20 %).

Sinds het voorjaar van 2023 is het positieve imago van de EU in 18 lidstaten afgenomen, en dit is met name het geval in Litouwen (51 %, -8 procentpunten), Ierland (64 %, -7 procentpunten) en Polen (52 %, -6 procentpunten), Finland (48 %, -6 procentpunten), Letland (45 %, -6 pp), Hongarije (37 %, -6 pp) en Cyprus (32 %, -6 pp). Het positieve imago van de EU heeft in zeven landen terrein gewonnen, met name in Slowakije (41 %, +5 procentpunten).

D78. Roept de EU in het algemeen een zeer positief, vrij positief, neutraal, eerlijk negatief of zeer negatief beeld op? (%)

		SK	AT	DE	FR	RO	BG	MT	BE	EL	EE	EU27	NL	HR	PT	DK	SI	ES	IT	LU	SE	CZ	CY	FI	HU	LV	PL	IE	LT
Totaal „positief”	ST100	41	38	44	38	52	51	53	45	35	42	44	54	49	64	59	40	38	40	58	54	31	32	48	37	45	52	64	51
	ST99	▲5	▲3	▲3	▲3	▲3	▲1	▲1	=	=	▼1	▼1	▼1	▼2	▼2	▼3	▼3	▼4	▼4	▼4	▼4	▼5	▼6	▼6	▼6	▼6	▼6	▼7	▼8
Neutraal	ST100	35	38	39	35	31	29	35	35	37	40	38	28	37	28	31	42	45	42	29	34	36	42	41	45	43	38	28	41
	ST99	▲2	▲4	▼2	▼4	=	▼1	▼2	▲2	▼3	▼1	▲1	▲1	▲1	=	▲2	▲2	▲3	▲4	▲4	▲4	▲1	▼1	▲9	▲5	▲4	▲4	▲6	▲6
Totaal „Negatief”	ST100	24	24	17	26	16	19	12	20	27	17	18	18	14	7	9	18	16	18	13	12	33	26	10	18	11	10	7	7
	ST99	▼6	▼6	▼1	=	▼2	=	▲1	▼2	▲2	▲1	=	=	▲1	▲1	=	▲2	▲2	▲1	=	=	▲4	▲7	▼3	▲1	▲2	▲2	=	▲2
Weet het niet	ST100				1	1	1			1	1				1	1		1						1	1		1	1	
	ST99	▼1	▼1		▲1	▼1	=			▲1	▲1				▲1	▲1	▼1	▼1	▼1						=	=		▲1	=

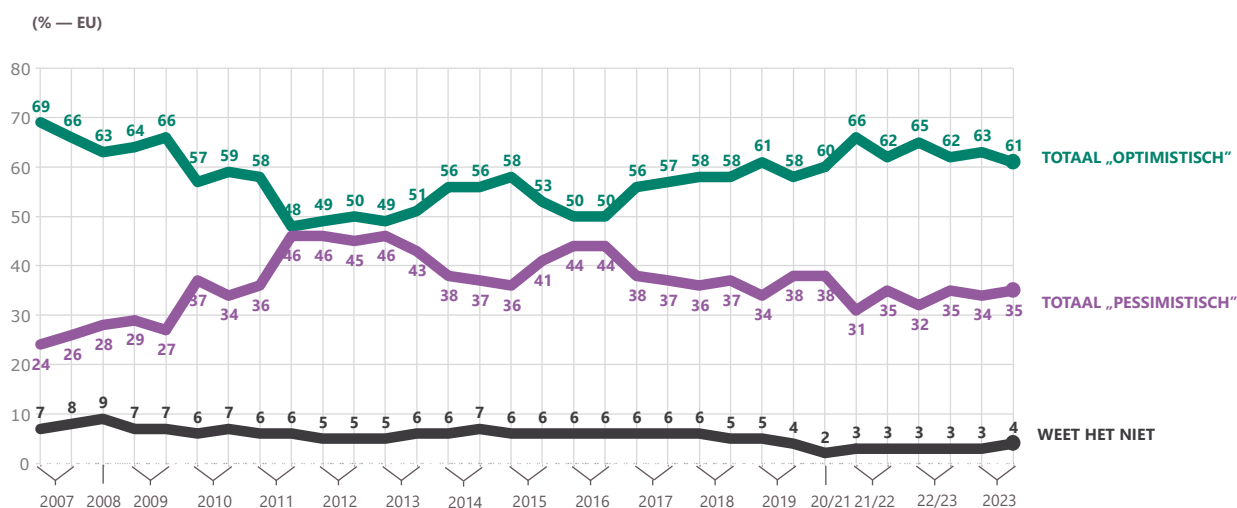
ST100 okt./nov. 2023

3. De toekomst van de Europese Unie

A. De toekomst van de Europese Unie: trend

Meer dan zes op de tien Europeanen zijn optimistisch over de toekomst van de EU (61 %, -2 procentpunten sinds het voorjaar van 2023). Dit is het laagste niveau van optimisme sinds de zomer van 2020. Meer dan een derde is pessimistisch (35 %, + 1 pp), terwijl 4 % zegt het niet te weten.

QA12 Zou u zeggen dat u zeer optimistisch, vrij optimistisch, vrij pessimistisch of zeer pessimistisch bent over de toekomst van de EU?

Optimisme over de toekomst van de EU

Standaard Eurobarometer 100

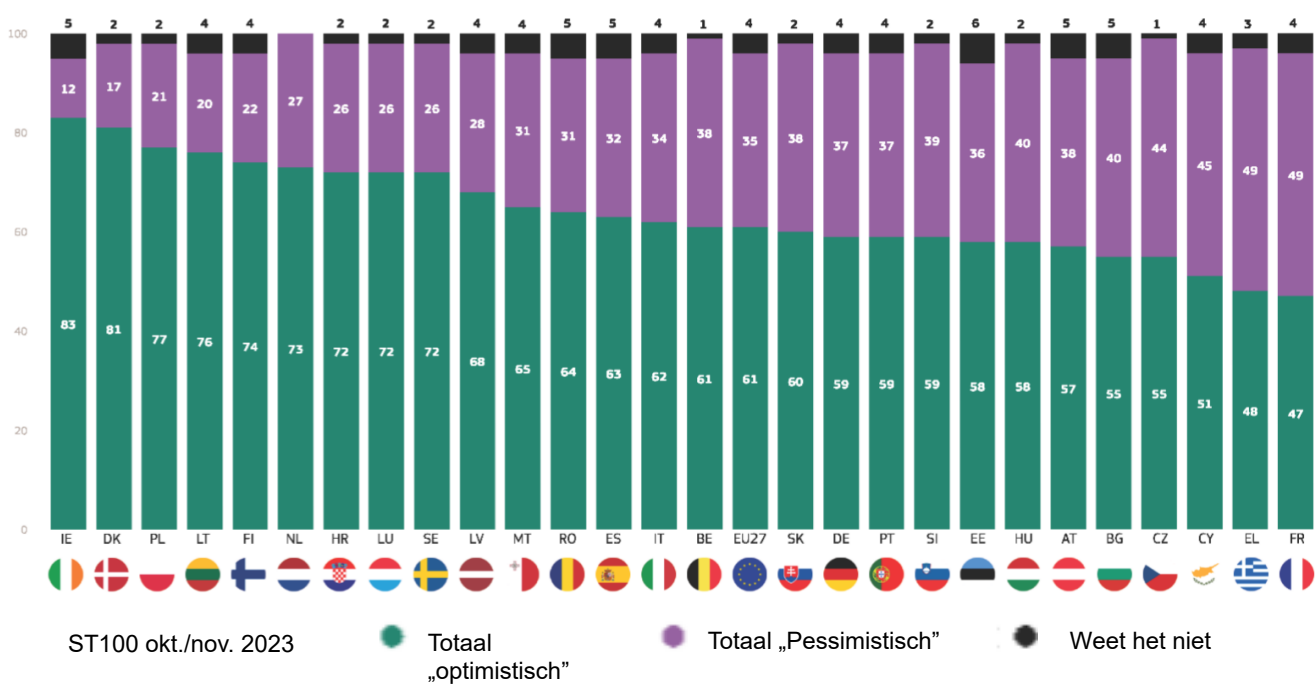
Najaar 2023

B. De toekomst van de Europese Unie: nationale resultaten

In 25 lidstaten (tegenover 26 in het voorjaar van 2023) zijn de respondenten optimistisch over de toekomst van de EU. Optimisme is het hoogst onder de respondenten in Ierland (83 %), Denemarken (81 %) en Polen (77 %). Meer dan de helft in Cyprus (51 %) en Bulgarije en Tsjechië (elk 55 %) is optimistisch.

Pessimisme heerst alleen in Frankrijk (49 % „pessimistisch” versus 47 % „optimistisch”) en Griekenland (49 % versus 48 %).

QA12.Zou u willen zeggen dat u zeer optimistisch, vrij optimistisch, vrij pessimistisch of zeer pessimistisch bent over de toekomst van de EU? (%)

4. De EU-vlag: trend en nationale resultaten

Meer dan acht op de tien Europeanen vinden de Europese vlag een goed symbool voor Europa (85 %, + 1 procentpunt sinds Standard Eurobarometer 90 in het najaar van 2018). Minder dan een op de tien (9 %, -1 pp) is het daar niet mee eens, terwijl 6 % zegt het niet te weten.

Acht op de tien (80 %, + 5 procentpunten sinds het najaar van 2018) zijn het erover eens dat de Europese vlag voor iets goeds staat. Iets meer dan een op de tien (11 %, -3 pp) is het daar niet mee eens, terwijl 9 % zegt het niet te weten.

QC9. Dit symbool is de Europese vlag. Ik heb een lijst met verklaringen hierover, ik zou graag uw mening over elk van deze uitspraken willen hebben. Voor elk van hen, kunt u me alsjeblieft vertellen of u het ermee eens bent of de neiging hebt om het oneens te zijn? (EU27) (%)

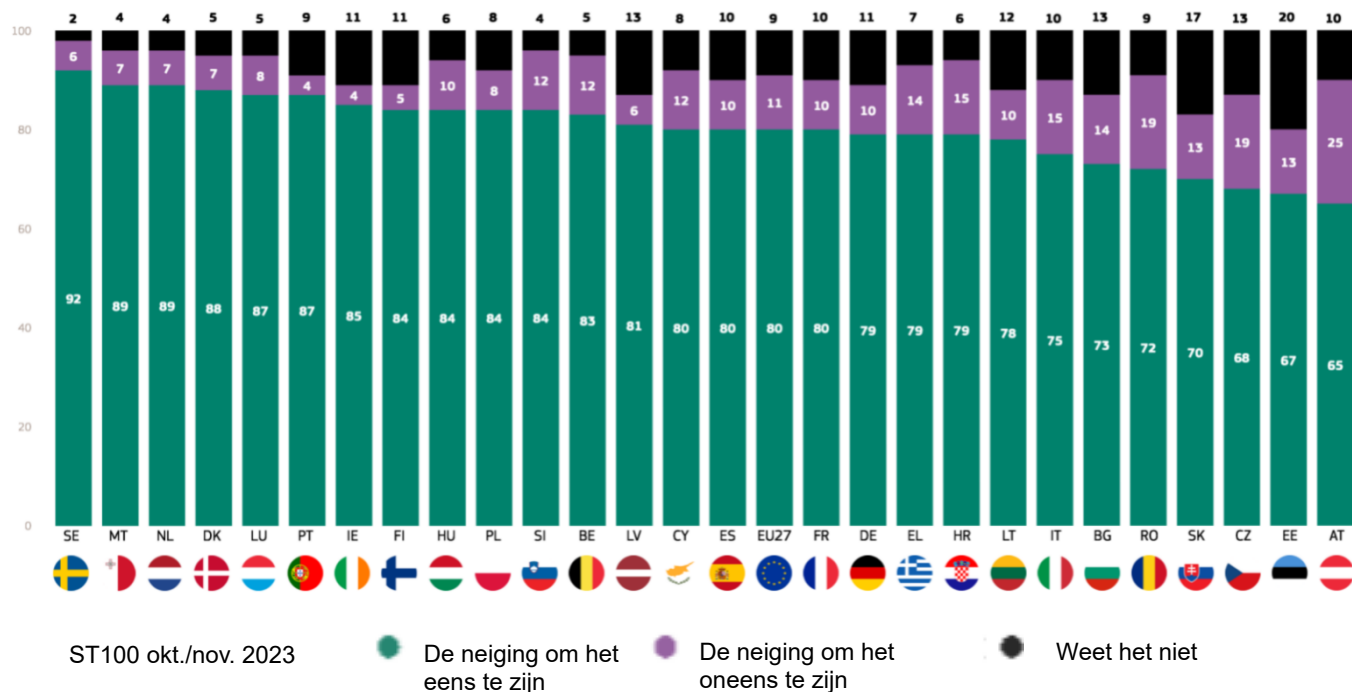

Standaard Eurobarometer 100

Najaar 2023

In alle EU-lidstaten zijn belangrijke meerderheden van de respondenten het erover eens dat deze vlag voor iets goeds staat, met de hoogste percentages in Zweden (92 %), Malta en Nederland (beide 89 %) en de laagste in Oostenrijk (65 %), Estland (67 %) en Tsjechië (68 %).

QC9.2. Dit symbool is de Europese vlag. Ik heb een lijst met verklaringen hierover. Ik zou graag uw mening willen hebben over elk van deze. Voor elk van hen, kunt u me alsjeblieft vertellen of u geneigd bent het ermee eens te zijn of de neiging om het oneens te zijn? Deze vlag staat voor iets goeds (%)

II. De belangrijkste zorgen van de Europeanen

1. Belangrijkste punten van zorg op Europees niveau: trend

Immigratie en de oorlog in Oekraïne hebben de stijgende prijzen ingehaald] de kosten van levensonderhoud als de belangrijkste problemen waarmee de EU op dit moment te maken heeft. Het is belangrijk op te merken dat de oorlog in Oekraïne een nieuwe optie is voor deze golf van het onderzoek. De opname ervan zal een aanzienlijke impact hebben gehad op de resultaten van deze golf en de trends sinds het voorjaar van 2023. Daarom moeten trendveranderingen sinds het voorjaar van 2023 met voorzichtigheid worden geïnterpreteerd.

Bijna drie op de tien denkt dat immigratie (28 %) een van de twee belangrijkste kwesties is waarmee de Europese Unie momenteel wordt geconfronteerd. Dit is een stijging van vier procentpunten sinds het voorjaar van 2023 en de immigratie is gestegen van de derde naar de eerste plaats. De oorlog in Oekraïne (28 %) staat op de eerste plaats samen met immigratie.

De internationale situatie bevindt zich op de derde plaats (24 %, -1 pp), terwijl de stijgende prijzen/inflatie/kosten van levensonderhoud zijn gedaald van de eerste naar de vierde plaats (20 %, -7 pp). Alle andere onderwerpen

worden door minder dan één op de vijf respondenten genoemd.

Milieu en klimaatverandering zijn gedaald van de vierde naar de vijfde plaats (16 %, -6 procentpunten), en de economische situatie is verschoven van de vijfde naar de zesde positie (14 %, -3 pp).

De energievoorziening is gedaald van de zesde naar de zevende positie (11 %, -5 procentpunten), en deelt de zevende plaats met de staat van de overheidsfinanciën van de lidstaten (11 %, -4 procentpunt, geen verandering in positie).

Terrorisme is gestegen van twaalfde naar negende positie (10 %, + 5 PD) en is de enige andere kwestie die door ten minste één op de tien wordt genoemd.

De invloed van de EU in de wereld is gedaald van de achtste naar de tiende positie (8 %, -1 procentpunt), terwijl de criminaliteit is gedaald van de negende naar de elfde plaats (6 %, geen verandering).

De overige vier punten worden door niet meer dan een op de twintig genoemd: werkloosheid (4 %, -2 pp), gezondheid (4 %, -2 pp), belasting (3 %, geen verandering) en pensioenen (3 %, -1 pp).

QA5. Wat zijn volgens u de twee belangrijkste kwesties waarmee de EU momenteel te maken heeft? (MAXIMAAL 2 ANTWOORDEN) (EU27) (%)

ST100 okt./nov. 2023

● ST100 okt/nov 2023

● ST99 mei/juni 2023

Standaard Eurobarometer 100

Najaar 2023

2. Belangrijkste punten van zorg op Europees niveau: nationale resultaten

Twee kwesties zijn op dit moment het belangrijkste waar de EU mee te maken heeft: immigratie en de oorlog in Oekraïne. De oorlog in Oekraïne staat op de eerste plaats in 17 landen, terwijl immigratie op de eerste plaats staat in zeven landen (in Oostenrijk delen beide kwesties de eerste plaats met de internationale situatie).

De oorlog in Oekraïne staat in de top drie in 26 lidstaten. Het staat op de eerste plaats in 17 landen, waaronder Estland (49 %), Litouwen (48 %) en Ierland (46 %) (deelt de eerste positie in Oostenrijk met immigratie en de internationale situatie). Het staat op de tweede plaats in Duitsland (34 %), Bulgarije (29 %, gedeeld met immigratie) en Italië (22 %) en staat op de derde plaats in zes landen, waaronder Nederland (35 %) en Luxemburg en Cyprus (24 % elk).

Immigratie staat op de eerste plaats in zeven lidstaten (tegenover vijf in het voorjaar van 2023 en gedeeld in Oostenrijk met de internationale situatie en de oorlog in Oekraïne), waaronder Cyprus (46 %), Nederland (43 %) en Duitsland (43 %). Het staat op de tweede plaats in acht landen, waaronder Tsjechië en Slovenië (elk 33 %) en Hongarije (28 %) (gedeeld in Letland met de internationale situatie en in Bulgarije met de oorlog in Oekraïne). Het is de derde meest genoemde kwestie in zeven landen, waaronder Malta (31 %), Slowakije (27 %) en Ierland (25 %).

De internationale situatie staat op de eerste plaats in vier landen (tegen 11 in het voorjaar van 2023): Bulgarije (34 %), Griekenland (32 %), Oostenrijk (25 %, gedeeld met immigratie en de oorlog in Oekraïne) en Italië (24 %, gedeeld met stijgende prijzen/inflatie/kosten van levensonderhoud).

De aanzienlijke vermindering van dit probleem op de eerste plaats is waarschijnlijk toe te schrijven aan de toevoeging van een afzonderlijke optie voor de oorlog in Oekraïne in deze golf van het onderzoek. Het staat op de tweede plaats in acht landen, waaronder Malta (34 %),

Estland en Finland (elk 33 %), en staat op de derde plaats in acht landen, waaronder Denemarken (28 %), Tsjechië (25 %) en Duitsland en Zweden (24 %).

Stijgende prijzen] inflatie] is de vierde belangrijkste kwestie op EU-niveau, maar staat op de eerste plaats in Luxemburg (31 %) en Italië (24 %, gedeeld met de internationale situatie). Het staat op de tweede plaats in zes landen, waaronder Ierland en Cyprus (elk 27 %) en België (26 %) en staat op de derde plaats in zes landen, waaronder Kroatië (26 %), Letland (22 %), Oostenrijk en Bulgarije (20 % elk).

Op EU-niveau staat het milieu en de klimaatverandering op de tweede plaats in Zweden (40 %), Denemarken en Nederland (elk 36 %) en Oostenrijk (22 %). Het staat op de derde plaats in Frankrijk (20 %) en Finland (19 %).

De economische situatie bevindt zich op de zesde plaats op EU-niveau, maar staat op de derde plaats in Griekenland (19 %, samen met stijgende prijzen/inflatie/kosten van levensonderhoud, energievoorziening en de oorlog in Oekraïne) en Italië (19 %, samen met immigratie).

De energievoorziening is de enige andere kwestie die in de top drie in elk land verschijnt, op de derde plaats in Griekenland (19 %) samen met de oorlog in Oekraïne, stijgende prijzen/inflatie/kosten van levensonderhoud en de economische situatie.

QA5. Wat zijn volgens u de twee belangrijkste problemen waarmee de EU momenteel te maken heeft? (MAX. 2 ANTWOORDEN) (%)

	EU27	AT	BE	BG	CY	CZ	DE	DK	EE	EL	ES	FI	FR	HR	HU	IE	IT	LT	LU	LV	MT	NL	PL	PT	RO	SE	SI	SK
Immigratie	28	25	28	29	46	33	43	21	22	26	23	13	29	20	28	25	19	19	26	24	31	43	27	19	11	15	33	27
De oorlog in Oekraïne	28	25	23	29	24	38	34	42	49	19	29	45	19	30	30	46	22	48	24	42	44	35	22	36	29	43	36	36
De internationale situatie	24	25	20	34	18	25	24	28	33	32	23	33	19	28	22	21	24	32	21	24	34	25	21	18	25	24	20	28
Stijgende prijzen/inflatie/kosten van levensonderhoud	20	20	26	20	27	19	18	9	13	19	24	15	23	26	17	27	24	11	31	22	15	12	24	19	19	10	16	17
Milieu en klimaatverandering	16	22	20	4	5	7	16	36	7	12	11	19	20	9	13	16	14	7	17	5	11	36	12	11	11	40	15	9
De economische situatie	14	16	12	10	21	13	12	8	14	19	17	9	12	15	14	11	19	13	12	14	12	7	12	17	14	12	14	13
De staat van de publieke opinie van de lidstaten	11	9	8	6	4	11	12	5	8	15	10	12	8	15	16	3	14	6	7	5	7	9	12	13	9	6	5	18
Energievoorziening	11	10	11	14	7	14	10	9	13	19	8	11	10	11	14	12	14	8	11	9	6	8	9	5	13	15	12	11
Terrorisme	10	10	17	10	18	10	5	10	6	8	9	12	18	14	11	10	6	14	13	11	9	5	10	10	16	14	15	7
Het belang van de EU in de wereld	8	11	9	9	3	7	8	14	5	11	7	13	8	10	8	5	6	9	10	5	7	14	8	7	9	7	7	
Misdaad	6	5	8	4	11	3	4	4	3	5	3	5	10	6	6	3	6	4	10	3	4	2	6	3	10	7	6	5
Werkloosheid	4	4	4	3	3	1	1	2	4	4	6	2	4	4	3	3	10	2	3	5	4	0	3	4	4	1	1	3
Gezondheid	4	4	3	3	3	1	1	4	2	3	5	3	5	3	6	5	5	2	4	8	3	1	6	7	9	2	2	3
Belasting	3	3	2	1	1	2	1	1	4	2	3	1	1	2	2	2	6	3	1	3	1	1	5	3	5	0	2	2
ST100 okt. 2023	3	4	2	2	1	3	2	1	1	1	3	1	4	3	2	1	5	1	3	5	1	0	4	2	5	0	2	3

Standaard Eurobarometer 100

Najaar 2023

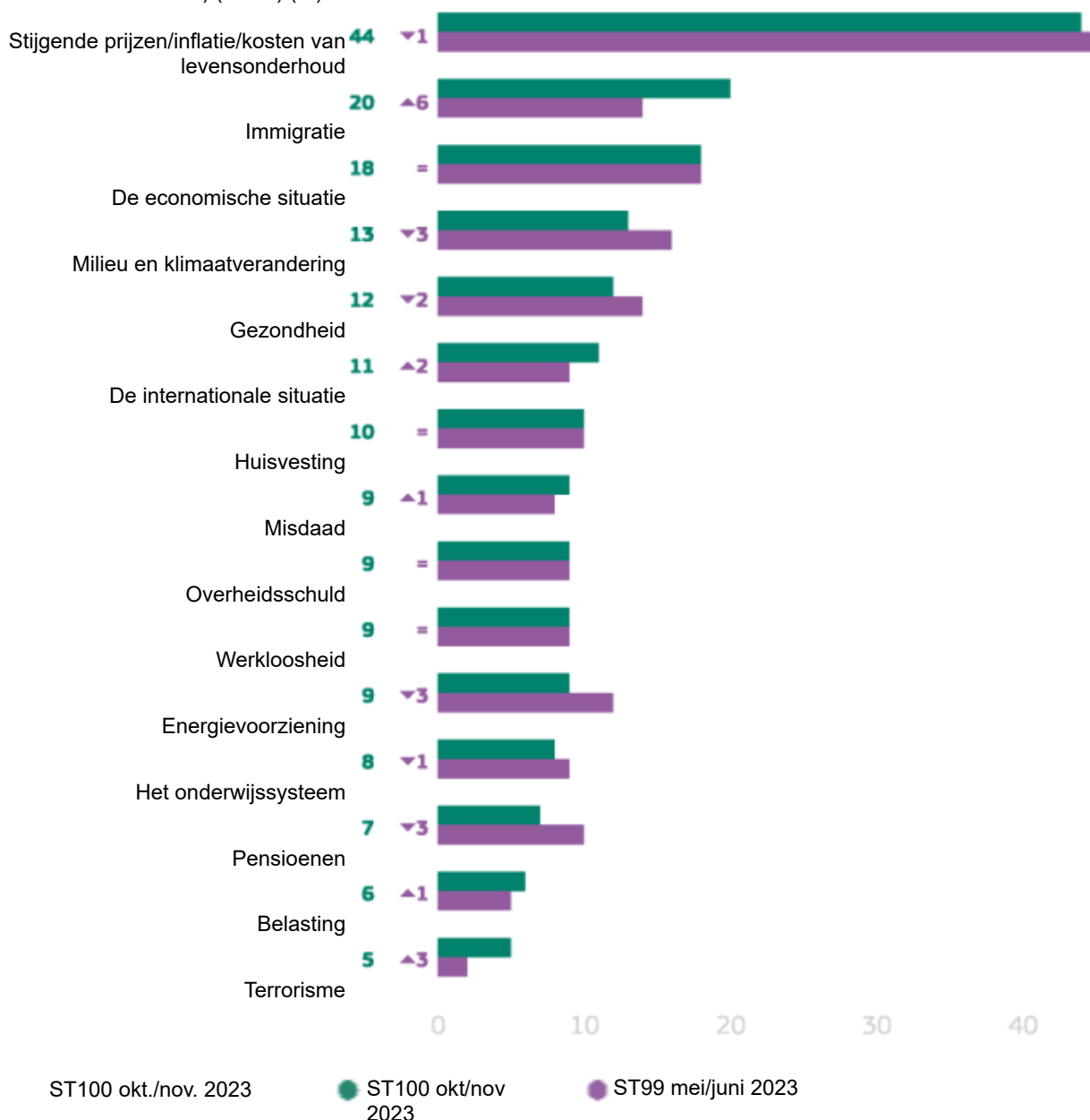
3. Belangrijkste punten van zorg op nationaal niveau: trend

Stijgende prijzen/inflatie/kosten van levensonderhoud blijven op dit moment het belangrijkste probleem op

De economische situatie is gedaald van de tweede naar de derde positie (18 %, geen verandering) en de milieu- en klimaatverandering is gedaald van de derde naar de vierde positie (13 %, -3 pp).

Gezondheid (12 %, -2 pp) is gedaald van de vierde naar

QA3. Wat zijn volgens u de twee belangrijkste problemen (ons land) op dit moment? (MAXIMAAL 2 ANTWOORDEN) (EU27) (%)

nationaal niveau (44 %), een daling van één procentpunt sinds het voorjaar van 2023.

Immigratie is gestegen van de vierde naar de tweede positie (20 %, + 6 pp), en is het enige andere probleem dat door ten minste één op de vijf wordt genoemd.

de vijfde positie, terwijl de internationale situatie is gestegen van de negende naar zesde positie (11 %, + 2 pp). Huisvesting blijft op de zevende plaats (10 %, geen verandering).

Vier punten delen de achtste positie. Criminaliteit (9 %, + 1 pp) is gestegen ten opzichte van de dertiende positie, werkloosheid (9 %, geen verandering) stijgt ten opzichte

Standaard Eurobarometer 100

Najaar 2023

van de negende positie, overheidsschuld (9 %, geen verandering) is gestegen ten opzichte van de negende positie en de energievoorziening (9 %, -3 pp) is gedaald van de zesde positie.

Het onderwijssysteem (8 %, -1 pp) is gedaald van de negende naar de twaalfde positie, terwijl de pensioenen (7 %, -3 pp) zijn gedaald van de negende naar de dertiende positie.

Belastingheffing (6 %, + 1 pp) blijft op de veertiende plaats en terrorisme (5 %, + 3 pp) blijft op de vijftiende plaats.

Standaard Eurobarometer 100

Najaar 2023

4. Belangrijkste punten van zorg op nationaal niveau: nationale resultaten

De stijgende prijsinflatie is gerangschikt in de top drie van kwesties in 26 lidstaten. Het wordt beschouwd als het belangrijkste probleem voor hun land door burgers in 20 lidstaten (tegenover 22 in het voorjaar van 2023), waaronder Kroatië (68 %), Griekenland (57 %) en Estland (55 %). Het staat op de tweede plaats in Ierland (55 %), Luxemburg (48 %), Cyprus (46 %) en Duitsland (41 %) en op de derde plaats in Nederland (38 %) en Zweden (23 %, gedeeld met het onderwijsstelsel).

Immigratie staat op de eerste plaats in twee landen (uit geen enkele landen in het voorjaar van 2023): Cyprus (50 %) en Duitsland (44 %). Het staat op de tweede plaats in Malta (37 %), Slovenië (26 %), Oostenrijk (24 %) en België (20 %). Het staat op de derde plaats in Frankrijk (17 %), Italië (17 %, gedeeld met werkloosheid), Slowakije (16 %, gedeeld met gezondheid) en Hongarije (13 %, gedeeld met energievoorziening).

De economische situatie staat op de tweede plaats in 11 landen, waaronder Griekenland (33 %), Kroatië (29 %) en Italië (28 %) (gedeeld in Litouwen met belastingen). Het staat op de derde plaats in Cyprus (33 %), Tsjechië (24 %) en Letland (23 %).

Milieu en klimaatverandering staan op de eerste plaats in Denemarken (47 %) en op de tweede plaats in Nederland (39 %) en Zweden (30 %). Het staat op de derde plaats in vijf landen: Malta (24 %), Oostenrijk (20 %), Duitsland en Luxemburg (17 %) en België (16 %).

Gezondheid staat op de tweede plaats in Portugal (44 %), Denemarken (40 %), Letland (27 %) en Hongarije (24 %). Het staat op de derde plaats in zes landen, waaronder Slovenië (25 %), Finland (24 %) en Ierland (23 %).

De internationale situatie staat op de tweede plaats in Finland (25 %) en derde in Denemarken (27 %), Bulgarije (18 %) en Polen (16 %).

Huisvesting staat op de eerste plaats in Ierland (56 %), Luxemburg (53 %) en Nederland (45 %) en staat op de derde plaats in Portugal (21 %).

Zweden (46 %) is het enige land waar criminaliteit het meest genoemd is. Criminaliteit staat op de tweede plaats in Frankrijk (21 %) en derde in Kroatië en België (16 % elk).

De overheidsschuld staat op de tweede plaats in Tsjechië (26 %), terwijl de werkloosheid het op twee na meest genoemde probleem is in Spanje (23 %), Griekenland (20 %) en Italië (17 % samen met immigratie).

De energievoorziening is de derde meest genoemd in Hongarije (gedeeld met immigratie), terwijl het onderwijssysteem het op twee na meest wordt genoemd in Zweden (23 % samen met stijgende prijzen/inflatie/kosten van levensonderhoud).

Belastingheffing is de enige andere kwestie die in de top drie in elk land wordt genoemd, op de tweede plaats in Litouwen (21 %, samen met de economische situatie) en derde in Estland (26 %).

QA3. Wat zijn volgens u de twee belangrijkste problemen (ons land) op dit moment (MAX 2 ANSWERS) (%)

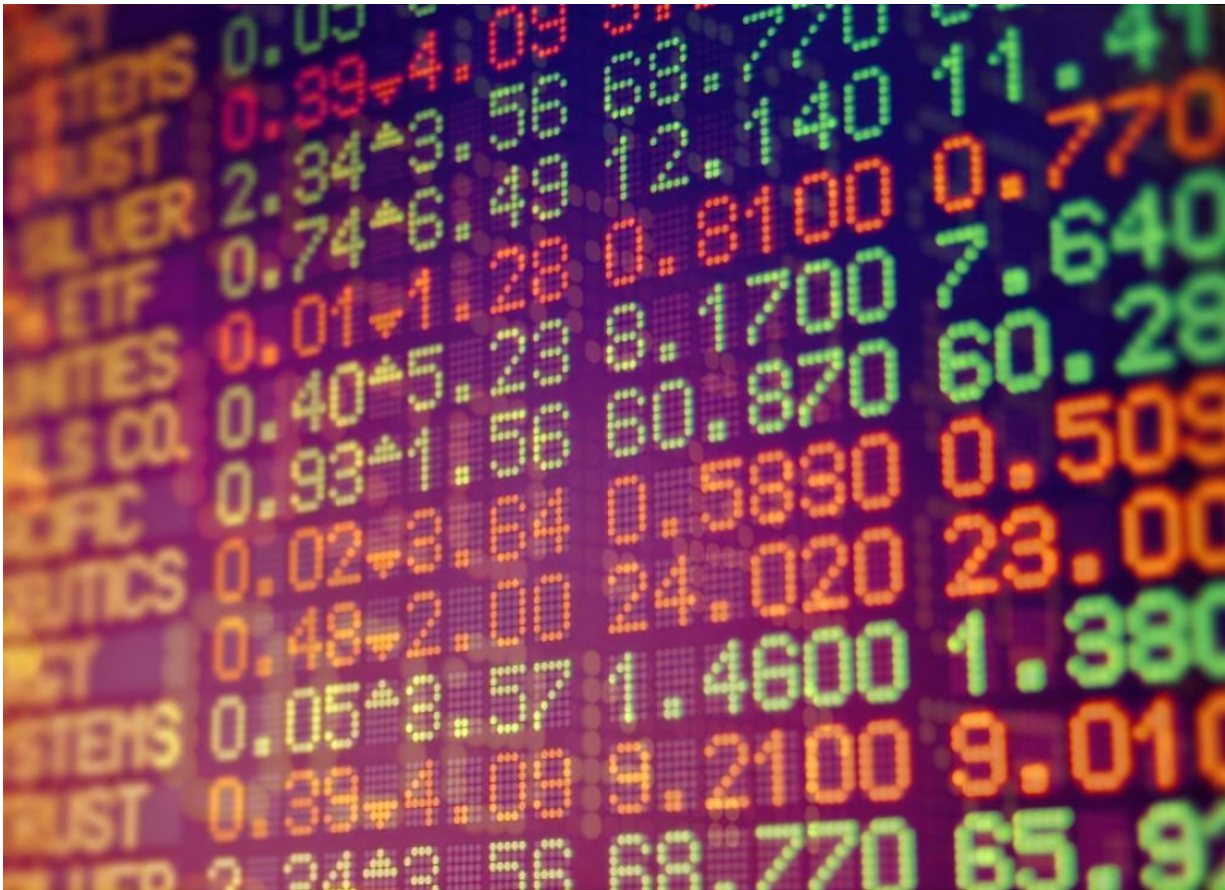
	EU27	AT	BE	BG	CY	CZ	DE	DK	EE	EL	ES	FI	FR	HR	HU	IE	IT	LT	LU	LV	MT	NL	PL	PT	RO	SE	SI	SK	
Stijgende prijzen/inflatie/kosten van levensonderhoud	44	49	44	54	46	51	41	20	55	57	49	32	44	68	53	55	38	52	48	49	52	38	54	51	44	23	35	46	
Immigratie	18	16	9	30	32	24	13	7	27	33	24	22	9	29	24	8	28	21	7	23	10	4	19	19	25	16	17	26	
De economische situatie	13	20	16	3	3	4	17	47	4	8	7	15	15	6	8	10	10	4	17	2	24	39	9	4	5	30	17	8	
Milieu en klimaatverandering	12	9	6	17	6	3	4	40	6	12	14	24	13	6	24	23	9	18	5	27	8	11	13	44	18	8	25	16	
Gezondheid	11	13	9	18	10	15	13	27	15	10	6	25	8	11	10	5	12	17	7	11	5	11	16	3	12	14	7	11	
De internationale situatie	10	6	10	2	8	9	13	3	2	2	12	2	5	3	5	3	56	3	3	53	2	8	45	6	21	4	4	11	3
Huisvesting	9	6	16	7	10	2	5	8	1	9	4	8	21	16	3	4	6	2	14	2	17	5	5	2	11	46	6	7	
Misdaad	9	7	13	6	2	26	6	1	7	7	6	22	8	9	10	2	14	7	2	8	10	1	11	2	12	1	7	11	
Overheidsschuld	9	7	7	9	7	3	2	1	10	20	23	9	10	8	6	3	17	7	4	10	2	1	4	8	8	3	3	7	
Werkloosheid	9	12	12	12	3	17	14	8	10	10	4	6	4	4	13	9	10	5	6	10	3	9	9	1	6	8	9	13	
Energievoorziening	8	11	9	4	6	5	10	10	11	6	6	12	15	3	10	3	4	16	5	12	10	5	4	8	12	23	3	9	
Het onderwijssysteem	7	6	8	9	5	13	5	6	5	4	7	4	10	12	8	1	9	8	4	12	2	2	6	7	12	2	10	12	
Pensioenen	6	3	7	3	3	4	2	3	26	5	6	6	3	4	3	3	12	21	6	16	1	3	9	16	10	2	7	3	
Belasting	5	5	9	1	2	3	3	4	1	1	3	2	13	2	3	1	5	1	1	1	2	1	5	1	5	8	3	1	
Terrorisme																													

ST100 okt./nov. 2023

1e meest vaak genoemde item

2e meest vaak genoemde item

3e meest vaak genoemde item

III. De economische situatie

1. Perceptie van de Europese economie

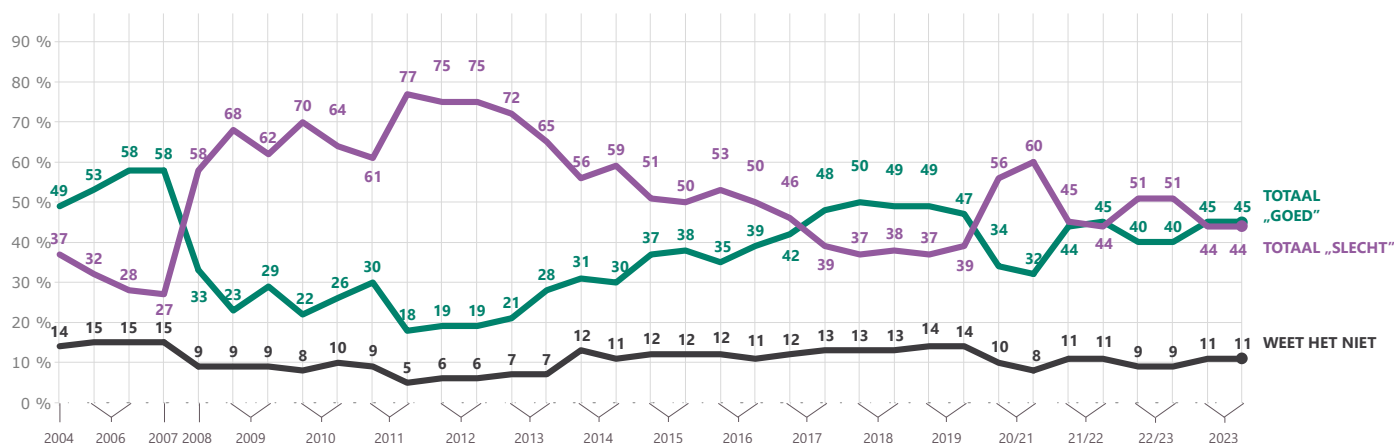
A. Huidige economische situatie op Europees niveau: trend en nationale resultaten

De perceptie van de situatie van de Europese economie is sinds het voorjaar van 2023 stabiel gebleven, met 45 % van de respondenten als „goed” (geen verandering). Bijna evenveel Europeanen denken dat de situatie van de Europese economie „slecht” is (44 %, geen verandering).

Het percentage respondenten dat de situatie van de Europese economie als „good” beschouwt, blijft het hoogste punt sinds het najaar van 2019 (EB92), waar het 47 % bedroeg.

QA1.3 Hoe beoordeelt u de huidige situatie in elk van de volgende situaties?

De situatie van de Europese economie (% — EU)

Huidige situatie van de Europese economie

Standaard Eurobarometer 100

Najaar 2023

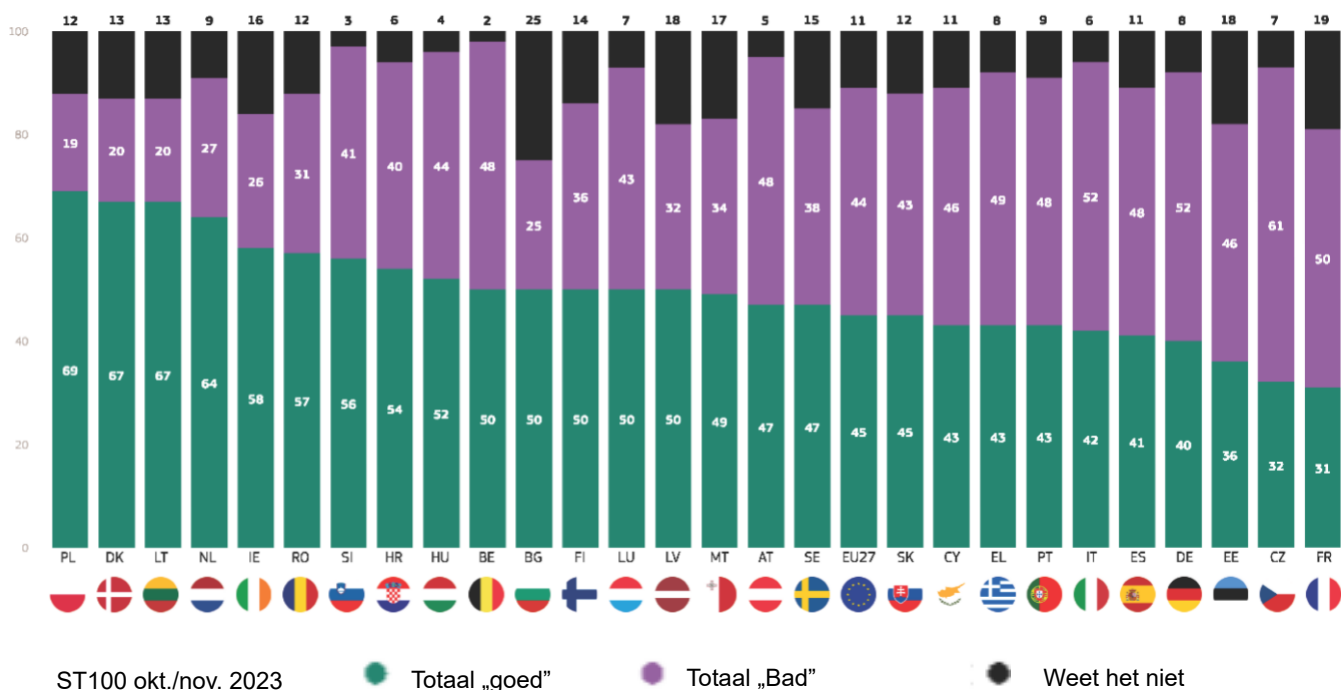
De meningen over de huidige situatie van de Europese economie verschillen sterk van land tot land. Een meerderheid van de respondenten in 17 landen (tegenover 18 in het voorjaar van 2023) vindt de situatie goed, met de hoogste niveaus in Polen (69 %) en Denemarken en Litouwen (elk 67 %). De negatieve mening is daarentegen dominant in tien landen, waaronder Tsjechië (61 %) en Italië en Duitsland (elk 52 %).

Het is vermeldenswaard dat een kwart van de respondenten in Bulgarije zegt dat ze het niet weten.

In 13 landen is het advies over de situatie van de Europese economie sinds het voorjaar van 2023 negatiever geworden, met de grootste dalingen in Portugal (43 %, -17 procentpunten), Letland (50 %, -10 pp) en Estland (36 %, -8 procentpunten). In acht landen, waaronder Polen (69 %, + 10 pp) en Oostenrijk (47 %, + 8 pp). In Finland, Hongarije, Frankrijk, Spanje, Griekenland of Duitsland is de mening niet veranderd.

Het positieve standpunt is nu dominant in Slowakije, maar het negatieve standpunt is nu het meerderheidsstandpunt in Estland en Portugal.

QA1.3. Hoe beoordeelt u de huidige situatie in elk van de volgende situaties? — De situatie van de Europese economie (%)

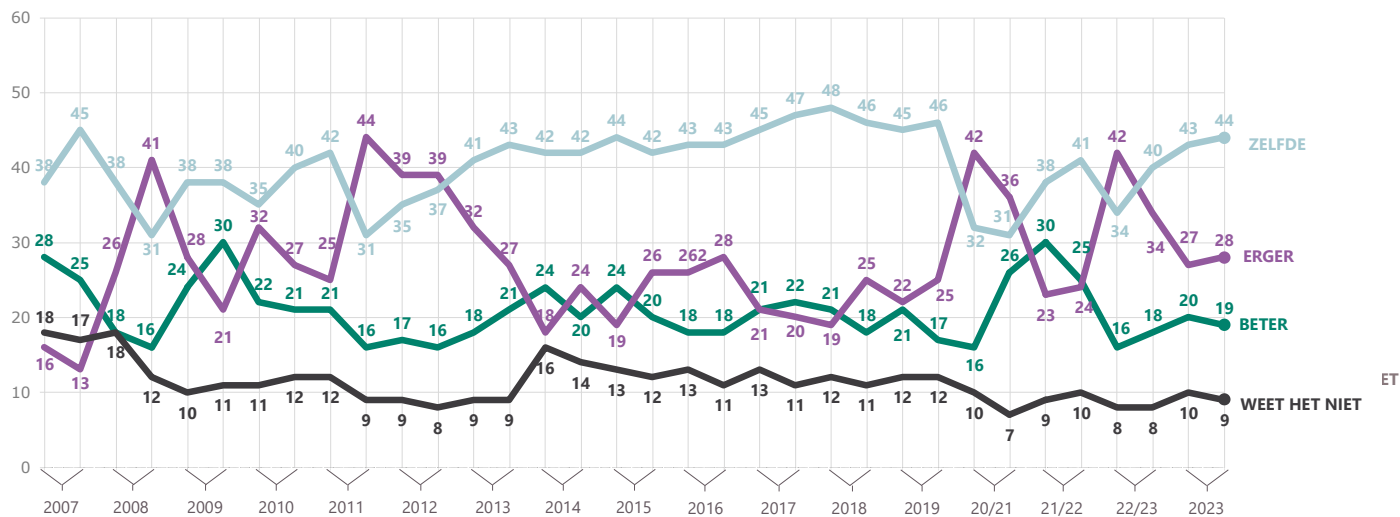
Standaard Eurobarometer 100

Najaar 2023

B. Verwachtingen voor de economie op Europees niveau: trend en nationale resultaten

De meerderheid van de burgers denkt dat de Europese economische situatie de komende 12 maanden gelijk zal

QA2.7 Wat zijn uw verwachtingen voor de komende 12 maanden: zal de komende twaalf maanden beter, slechter of hetzelfde zijn, als het gaat om...?
De economische situatie in de EU (% — EU)

blijven (44 %, + 1 pp). Dit standpunt neemt sinds de winter 2022-2023 gestaag toe. Bijna een op de vijf (19 %, -1 pp) denkt dat de situatie beter zal worden, terwijl 28 % (+ 1 pp) denkt dat het slechter zal worden.

Als gevolg van deze ontwikkelingen is de optimisme-index voor de Europese economische situatie met twee punten gedaald tot -9, hoewel deze aanzienlijk hoger is dan in de zomer van 2020 en tussen de zomer 2022-2023 en de winter 2022-2023.

Standaard Eurobarometer 100

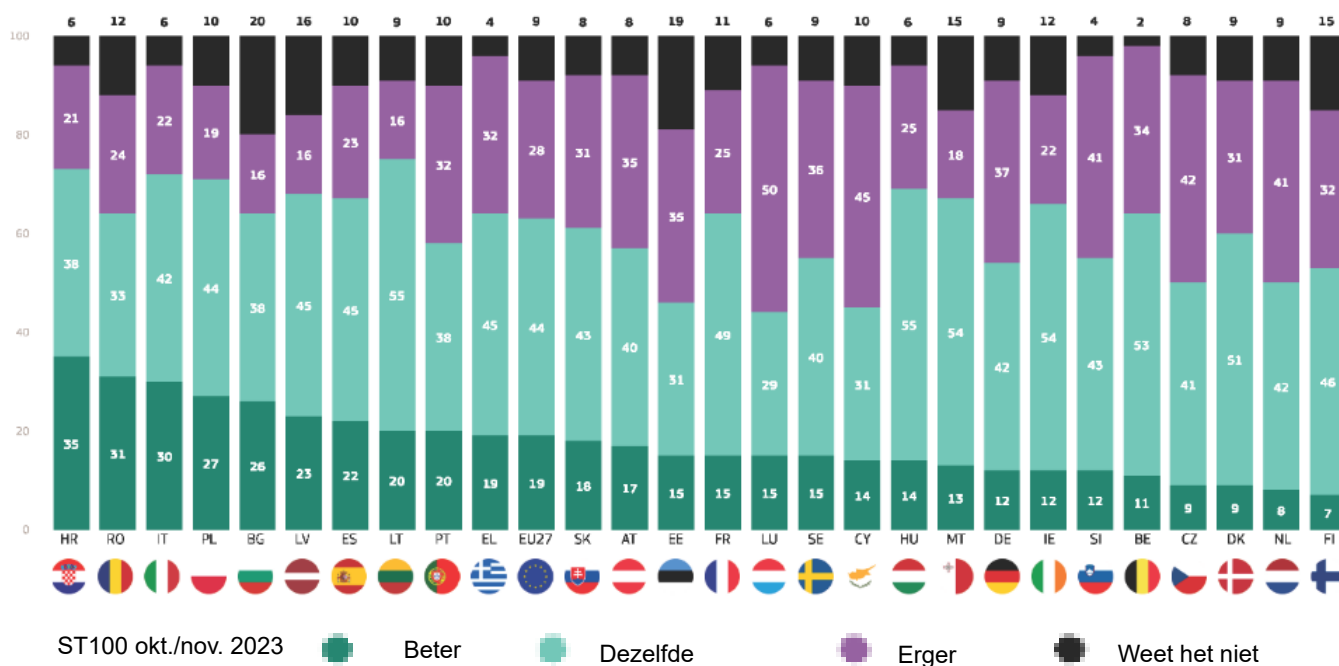
Najaar 2023

De verwachtingen ten aanzien van de Europese economische situatie zijn sinds het voorjaar van 2023 positiever geworden. De meerderheid van de respondenten in 23 EU-lidstaten denkt dat de Europese economische situatie de komende twaalf maanden gelijk zal blijven (tegen negen in het voorjaar van 2023), en dit standpunt is het meest wijdverspreid in Hongarije en Litouwen (elk 55 %) en in Ierland en Malta (elk 54 %).

In de overige vier landen denkt de meerderheid dat de situatie verslechtert: Luxemburg (50 %), Cyprus (45 %), Tsjechië (42 %) en Estland (35 %).

Er zijn zeven landen waar de respondenten meer geneigd zijn optimistisch te zijn dan pessimistisch (tegenover één in het voorjaar van 2023): Kroatië (35 % „beter” versus 21 % „slechter”), Roemenië (31 % vs 24 %), Italië (30 % vs 22 %), Polen (27 % versus 19 %), Bulgarije (26 % vs 16 %), Letland (23 % vs 16 %) en Litouwen (20 % vs 16 %).

QA27. Wat zijn uw verwachtingen voor de komende 12 maanden: zal de komende 12 maanden beter, slechter of hetzelfde zijn, als het gaat om... De economische situatie in de EU (%)

2. Perceptie van de nationale economie

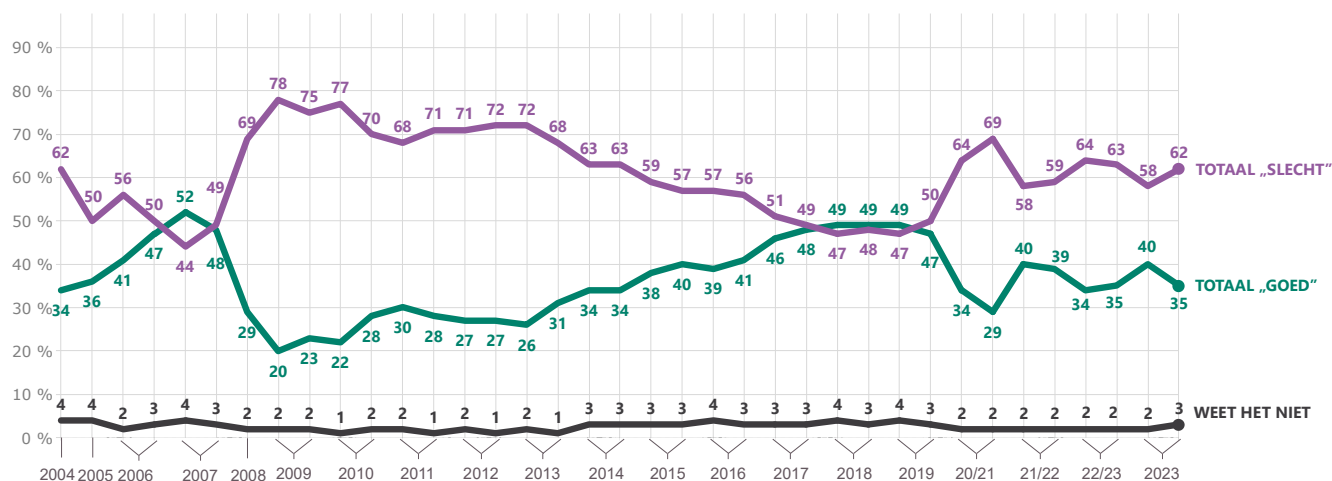
A. Huidige situatie van de economie op nationaal niveau: trend en nationale resultaten

De positieve perceptie van de situatie van de nationale economie is sinds het voorjaar van 2023 met vijf procentpunten gedaald, met 35 % nu als „goed”. Dit keert alle winsten terug die tussen de winter 2022-2023 en het voorjaar van 2023 zijn geboekt.

De meerderheid van de Europeanen vindt de situatie van hun nationale economie „slecht”, met een stijging van vier procentpunten sinds het voorjaar van 2023 (52%/0)~

QA1.2 Hoe beoordeelt u de huidige situatie in elk van de volgende situaties?

De situatie van de (NATIONALITEIT) economie (% — EU)

Standaard Eurobarometer 100

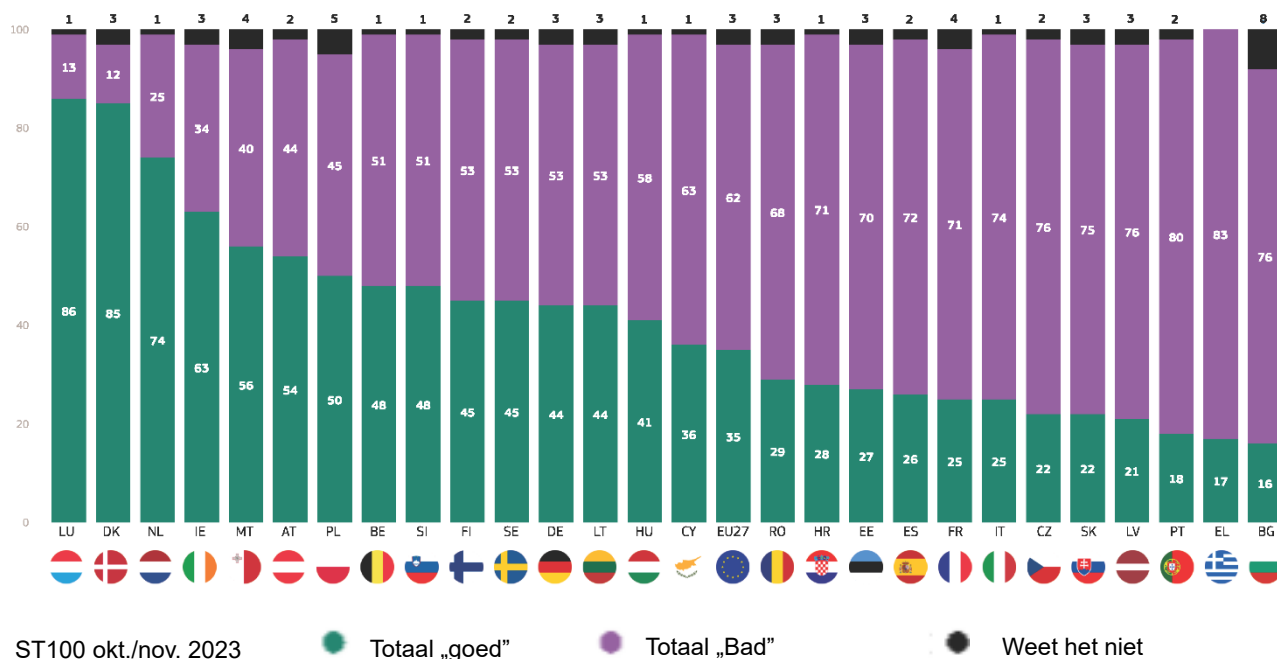
Najaar 2023

De meningen over de huidige situatie van de nationale economie verschillen sterk van lidstaat tot lidstaat. De meerderheid van de respondenten in zeven lidstaten (tegenover tien in het voorjaar van 2023) heeft een positief beeld van hun nationale economie, met het hoogste niveau in Luxemburg (86 %), Denemarken (85 %) en Nederland (74 %). Aan de andere kant van de schaal heeft 16 % van de respondenten in Bulgarije, 17 % in Griekenland en 18 % in Portugal ook een positief beeld van hun nationale economie.

Vergeleken met de standaard Eurobarometer van het voorjaar van 2023 (E899) zullen respondenten in 17 landen nu minder snel zeggen dat de situatie van hun nationale economie goed is, met de meest dramatische daling in Portugal (18 %, -20 procentpunten), gevolgd door Zweden (45 %, -7 pp), Duitsland (44 %, -7 pp) en Estland (27 %, -7 pp). Het positieve beeld is daarentegen toegenomen in acht landen, met name in Hongarije (41 %, + 5 procentpunten). Er is geen verandering in de mening in Malta en Nederland.

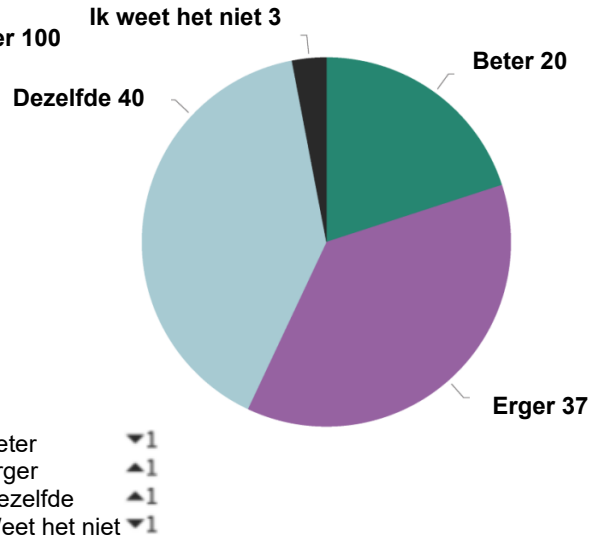
Het positieve standpunt is nu het meerderheidsstandpunt in Polen, terwijl het negatieve standpunt nu het meerderheidsstandpunt is in België, Duitsland, Slovenië en Zweden.

QA1.2. Hoe beoordeelt u de huidige situatie in elk van de volgende situaties? — De situatie van de (NATIONALITEIT) economie (%)

QA2.3. Wat zijn uw verwachtingen voor de komende 12 maanden: zal de komende 12 maanden beter zijn, slechter of hetzelfde, als het gaat om...? De staat van de economie van (ons land) (EU27) (%)

Standaard Eurobarometer 100
Najaar 2023

B. Verwachtingen van de economie op nationaal niveau: trend en nationale resultaten

De verwachtingen ten aanzien van de nationale economische situatie zijn sinds het voorjaar van 2023 licht verslechterd. Een op de vijf respondenten (-1 procentpunt) denkt dat hun nationale economische situatie in de komende 12 maanden zal verbeteren. Bijna vier op de tien (37 %, + 1 pp) verwacht dat de situatie verslechtert, terwijl vier op de tien (40 %, + 1 pp) verwachten dat het hetzelfde blijft.

Als gevolg van deze veranderingen is de optimisme-index voor de nationale economische situatie met twee punten gedaald tot -17.

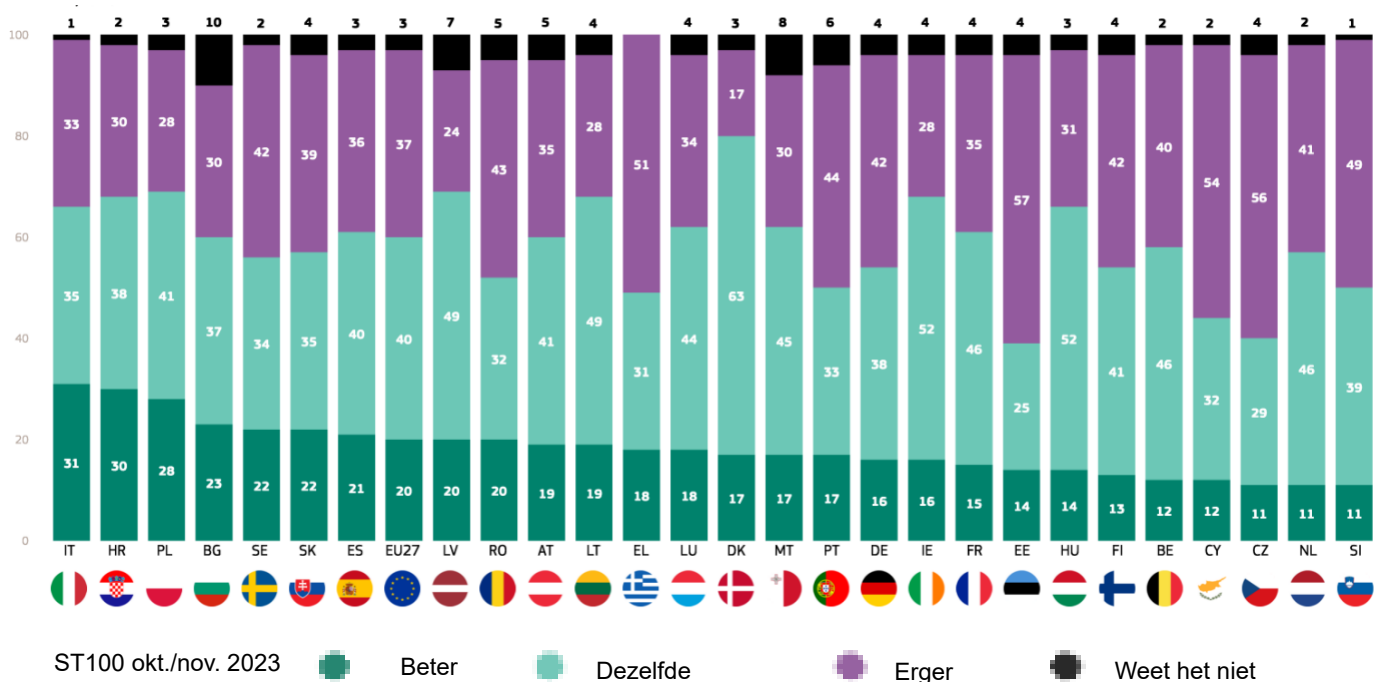
In 16 landen (zoals in het voorjaar van 2023) is de kans groot dat de nationale economische situatie in de komende 12 maanden hetzelfde zal blijven, en meer dan de helft in Denemarken (63 %), Ierland en Hongarije (elk 52 %) denkt op deze manier.

In de overige elf landen zullen de respondenten hoogstwaarschijnlijk zeggen dat de nationale economische situatie slechter zal worden, en dit is het meest wijdverspreid in Estland (57 %), Tsjechië (56 %) en Cyprus (54 %).

Het is vermeldenswaard dat er in alle drie landen meer pessimisten zijn dan optimisten. De uitzonderingen zijn Denemarken, Polen en Kroatië, waar er gelijke percentages van optimisten en pessimisten zijn.

▲▼ (ST100 okt/nov 2023 — ST99 mei/juni 2023)

QA2.3. Wat zijn uw verwachtingen voor de komende 12 maanden: zal de komende 12 maanden beter zijn, slechter of hetzelfde, als het gaat om...? De staat van de economie van ons land (%)

3. Het economisch beleid van de EU

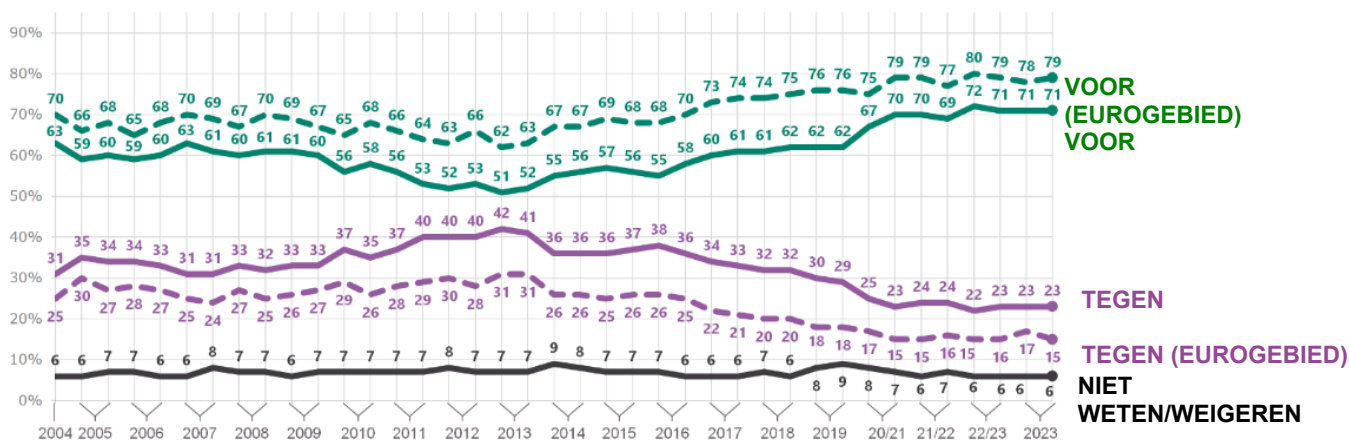
A. Steun voor de euro: trend en nationale resultaten

Steun voor een Europese Economische en Monetaire Unie met één enkele munt, de euro is voor de tweede keer op rij stabiel gebleven (71 %, geen verandering sinds de winter 2022-2023).

De steun bevindt zich op het op een na hoogste niveau sinds de invoering van de euro. Minder dan een kwart van de EU-burgers is tegen de euro (23 %, geen verandering).

Met 79 % is de steun binnen de eurozone wijdverspreid en is deze sinds het voorjaar van 2023 met één procentpunt toegenomen. De oppositie is sinds het voorjaar van 2023 met twee punten gedaald en bedraagt nu 15 %.

QB3.1 Wat is uw mening over elk van de volgende uitspraken? Vertel voor elke verklaring, of je er voor of tegen bent.
Een Europese Economische en Monetaire Unie met één enkele munt, de euro (% — EU)

Steun voor de euro

Standaard Eurobarometer 100

Najaar 2023

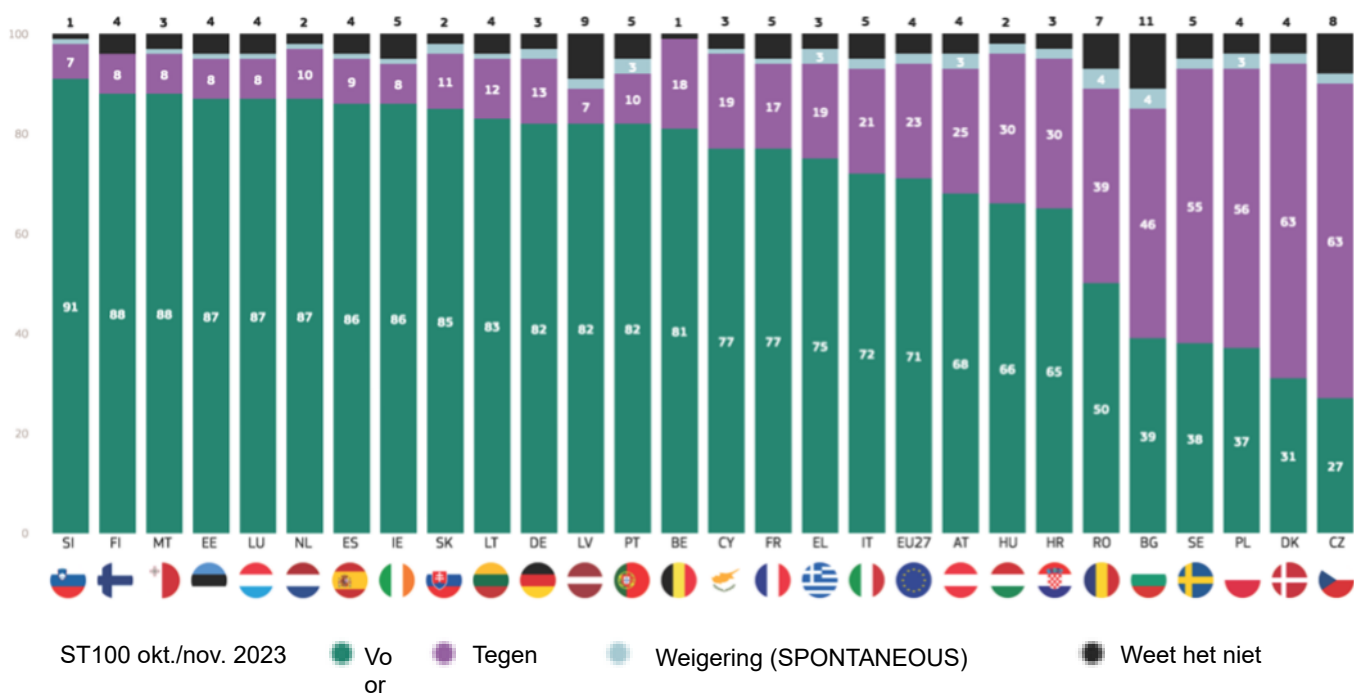
Steun voor een Europese Economische en Monetaire Unie met één enkele munt, de euro is de meerderheidspositie in 22 lidstaten en in alle landen van de eurozone, met de sterkste steun waargenomen onder respondenten in Slovenië (91 %) en Finland en Malta (elk 88 %). Meer dan acht op de tien andere landen zijn ook bestemd voor de eenheidsmunt en de economische unie: Estland, Luxemburg en Nederland (elk 87 %), Spanje en Ierland (elk 86 %), Slowakije (85 %), Litouwen (83 %), Denemarken, Letland en Portugal (elk 82 %) en België (81 %).

Ondanks dat zij niet tot de eurozone behoren, is een meerderheid van de respondenten in Hongarije (66 %) en Roemenië (50 %) voor een Europese economische en monetaire unie met één enkele munt, de euro.

De vijf landen met een meerderheid ten opzichte van de euro bevinden zich allemaal buiten de eurozone: Denemarken en Tsjechië (elk 63 %), Polen (56 %), Zweden (55 %) en Bulgarije (46 % versus 39 % „voor”).

De steun voor de eenheidsmunt en de economische unie is sinds het voorjaar van 2023 in 12 landen afgenomen, met de grootste dalingen in Polen (37 %, -7 procentpunten) en Tsjechië (27 %, -6 procentpunten). De steun is toegenomen in 1 landen, waaronder Frankrijk (77 %, + 6 pp), Slovenië (91 %, + 5 DID) en Nederland (87 %, + 5 procentpunten). De steun is stabiel gebleven in Zweden, Portugal, Luxemburg en Letland.

QB3.1. Wat is uw mening over elk van de volgende stellingen? Vertel voor elke verklaring, of je er voor of tegen bent. Een Europees economisch en monetair mien met één enkele munt de euro (%)

Standaard Eurobarometer 100

Najaar 2023

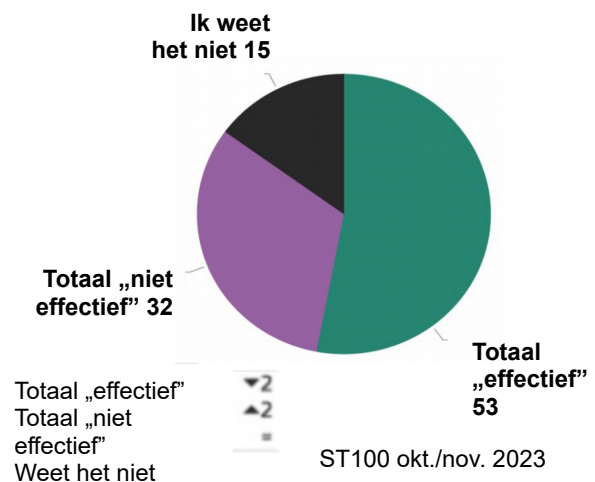
B. Het herstelplan van de EU „NextGenerationEU”: trend en nationale resultaten

Een meerderheid van de Europeanen is van mening dat NextGenerationEU, het herstelplan van de EU van meer dan 800 miljard euro, effectief kan reageren op de huidige economische uitdagingen (53 %, -2 procentpunt sinds het voorjaar van 2023). Meer dan drie op de tien denkt niet dat het effectief zal zijn (32 %, + 2 pp), terwijl 15 % (geen verandering) zegt dat ze het niet weten.

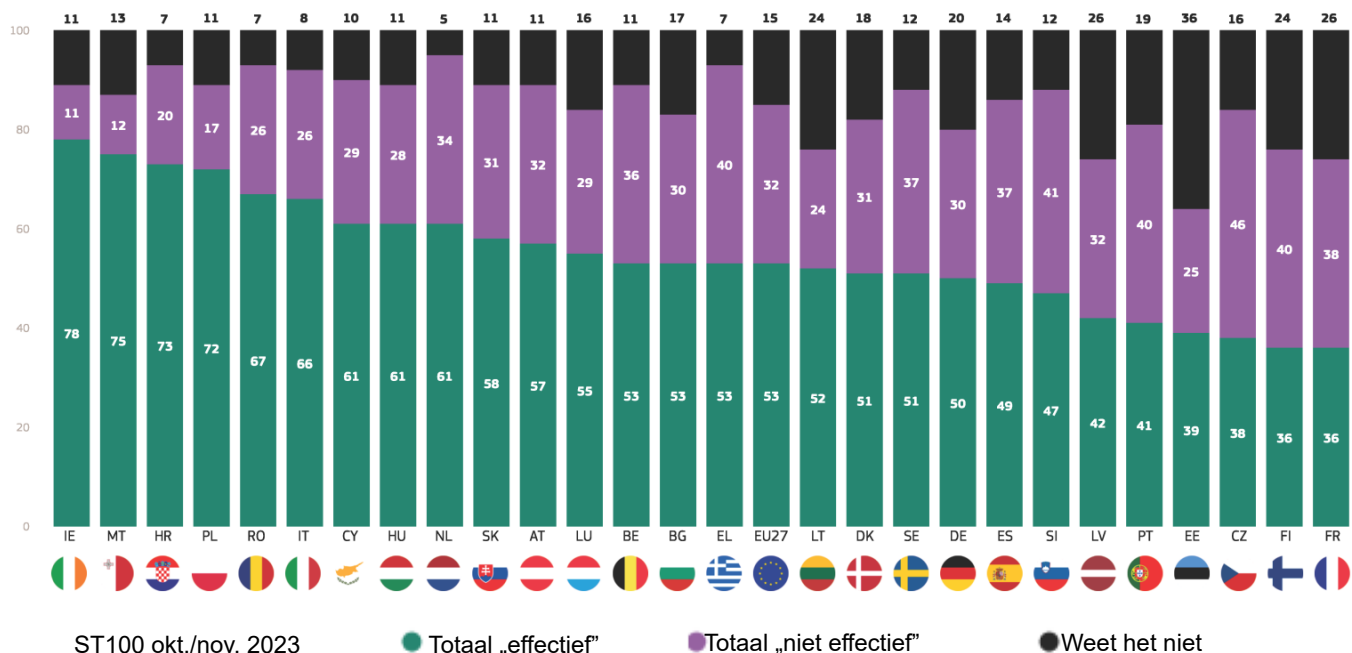
Een meerderheid van de respondenten in 24 lidstaten (tegenover 25 in het voorjaar van 2023) is van mening dat NextGenerationEU effectief kan reageren op de huidige economische uitdagingen. Dit advies wordt het meest gebruikt onder de respondenten in Ierland (78 %), Malta (75 %) en Kroatië (73 %). Daarentegen is slechts een minderheid in Frankrijk (36 % versus 38 % „niet effectief”), Finland (36 % versus 40 %) en Tsjechië (38 % versus 46 %) van mening dat dit plan effectief kan zijn.

Meer dan een derde (36 %) in Estland zegt dat ze het niet weten.

QB5. De Europese Unie heeft een herstelplan van 800 miljard euro opgesteld, NextGenerationEU, om de economie te ondersteunen door middel van subsidies en leningen. Hoe effectief of niet denkt u dat deze maatregel een antwoord kan zijn op de huidige economische uitdagingen? (EU27)(%)

QB5. De Europese Unie heeft een herstelplan van 800 miljard euro opgesteld, NextGenerationEU, om de economie te ondersteunen door middel van subsidies en leningen. Hoe effectief of niet denkt u dat deze maatregel een antwoord kan zijn op de huidige economische uitdagingen? (%)

IV. Russische invasie van Oekraïne

1. Tevredenheid over de reactie op de Russische invasie van Oekraïne

A. Tevredenheid met de reactie op de Russische invasie van Oekraïne: trend

De meerderheid van de EU-burgers is tevreden met de reactie van de EU en de nationale regeringen op de Russische invasie van Oekraïne.

Bijna zes op de tien is tevreden met de reactie van de EU op de Russische invasie van Oekraïne (57 %, + 1 procentpunt sinds het voorjaar van 2023), waarbij 11 % zegt „zeer tevreden te zijn”. Bijna vier op de tien (37 %, -1 DP) zijn ontevreden, terwijl 6 % zegt het niet te weten.

De tevredenheid over het antwoord van de nationale overheid is iets lager, met 54 % (geen verandering) die zegt tevreden te zijn, waaronder 11 % die zegt „zeer tevreden” te zijn. Iets meer dan vier op de tien zijn ontevreden (41 %, geen verandering), terwijl 5 % zegt het niet te weten.

QD1. In het algemeen, hoe tevreden bent u met de reactie op de Russische invasie van Oekraïne door...? (EU27) (%)

De Europese Unie

De (NATIONALITEIT) regering

- Zeer verzadigd
- Vrij verzadigd
- Niet erg verzadigd
- Helemaal niet verzadigd
- Weet het niet

Standaard Eurobarometer 100

Najaar 2023

B. Goedkeuring van maatregelen die zijn genomen om te reageren op de Russische invasie van Oekraïne: trend en nationale resultaten

De steun voor een reeks maatregelen naar aanleiding van de Russische invasie van Oekraïne blijft zeer hoog, hoewel de goedkeuring voor financiële steun en de financiering en levering van militaire uitrusting sinds het voorjaar van 2023 is afgenomen.

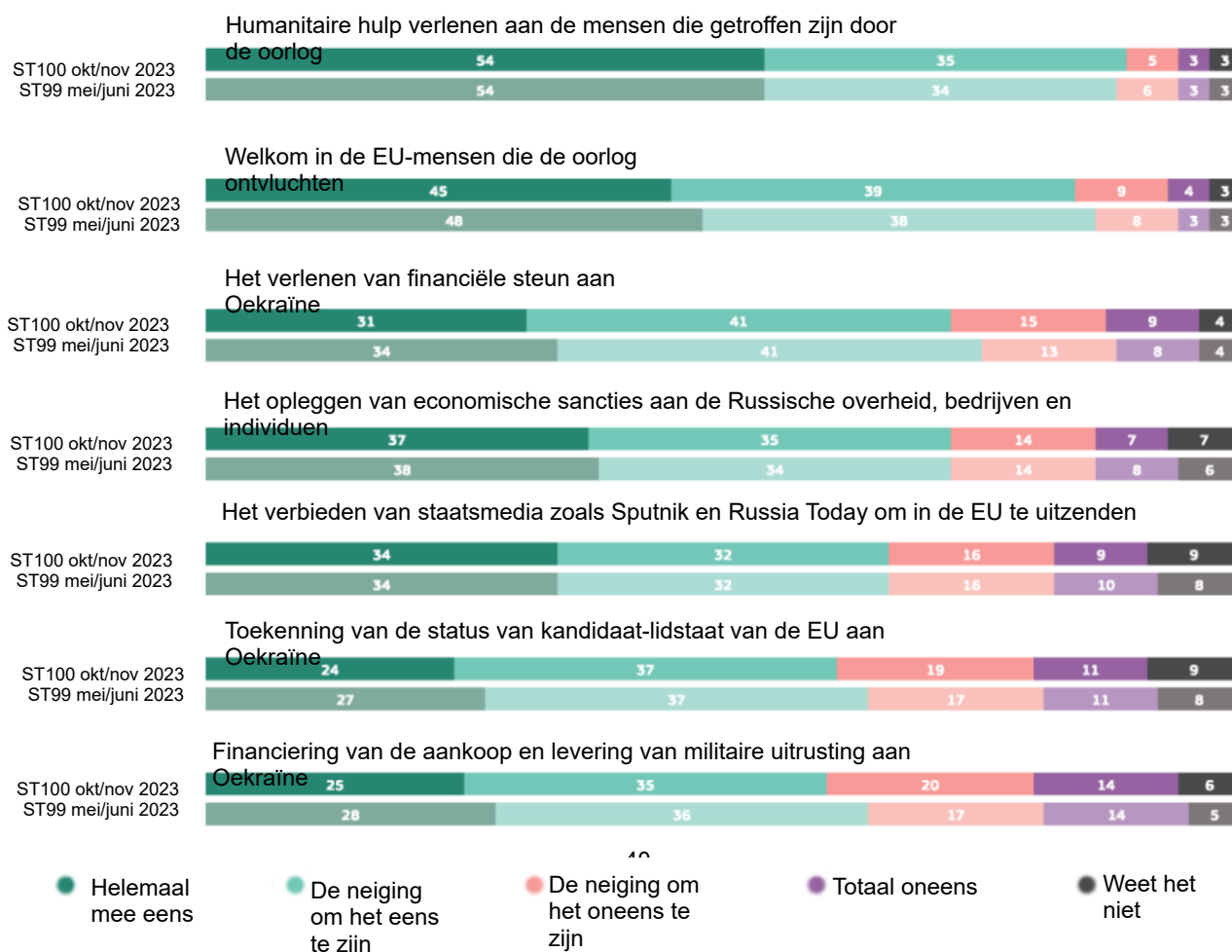
Bijna negen op de tien (89 %, + 1 procentpunt sinds het voorjaar van 2023) zijn het eens met het verlenen van humanitaire steun aan de mensen die door de oorlog zijn getroffen, en de meerderheid (54 %) is het volledig eens met deze actie. Ook is meer dan acht op de tien (84 %, -2 pp) het eens met het verwelkomen in de EU-mensen die op de vlucht zijn voor de oorlog, waarbij 45 % zegt dat ze het „helemaal eens” zijn.

Meer dan zeven op de tien respondenten zijn het eens met het verlenen van financiële steun aan Oekraïne (72 %, -3 procentpunten), terwijl 31 % het volledig eens is. Hetzelfde percentage (72 %, geen verandering) is het eens met het opleggen van economische sancties aan de Russische overheid, bedrijven en individuen, waarbij 37 % het volledig eens is.

Tweederde (66 %, geen verandering) is het eens met het verbieden van staatsmedia zoals Sputnik en Russia Today om in de EU te uitzenden, met 34 % in totaal akkoord.

Iets meer dan zes op de tien (61 %, -3 procentpunten) zijn het eens met de toekenning van de status van kandidaat-lidstaat als mogelijk lid van de EU aan Oekraïne, waarvan 24 % het er „totaal mee eens” is, terwijl zes op de tien (60 %, -4 procentpunten) het eens zijn met de financiering van de aankoop en levering van militaire uitrusting aan Oekraïne, waarvan 25 % het er volledig mee eens is.

QD2. De EU heeft een reeks maatregelen genomen als reactie op de Russische invasie van Oekraïne. In hoeverre u het eens of oneens bent met elk van deze acties. (EU27) (%)

Standaard Eurobarometer 100

Najaar 2023

In 26 EU-lidstaten (tegenover 25 in het voorjaar van 2023) die humanitaire steun verlenen aan de mensen die door de oorlog zijn getroffen, is het meest overeengekomen actie (in de eerste plaats in Denemarken, Portugal en Zweden met het verwelkomen in de EU-mensen die de oorlog ontvluchten). Minstens zeven op de tien respondenten in elk land zijn het eens met deze verklaring. De overeenkomst is bijna universeel in Nederland en Finland (elk 98 %) en in Zweden (97 %), maar minder wijdverspreid in Roemenië (70 %) en Bulgarije (76 %). Het is de tweede meest overeengekomen actie in Roemenië (70 %).

In Zweden (97 %), Portugal (96 %) en Denemarken (93 %) is het welkom in de EU op de vlucht voor de oorlog de gezamenlijke meest overeengekomen actie, en deze actie is ook het meest genoemd in Roemenië (71 %). Het is de tweede meest overeengekomen actie in 21 landen, waaronder Nederland (97 %), Finland (96 %) en Luxemburg en Spanje (elk 94 %). Het is de derde meest overeengekomen actie in Polen (86 %) en Tsjechië (63 %).

Het opleggen van economische sancties aan de Russische overheid, bedrijven en particulieren is de tweede meest overeengekomen actie in Zweden (96 %, samen met het verlenen van financiële steun), Portugal (93 %), Polen (89 %) en Tsjechië (67 %) en de derde meest overeengekomen in zeven landen, waaronder Denemarken en Nederland (88 %) en België (77 %).

Het verlenen van financiële steun aan Oekraïne is de tweede meest overeengekomen actie in Zweden (96 %, samen met het opleggen van economische sancties) en Denemarken (91 %). Het is de derde meest overeengekomen actie in 17 landen, met name in Finland (93 %), Portugal (89 %) en Nederland (88 %, samen met het opleggen van sancties).

In Polen (89 %) is het verbieden van staatsmedia zoals Sputnik en Russia Today de tweede meest overeengekomen actie in de EU, en dit is de derde meest overeengekomen actie in Estland (68 %) en Oostenrijk (66 %).

In Zweden is de financiering van de aankoop en levering van militaire uitrusting aan Oekraïne de derde meest overeengekomen actie (91 %).

QD2. De EU heeft een reeks maatregelen genomen als reactie op de Russische invasie van Oekraïne. In hoeverre u het eens of oneens bent met elk van deze acties. Totaal „Overeenkomst” (%)

	EU27	AT	BE	BG	CY	CZ	DE	DK	EE	EL	ES	FI	FR	HR	HU	IE	IT	LT	LU	LV	MT	NL	PL	PT	RO	SE	SI	SK
Humanitaire hulp verlenen aan de mensen die getroffen zijn door de oorlog	89	83	86	76	88	84	91	93	89	94	96	98	90	91	84	94	82	95	96	91	92	98	93	96	70	97	91	82
Welkom in de EU-mensen die de oorlog ontvluchten	84	78	79	66	86	63	82	93	77	89	94	96	83	88	76	88	80	93	94	87	90	97	86	96	71	97	82	77
Opleggen van economische sancties op de Russische overheid, bedrijven en -individuen	72	62	77	44	31	67	72	88	66	56	69	89	67	80	55	85	70	80	73	68	69	88	89	93	63	96	57	50
Verlenen van financiële steun aan Oekraïne	72	65	67	52	57	48	73	91	59	59	78	93	64	82	58	86	67	86	76	77	81	88	84	89	56	96	62	50
Verbieden van staatsmedia zoals Sputnik en Russia Today om in de EU te uitzenden	66	66	66	39	25	57	66	67	68	39	60	81	61	76	53	79	67	74	63	63	65	69	89	88	59	82	45	46
Toekenning van de status van kandidaat-lidstaat van de EU aan Oekraïne	61	51	64	46	46	37	54	76	57	51	72	73	54	76	45	73	61	79	57	68	58	66	78	82	53	82	51	46
Financiering van de aankoop en levering van militaire uitrusting aan Oekraïne	60	43	60	31	31	42	61	83	62	37	53	90	55	74	43	72	51	83	59	70	61	85	85	82	49	91	46	34

1e meest vaak genoemde item
 2e meest vaak genoemde item
 3e meest vaak genoemde item

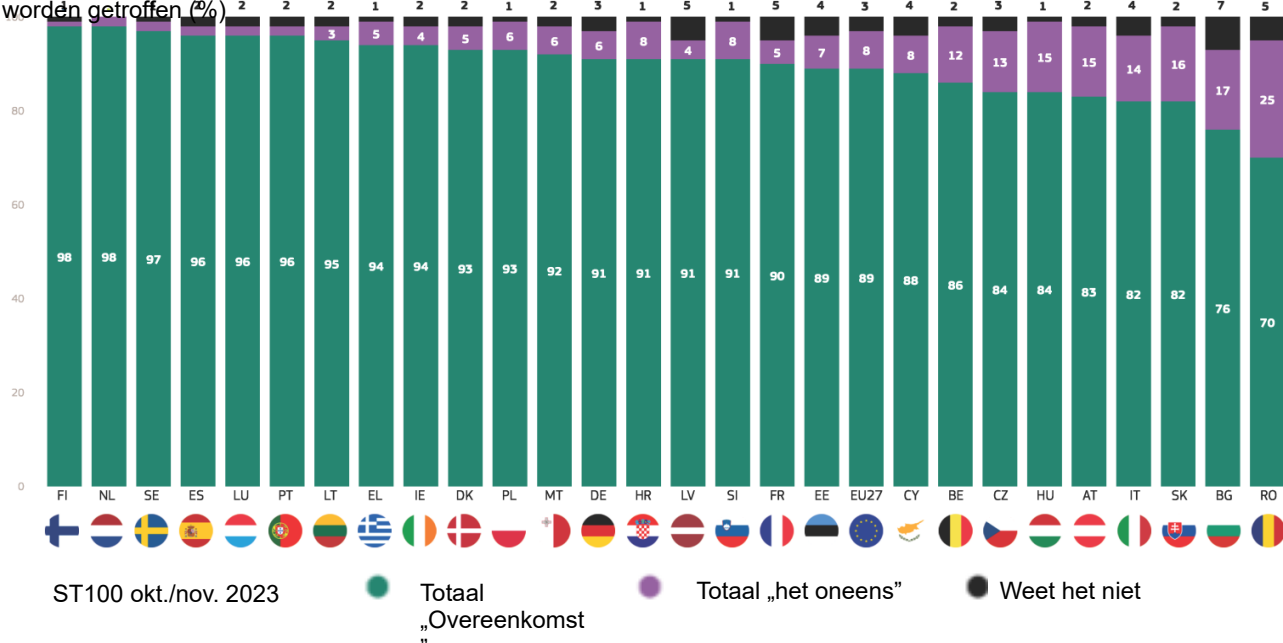
Standaard Eurobarometer 100

Najaar 2023

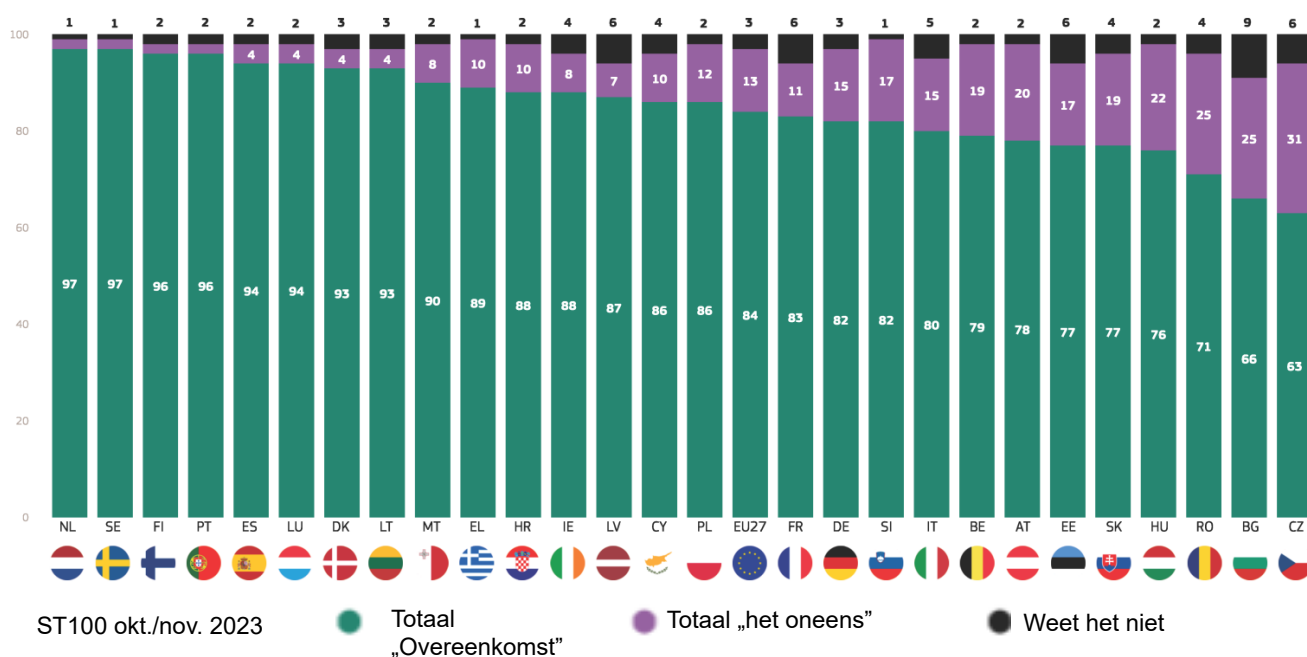
Ten minste zeven op de tien burgers in elke EU-lidstaat zijn het erover eens humanitaire steun te verlenen aan de mensen die door de oorlog zijn getroffen. Er is bijna universele steun in Nederland en Finland (elk 98 %) en Zweden (97 %), terwijl 70 % van de respondenten in Roemenië, 76 % in Bulgarije en 82 % in Italië en Slowakije het ook eens zijn.

Meer dan zes op de tien in elke EU-lidstaat is het eens met het verwelkomen in de EU-mensen die de oorlog ontvluchten. Het niveau van overeenstemming varieert van 97 % van de respondenten in Nederland en Zweden en 96 % in Portugal en Finland tot 63 % in Tsjechië, 66 % in Bulgarije en 71 % in Roemenië.

QD2.4. De EU heeft een reeks maatregelen genomen als reactie op de Russische invasie van Oekraïne. In hoeverre u het eens of oneens bent met elk van deze acties. — Humanitaire steun verlenen aan de mensen die door de oorlog worden getroffen (%)

QD2.5. De EU heeft een reeks maatregelen genomen als reactie op de Russische invasie van Oekraïne. In hoeverre u het eens of oneens bent met elk van deze acties. Welkom in de EU-mensen die de oorlog ontvluchten (%)

Standaard Eurobarometer 100
Najaar 2023

Standaard Eurobarometer 100

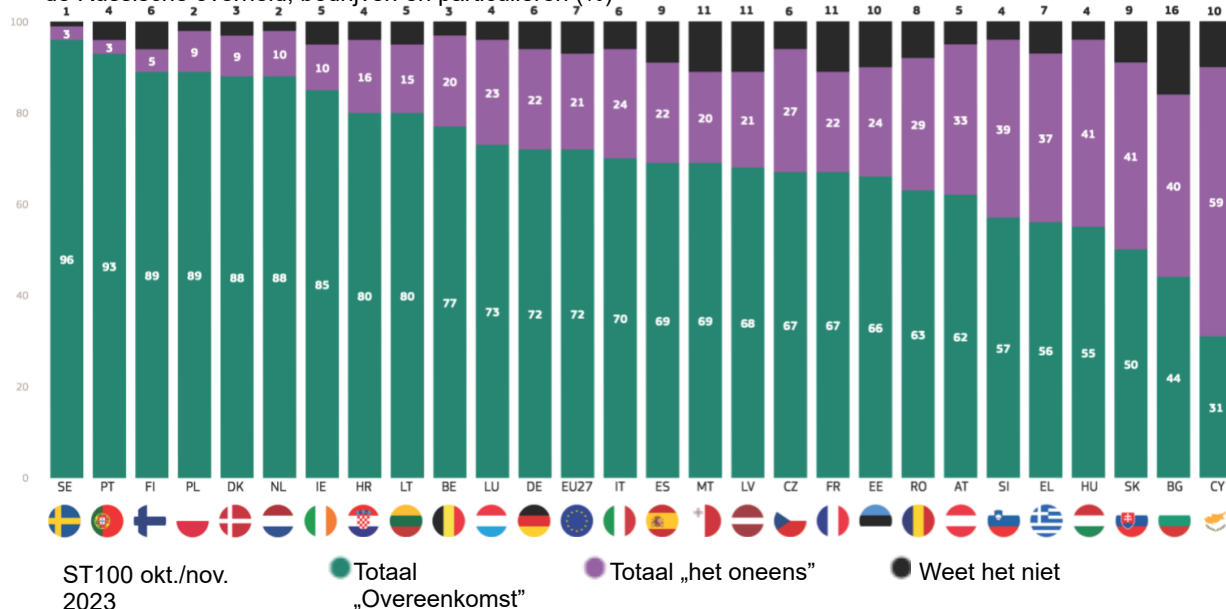
Najaar 2023

Er is aanzienlijke nationale verschillen in overeenstemming met het opleggen van economische sancties aan de Russische overheid, bedrijven en individuen, hoewel een meerderheid in 26 landen sancties betreft. De grootste steun is te zien bij de respondenten in Zweden (96 %), Portugal (93 %) en Polen en Finland (elk 89 %). De akkoorden zijn het laagst in Cyprus (31 % tegenover 59 % „onenswaardig”), Bulgarije (44 % versus 40 %) en Slowakije (50 %).

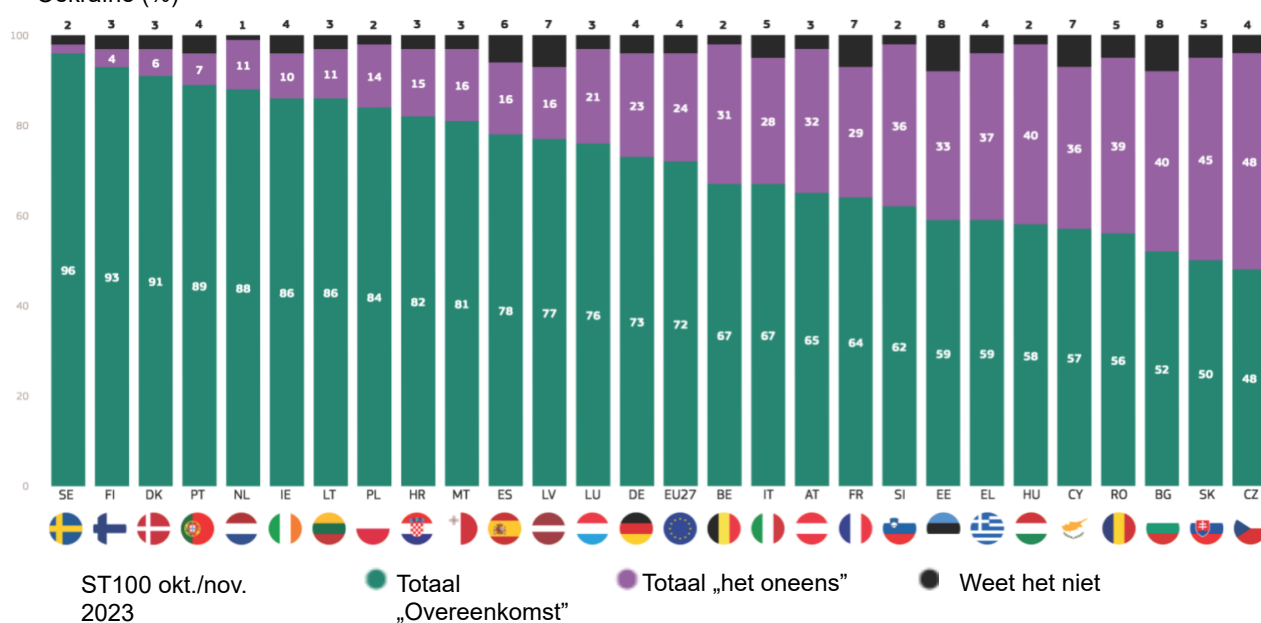
De meerderheid van de respondenten in 26 EU-lidstaten is het eens met het verlenen van financiële steun aan Oekraïne. De grootste steun wordt gezien onder de respondenten in Zweden (96 %), Finland (93 %) en Denemarken (91 %), hoewel ook een meerderheid in Slowakije (50 %), Bulgarije (52 %) en Roemenië (56 %) het erover eens is.

Mening is verdeeld in Tsjechië (48 % „overeens” versus 48 % „oneens”).

QD2.1. De EU heeft een reeks maatregelen genomen als reactie op de Russische invasie van Oekraïne. In hoeverre u het eens of oneens bent met elk van deze acties. het opleggen van economische sancties aan de Russische overheid, bedrijven en particulieren (%)

QD2.6. De EU heeft een reeks maatregelen genomen als reactie op de Russische invasie van Oekraïne. In hoeverre u het eens of oneens bent met elk van deze acties. Het verlenen van financiële steun aan Oekraïne (%)

Standaard Eurobarometer 100

Najaar 2023

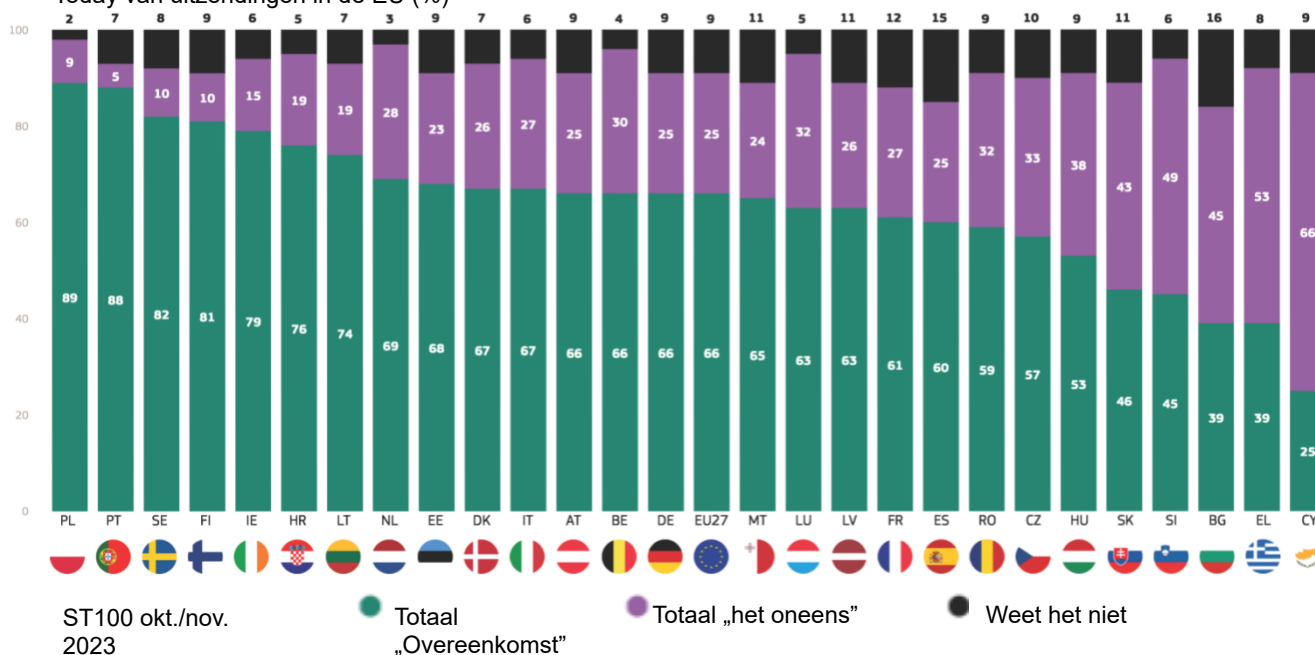
Een meerderheid van de respondenten in 23 EU-lidstaten is het eens met het verbod om staatsmedia zoals Sputnik en Russia Today uit te zenden in de EU, met de hoogste niveaus in Polen (89 %), Portugal (88 %), Zweden (82 %) en Finland (81 %). Daarentegen is slechts een minderheid het eens in Cyprus (25 %), Griekenland, Bulgarije (elk 39 %) en Slovenië (45 %).

kandidaat-lidstaat verleent, met de sterkste steun in Portugal en Zweden (elk 82 %) en Litouwen (79 %). Een relatieve meerderheid in Slowakije (46 % „overeens” versus 44 % „oneens”), Cyprus (46 % versus 42 %) en Bulgarije (46 % versus 36 %) zijn het ook eens.

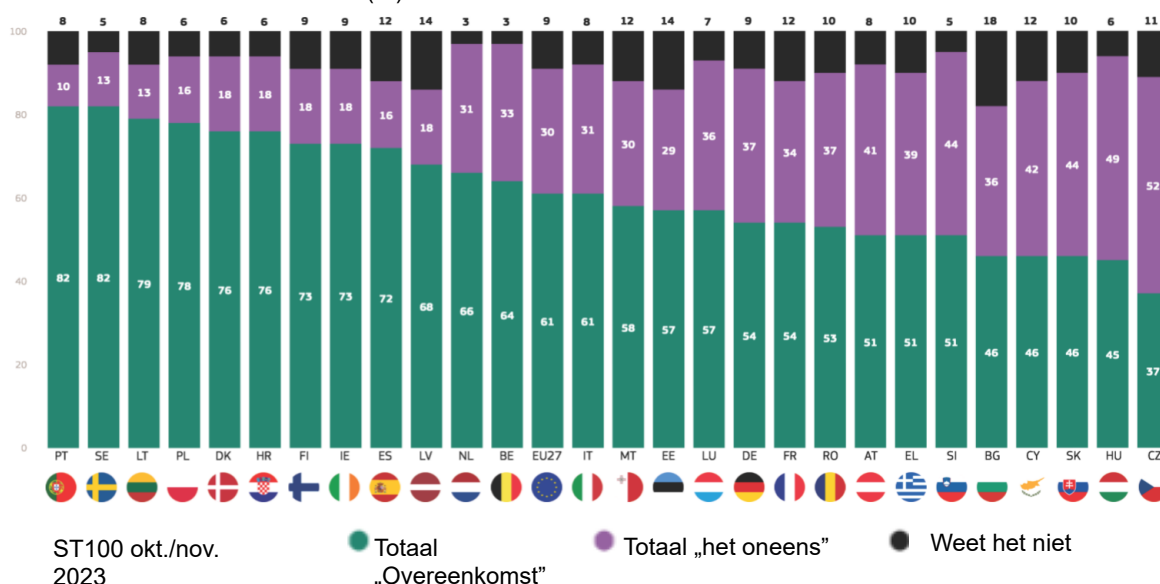
Daarentegen is slechts een minderheid in Tsjechië (37 % „het eens” versus 52 % „het oneens”) en Hongarije (45 % versus 49 %) het ermee eens dat de EU Oekraïne de status van kandidaat-lidstaat toekent.

Een meerderheid van de respondenten in 25 lidstaten is het eens met de EU die Oekraïne de status van

QD2.2. De EU heeft een reeks maatregelen genomen als reactie op de Russische invasie van Oekraïne. In hoeverre u het eens of oneens bent met elk van deze acties: —Banning staatsmedia zoals Sputnik en Russia Today van uitzendingen in de EU (%)

QD2.7. De EU heeft een reeks maatregelen genomen als reactie op de Russische invasie van Oekraïne. In hoeverre u het eens of oneens bent met elk van deze acties. — Toekenning van de status van kandidaat-lidstaat van de EU aan Oekraïne (%)

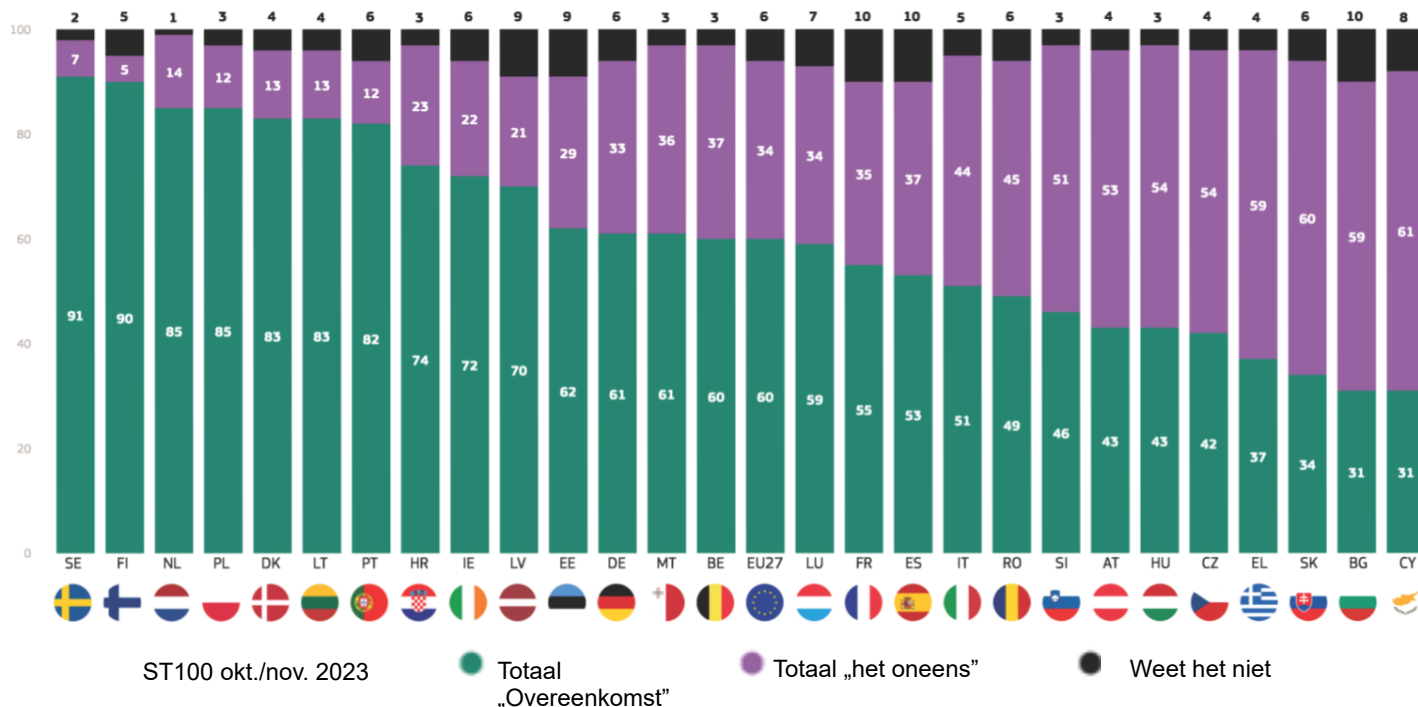

Standaard Eurobarometer 100

Najaar 2023

De mate van overeenstemming met de financiering van de aankoop en levering van militaire uitrusting aan Oekraïne verschilt sterk van lidstaat tot lidstaat, hoewel een meerderheid in 19 landen dit idee steunt. De grootste steun wordt waargenomen bij de respondenten in Zweden (91 %), Finland (90 %) en Nederland en Polen (elk 85 %), en de laagste niveaus zijn te zien in Cyprus, Bulgarije (elk 31 %) en Slowakije (34 %).

QD2.3. De EU heeft een reeks maatregelen genomen als reactie op de Russische invasie van Oekraïne. In hoeverre u het eens of oneens bent met elk van deze acties: Financiering van de aankoop en levering van militaire uitrusting aan Oekraïne (%)

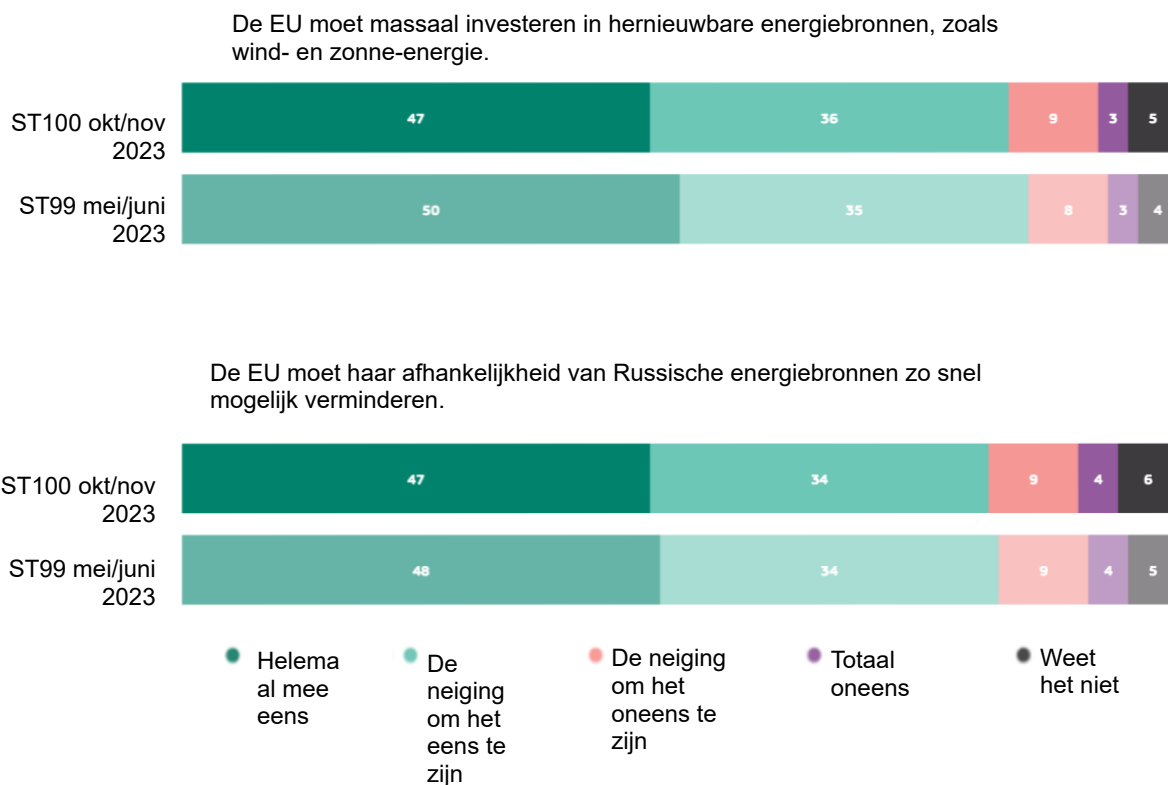

C. Steun voor EU-acties op het gebied van energieonafhankelijkheid: trend en nationale resultaten

Meer dan acht op de tien EU-burgers (83 %, -2 procentpunten sinds het voorjaar van 2023) zijn het erover eens dat de EU massaal moet investeren in hernieuwbare energie, zoals wind- en zonne-energie, waarbij bijna de helft (47 %, -3 procentpunt) het volledig eens is met deze verklaring.

Iets meer dan acht op de tien (81 %, -1 procentpunten) zijn het erover eens dat de EU haar afhankelijkheid van Russische energiebronnen zo snel mogelijk moet verminderen — met bijna de helft die zegt „helemaal mee eens te zijn” (47 %, -1 pp).

QD3. Gelieve te vertellen in welke mate u het eens of oneens bent met elk van de volgende verklaringen. (EU27) (%)

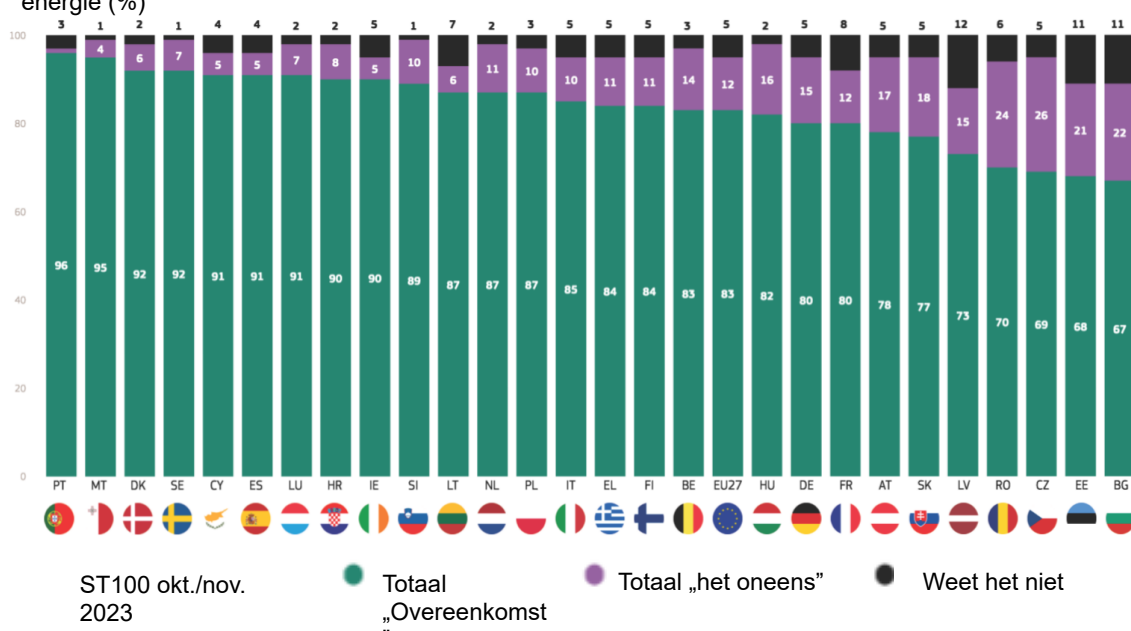

Standaard Eurobarometer 100

Najaar 2023

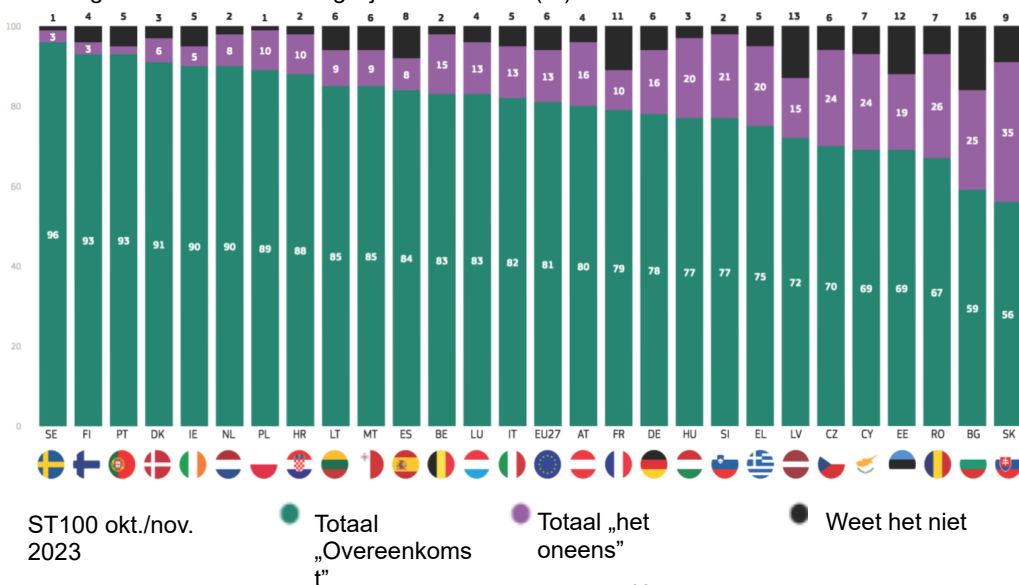
Meer dan twee derde van de burgers in elk EU-land vindt dat de EU massaal moet investeren in hernieuwbare energie, zoals wind- en zonne-energie. De percentages variëren van 96 % van de respondenten in Portugal, 95 % in Malta en 92 % in Denemarken en Zweden tot 67 % in Bulgarije, 68 % in Estland en 69 % in Tsjechië.

QD3.9. Gelieve te vertellen in welke mate u het eens of oneens bent met elk van de volgende verklaringen. De EU moet massaal investeren in hernieuwbare energie, zoals wind- en zonne-energie (%)

De meerderheid van de respondenten in elke EU-lidstaat is het erover eens dat de EU haar afhankelijkheid van Russische energiebronnen zo snel mogelijk moet verminderen. Het niveau van overeenstemming is het hoogst in Zweden (96 %) en in Portugal en Finland (elk 93 %), terwijl 56 % in Slowakije, 59 % in Bulgarije en 67 % in Roemenië het ook eens zijn.

QD3.8. Gelieve te vertellen in welke mate u het eens of oneens bent met elk van de volgende verklaringen. De EU moet haar afhankelijkheid van Russische energiebronnen zo snel mogelijk verminderen (%)

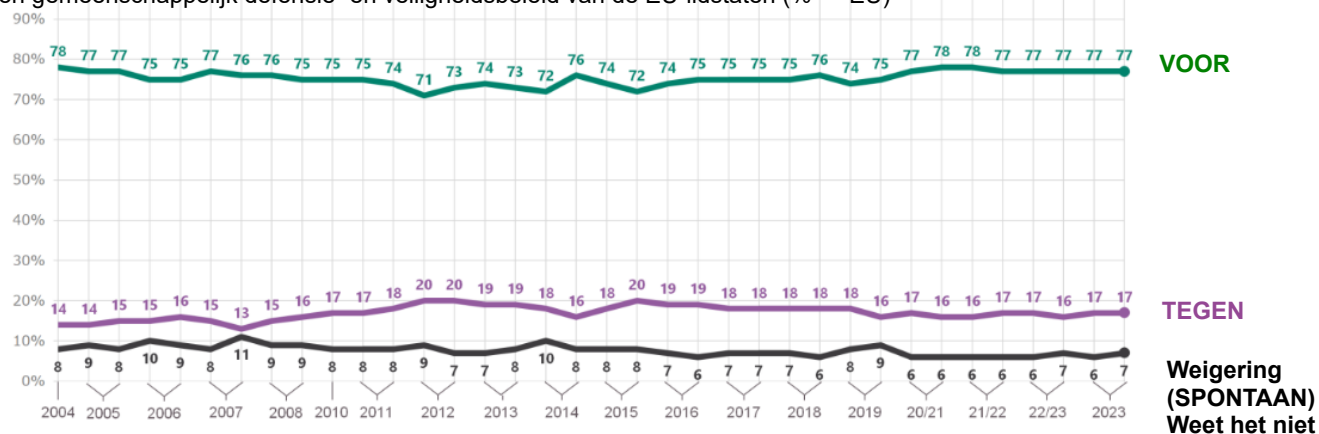
2. Defensie en veiligheid van de EU in het kader van de Russische invasie van Oekraïne

A. Steun voor een gemeenschappelijk defensie- en veiligheidsbeleid tussen de EU-lidstaten: trend

De steun voor een gemeenschappelijk defensie- en veiligheidsbeleid in de EU-lidstaten is sinds de winter 2021-2022 stabiel gebleven op 77 % (standaard Eurobarometer EB96). Minder dan een op de vijf is tegen een gemeenschappelijk defensie- en veiligheidsbeleid (17 %, geen verandering sinds het voorjaar van 2023).

QB2.2 Wat is uw mening over elk van de volgende stellingen? Vertel voor elke verklaring, of je er voor of tegen bent.

Een gemeenschappelijk defensie- en veiligheidsbeleid van de EU-lidstaten (% — EU)

Standaard Eurobarometer 100

Najaar 2023

B. Steun voor een gemeenschappelijk defensie- en veiligheidsbeleid tussen de EU-lidstaten: evoluties en nationale resultaten

Meer dan zes op de tien respondenten in elke lidstaat zijn voorstander van een gemeenschappelijk defensie- en veiligheidsbeleid in de EU-lidstaten, met niveaus variërend van 88 % in Cyprus en Litouwen en 85 % in Nederland tot 63 % in Oostenrijk, 64 % in Ierland en 66 % in Bulgarije.

In vergelijking met het voorjaar van 2023 is de steun voor een gemeenschappelijk defensie- en veiligheidsbeleid onder de EU-lidstaten afgenomen in 12 EU-lidstaten, met name in Luxemburg (81 %, -11 procentpunten) en Ierland (64 %, -8 procentpunten). Omgekeerd is de steun in negen landen toegenomen, waaronder Slowakije (81 %, +11 procentpunten) en Oostenrijk (63 %, +7 procentpunten). Onder de respondenten in Roemenië, Polen, Nederland, Estland, Duitsland en Bulgarije is er geen verandering in de mening.

QB2.2. Wat is uw mening over elk van de volgende stellingen? Vertel voor ead1 verklaring, of je er voor of tegen bent. Een gemeenschappelijk defensie- en veiligheidsbeleid van de EU-lidstaten (%)

		SK	AT	MT	CY	SI	FR	DK	ES	IT	BG	DE	EE	EU27	NL	PL	RO	FI	LT	LV	EL	BE	HR	SE	CZ	HU	PT	IE	LU
Voor	ST100	81	63	69	88	78	77	76	84	75	66	81	77	77	85	76	68	80	88	83	75	82	74	69	71	67	71	64	81
	ST99	▲11	▲7	▲4	▲3	▲3	▲2	▲1	▲1	▲1	=	=	=	=	=	=	=	=	▼1	▼1	▼1	▼2	▼3	▼3	▼3	▼4	▼4	▼7	▼8
Tegen	ST100	14	29	26	9	19	16	20	10	18	21	14	16	17	13	20	22	10	6	7	20	15	22	25	21	27	20	25	15
	ST99	▼9	▼8	▼3	=	=	▼1	▲1	=	▼4	▼1	▼1	▲2	=	▲1	▲2	▼3	▼1	=	▼3	▲1	▲2	▲2	=	▲3	▲3	▲9	▲5	▲9
Weigering (SPONTANEOUS)	ST100	1	2	1	1	1	1	1	2	3	2	1	2	1	2	5	2	1	1	3	1	2	1	2	2	2	3	2	1
	ST99	=	▼1	=	▼2	▼1	=	=	=	▲1	▲1	=	▼1	=	=	▼1	▲1	▲1	=	=	=	=	=	=	=	=	=	▲1	=
Weet het niet	ST100	4	6	4	2	2	6	3	5	5	10	3	6	4	1	2	5	8	5	9	2	2	2	5	6	4	6	9	3
	ST99	▼2	▲2	▼1	▼1	▼2	▼1	▼2	▼1	▲2	=	▲1	▼1	=	▼1	▼1	▲2	▲1	▲1	▲4	▲1	▲1	▲1	▲3	▲1	▲1	▼3	▲3	▲1

ST100 okt./nov. 2023

Standaard Eurobarometer 100

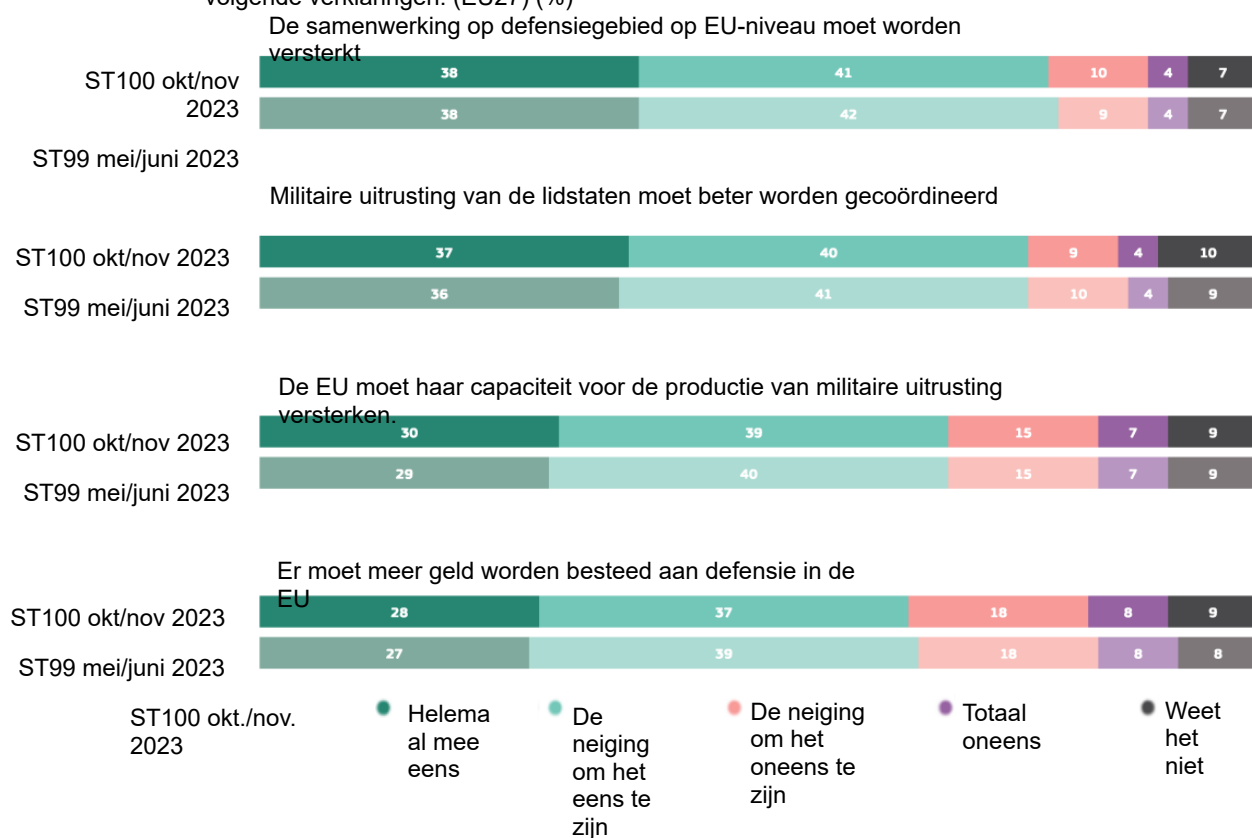
Najaar 2023

C. Defensie en veiligheid van de EU in het kader van de Russische invasie van Oekraïne: trend en nationale resultaten

Bijna acht op de tien Europeanen (79 %, -1 procentpunt sinds het voorjaar van 2023) zijn het erover eens dat de samenwerking op het gebied van defensie op EU-niveau moet worden opgevoerd, en bijna evenveel (77 %, geen verandering) zijn het erover eens dat de aankoop van militair materieel door de lidstaten beter moet worden gecoördineerd.

Bijna zeven op de tien (69 %, geen verandering) is het erover eens dat de EU haar capaciteit voor de productie van militair materieel moet versterken, en bijna twee derde is het ermee eens dat meer geld moet worden besteed aan defensie in de EU (65 %, -1 pp) —

QD3. Gelieve te vertellen in welke mate u het eens of oneens bent met elk van de volgende verklaringen. (EU27) (%)

Standaard Eurobarometer 100

Najaar 2023

De samenwerking op het gebied van defensie op EU-niveau moet worden uitgebreid in de twee hoogste ranglijsten in alle 27 lidstaten. In 23 landen (tegenover 22 in het voorjaar van 2023) zijn de respondenten het meest waarschijnlijk het erover eens dat de samenwerking op het gebied van defensie op EU-niveau moet worden opgevoerd, met de meeste overeenstemming in Portugal (90 %), Nederland (89 %) en Litouwen, Polen, Finland en Zweden (elk 88 %).

De aankoop van militair materieel door de lidstaten moet beter worden gecoördineerd in de top drie van alle 27 lidstaten. Het staat op de eerste plaats in vijf landen: Duitsland (81 %, gedeeld met samenwerking op defensiegebied), Tsjechië en Griekenland (elk 79 %), Slovenië (72 %) en Slowakije (71 %). Het staat op de tweede plaats in 21 landen, waaronder Portugal (88 %), Polen (87 %) en Litouwen (85 %). Het land staat op de derde plaats in Finland (74 %).

In Polen wordt de eerste plaats gedeeld door „de EU moet haar capaciteit voor de productie van militair materieel versterken”, „meer geld moet worden besteed aan defensie in de EU” en „de samenwerking op het gebied van defensie op EU-niveau moet worden verhoogd” (elk 88 %). De EU moet haar capaciteit voor de productie van militaire uitrusting versterken, is de tweede meest overeengekomen verklaring in Finland (75 %) en Duitsland (71 %) en de derde meest overeengekomen verklaring in 20 lidstaten, waaronder Portugal (86 %) en

QD3. Gelieve te vertellen in welke mate u het eens of oneens bent met elk van de volgende verklaringen. Totaal „Overeenkomst” (%)

	EU27	AT	BE	BG	CY	CZ	DE	DK	EE	EL	ES	FI	FR	HR	HU	IE	IT	LT	LU	LV	MT	NL	PL	PT	RO	SE	SI	SK
De samenwerking op defensiegebied op EU-niveau moet worden versterkt	79	69	82	66	81	76	81	83	72	78	79	88	76	85	82	77	74	88	84	82	75	89	88	90	67	88	68	65
De aankoop van militair materieel door de lidstaten moet beter worden gecoördineerd	77	68	81	65	80	79	81	81	71	79	75	74	74	80	79	74	73	85	82	79	72	84	87	88	66	77	72	71
De EU moet haar capaciteit voor de productie van militaire uitrusting versterken.	69	55	66	55	69	55	71	72	64	64	64	75	64	76	71	68	65	84	65	76	58	75	88	86	62	66	54	49
Er moet meer geld worden besteed aan defensie in de EU	65	56	62	53	66	57	68	66	57	54	56	69	60	68	76	67	62	78	65	67	61	71	88	70	58	65	47	48

ST100 okt/nov 2023

1e meest vaak genoemde item
2e meest vaak genoemde item
3e meest vaak genoemde item

Litouwen (84 %).

Er moet meer geld worden besteed aan defensie in de EU-aandelen in de eerste plaats in Polen, met „de EU moet haar capaciteit voor de productie van militair materieel versterken” en „de samenwerking op het gebied van defensie op EU-niveau moet worden verhoogd”. Het is de derde meest overeengekomen verklaring in zes landen, waaronder Hongarije (76 %), Duitsland (68 %) en Luxemburg (65 %).

V. De EU in de wereld

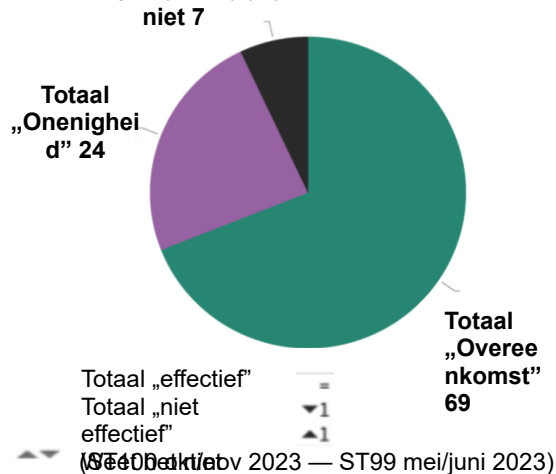

1. EU in de wereldeconomie: trend en nationale resultaten

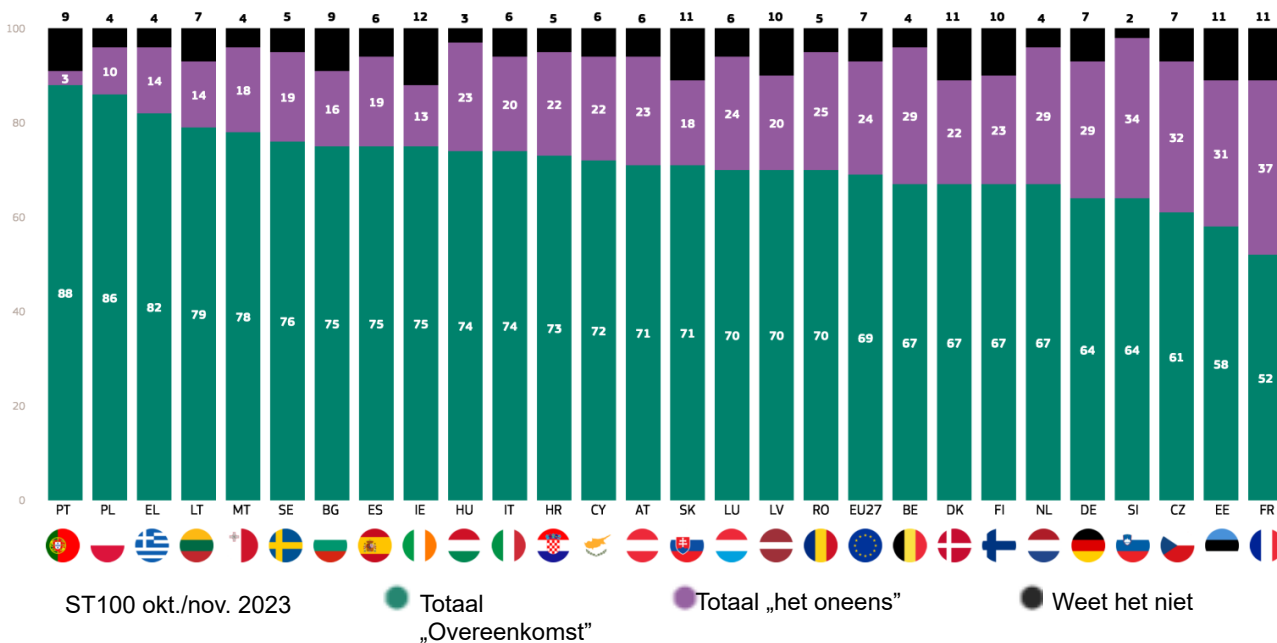
Bijna zeven op de tien respondenten (69 %, geen verandering sinds het voorjaar van 2023) zijn het erover eens dat de EU over voldoende macht en instrumenten beschikt om de economische belangen van Europa in de wereldeconomie te verdedigen, waarbij 22 % (geen verandering) zegt „volledig mee eens te zijn”.

De meerderheid van de burgers in elke EU-lidstaat is het erover eens dat de EU over voldoende macht en instrumenten beschikt om de economische belangen van Europa in de wereldeconomie te verdedigen, hoewel de niveaus van land tot land aanzienlijk verschillen: zij variëren van 88 % in Portugal, 86 % in Polen en 82 % in Griekenland tot 52 % in Frankrijk, 58 % in Estland en 61 % in Tsjechië.

QB4.1. Voor elk van de volgende uitspraken, bent u het volledig eens, neigt u het ermee eens te zijn, neigt u het er niet mee eens of helemaal oneens te zijn. De EU beschikt over voldoende macht en instrumenten om de economische belangen van Europa in de wereldeconomie te verdedigen (wezenlijk) niet

QB4.1. Voor elk van de volgende uitspraken, bent u het volledig eens, neigt u het ermee eens te zijn, neigt u het er niet mee eens of helemaal oneens te zijn: De EU beschikt over voldoende macht en instrumenten om de economische belangen van Europa in de wereldeconomie te verdedigen (%)

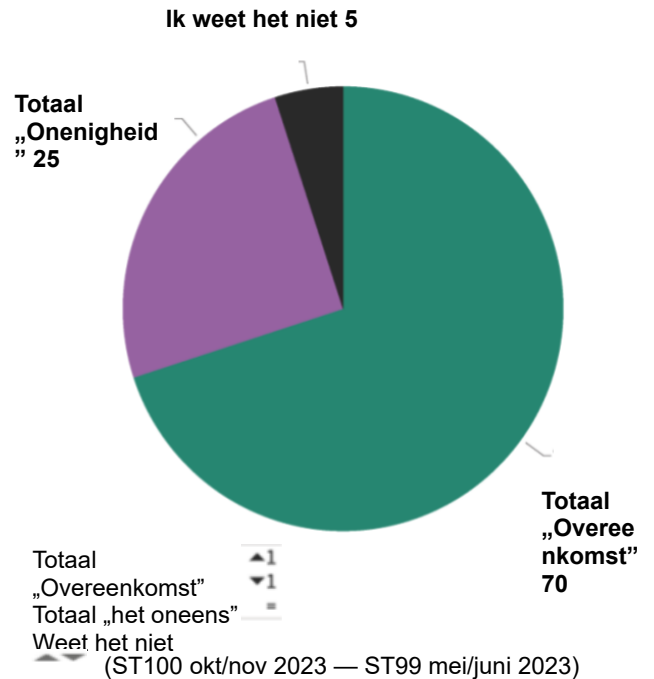

Standaard Eurobarometer 100
Najaar 2023

2. De EU als een plaats van stabiliteit in een onrustige wereld

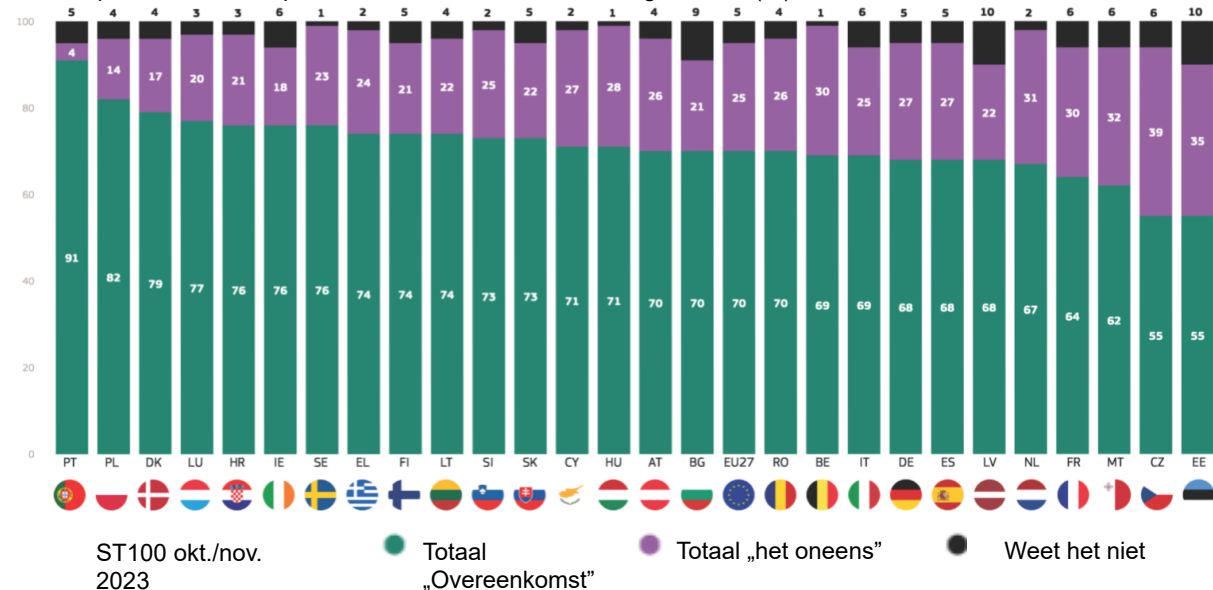
Zeven op de tien respondenten (70 %, + 1 procentpunt sinds het voorjaar van 2023) zijn het erover eens dat de Europese Unie een plaats van stabiliteit is in een onrustige wereld, waarvan 24 % (geen verandering) die het „volledig eens” is met deze verklaring.

Een meerderheid van de respondenten in elk land is het erover eens dat de Europese Unie een plaats van stabiliteit is in een moeilijke wereld, met percentages variërend van 91 % in Portugal, 82 % in Polen en 79 % in Denemarken tot 55 % in Estland en Tsjechië en 62 % in Malta.

QB4.4. Voor elk van de volgende uitspraken, ben je het er helemaal mee eens, neigt je het ermee eens te zijn, neig om het oneens of totaal oneens te zijn:

De Europese Unie is een plaats van stabiliteit in een onrustige wereld (%)

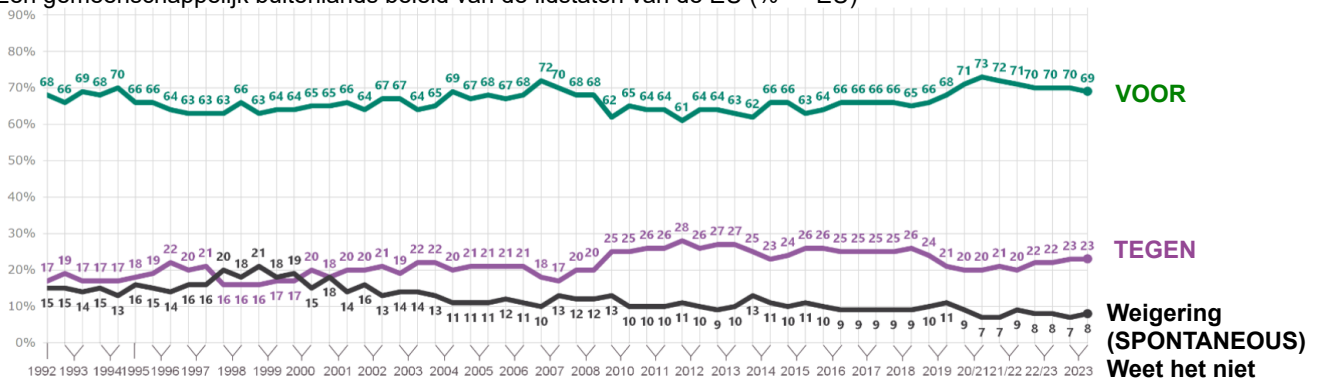

3. Steun voor een gemeenschappelijk buitenlands beleid

Meer dan twee derde van de EU-burgers (69 %, -1 procentpunt sinds het voorjaar van 2023) is voor een gemeenschappelijk buitenlands beleid van de lidstaten van de EU. Iets meer dan een op de vijf (23 %, geen verandering) is tegen dit idee.

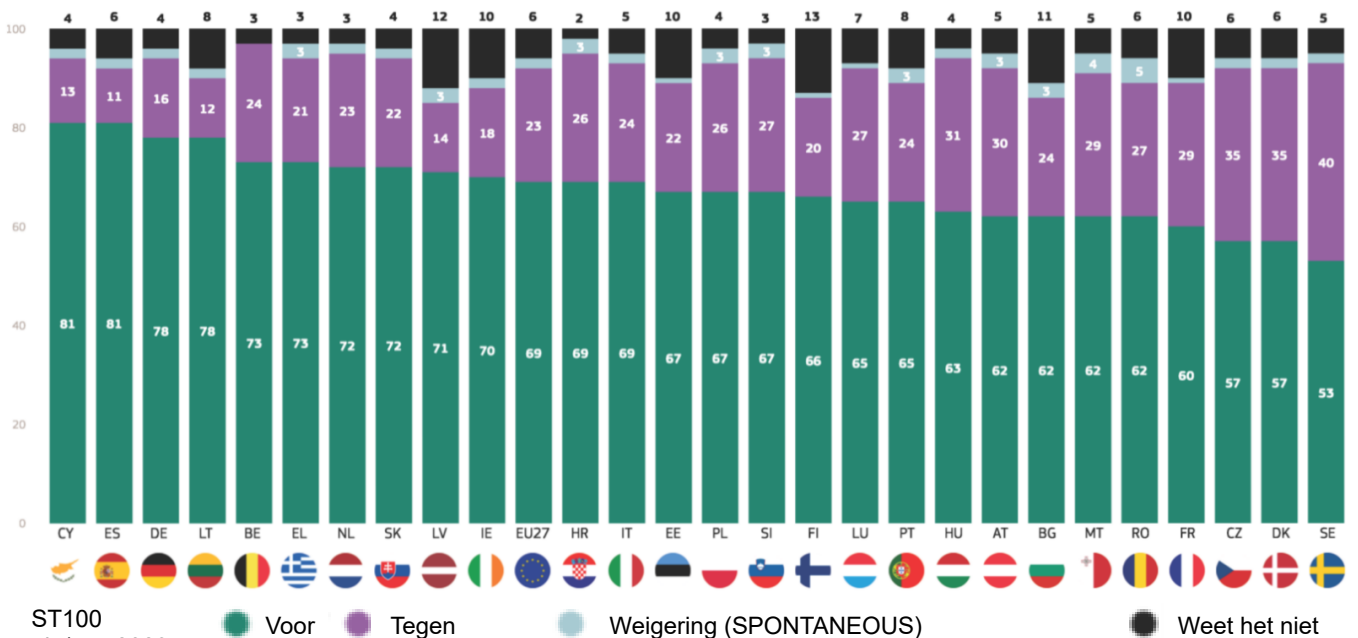
QB2.1 Wat is uw mening over elk van de volgende uitspraken? Vertel voor elke verklaring, of je er voor of tegen bent.

Een gemeenschappelijk buitenlands beleid van de lidstaten van de EU (% — EU)

Meer dan de helft van de burgers in elke EU-lidstaat is voorstander van een gemeenschappelijk buitenlands beleid van de lidstaten van de EU. De sterkste steun wordt waargenomen bij de respondenten in Spanje en Cyprus (elk 81 %) en in Denemarken en Litouwen (elk 78 %), maar, hoewel minder wijdverspreid, is een meerderheid in Zweden (53 %) en Denemarken en Tsjechië (elk 57 %) ook voor een gemeenschappelijk buitenlands beleid.

QB2.1. Wat is uw mening over elk van de volgende stellingen? Gelieve voor elke verklaring te vertellen of u er voor of tegen bent: Een gemeenschappelijk buitenlands beleid van de lidstaten van de EU (%)

ST100 okt/nov 2023

● Voor
 ● Tegen
 ● Weigering (SPONTANEOUS)
 ● Weet het niet

Standaard Eurobarometer 100
Najaar 2023

Standaard Eurobarometer 100

Najaar 2023

4. Waarden

respect voor andere culturen, 11 % (geen verandering)
noemt zelfvervulling en 6 % (-1 pp) noemt religie.

A. Persoonlijke waarden

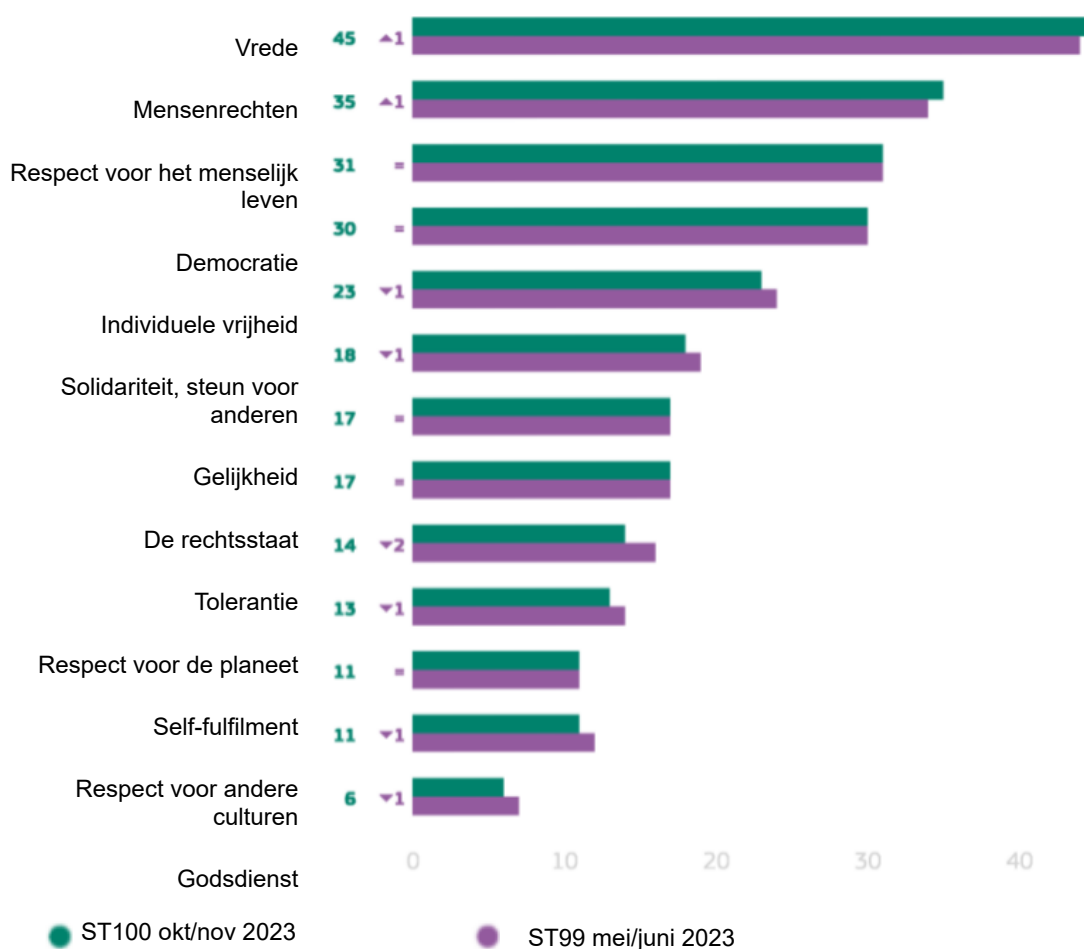
De respondenten werd gevraagd welke waarden voor hen het belangrijkste zijn. Gedomineerd door vrede, blijven deze resultaten vrij stabiel sinds het voorjaar van 2023.

Vrede (45 %, + 1 procentpunt sinds het voorjaar van 2023) is de belangrijkste waarde voor de EU-burgers persoonlijk. Ten minste drie op de tien noemt mensenrechten (35 %, + 1 pp), respect voor het menselijk leven (31 %, + 1 pp), respect voor het menselijk leven (31 %, geen verandering) en democratie (30 %, geen verandering).

Bijna een kwart zegt dat individuele vrijheid een van de belangrijkste waarden is voor hen persoonlijk (23 %, -1 pp), terwijl 18 % (-1 pp) solidariteit en steun voor anderen noemt, en 17 % zegt dit over de rechtsstaat en gelijkheid (geen verandering voor beide sinds het voorjaar van 2023).

Tolerantie wordt genoemd door 14 % (-2 pp), terwijl 13 %

QC6. In de volgende lijst, welke zijn de belangrijkste waarden voor u persoonlijk?
(MAXIMAAL 3 ANTWOORDEN) (EU27) (%)

(-1 pp) respect voor de planeet 11 % (-1 pp) noemt

Standaard Eurobarometer 100

Najaar 2023

Vrede is een van de drie belangrijkste persoonlijke waarden voor burgers in alle 27 EU-lidstaten. Het staat op de eerste plaats in 22 landen, waaronder Letland en Duitsland (elk 62 %) en Litouwen (60 %). Vrede is eerst gemeenschappelijk in Italië met respect voor het menselijk leven en in Oostenrijk met individuele vrijheid. Het staat op de tweede plaats in Cyprus (41 %), Malta (38 %) en Portugal (37 %) en op de derde plaats in Zweden (40 %) en Spanje (31 %).

In Zweden (55 %), Cyprus (47 %) en Portugal (41 %) is mensenrechten de belangrijkste persoonlijke waarde. Deze waarde staat in de top drie van 25 EU-lidstaten. Het staat op de tweede plaats in 12 landen, waaronder Denemarken, Spanje en Slovenië (elk 43 %) en Letland (42 %). Het staat op de derde plaats in tien landen, waaronder Duitsland (37 %), Ierland (35 %) en Bulgarije en Luxemburg (elk 33 %).

Respect voor het menselijk leven is de meest genoemde persoonlijke waarde in Spanje (45 %), Malta (40 %) en Italië (34 %, gedeeld met vrede). Het staat op de tweede plaats in vijf landen, waaronder Griekenland en Ierland (elk 39 %) en Luxemburg (35 %). Het land bevindt zich in een derde positie in zes landen, waaronder Cyprus (40 %), Portugal (35 %) en Letland en Slovenië (elk 33 %).

Democratie is de tweede meest genoemde waarde in Zweden (47 %), Duitsland (46 %) en Italië (32 %) en de op twee na meest genoemde waarde in zes landen, waaronder Denemarken (37 %), Griekenland (35 %) en Nederland (32 %).

In Oostenrijk is individuele vrijheid de belangrijkste waarde (45 %, gedeeld met vrede). Zij bekleedt de tweede positie in Bulgarije (39 %), Tsjechië (36 %), Hongarije (32 %) en Roemenië (29 %) en derde plaats in Litouwen (33 %), Slowakije (31 %) en Estland (20 %).

Er zijn drie andere waarden in de top drie in verschillende lidstaten. Solidariteit en steun voor anderen staat op de tweede plaats in Kroatië (35 %), de rechtsstaat staat op de derde plaats in Finland (35 %) en self-fulfilment staat op de derde plaats in Estland (samen met individuele vrijheid).

QC6. In de volgende lijst, welke zijn de belangrijkste waarden voor u persoonlijk? (MAX. 3 ANTWOORDEN)

	EU27	AT	BE	BG	CY	CZ	DE	DK	EE	EL	ES	FI	FR	HR	HU	IE	IT	LT	LU	LV	MT	NL	PL	PT	RO	SE	SI	SK
Vrede	45	45	41	42	41	53	62	49	58	55	31	51	51	48	39	46	34	60	57	62	38	43	39	37	36	40	53	52
Mensenrechten	35	24	37	33	47	28	37	43	30	31	43	41	33	31	30	35	29	38	33	42	31	35	32	41	28	55	43	38
Respect voor het menselijk leven	31	25	29	32	40	24	25	26	30	39	45	32	32	30	29	39	34	27	35	33	40	25	25	35	25	26	33	23
Democratie	30	24	27	16	35	31	46	37	11	35	27	25	19	12	17	16	32	18	18	16	29	32	30	30	23	47	14	21
Individuele vrijheid	23	45	26	39	23	36	21	20	20	21	18	23	20	30	32	29	28	33	18	30	20	24	14	22	29	15	28	31
Solidariteit, steun voor anderen	17	10	18	9	13	9	5	25	11	13	28	25	26	23	22	30	8	15	22	14	13	20	21	23	19	23	13	8
Gelijkheid	17	19	12	19	16	21	26	16	14	28	22	35	11	16	9	17	10	10	16	12	22	22	15	10	13	22	19	23
De rechtsstaat	14	14	18	14	2	15	14	11	13	4	12	14	19	11	10	11	14	17	19	8	12	18	12	15	11	11	18	11
Tolerantie	13	12	19	3	6	8	7	24	12	8	10	15	25	5	7	12	14	8	17	7	10	29	3	9	5	27	11	11
Respect voor de planeet	11	18	13	16	1	10	6	3	20	4	8	7	10	13	22	8	20	10	10	7	7	9	7	12	18	3	5	10
Self-fulfilment	11	12	13	5	10	7	9	20	16	10	8	5	16	13	9	17	14	10	19	14	8	13	6	8	7	9	7	8
Respect voor andere culturen	6	11	5	6	26	2	2	3	6	19	2	3	5	8	6	7	9	6	5	5	15	5	8	7	21	1	4	14

ST100 okt/nov 2023
Godsdienst

1e meest vaak genoemde item
2e meest vaak genoemde item
3e meest vaak genoemde item

Standaard Eurobarometer 100

Najaar 2023

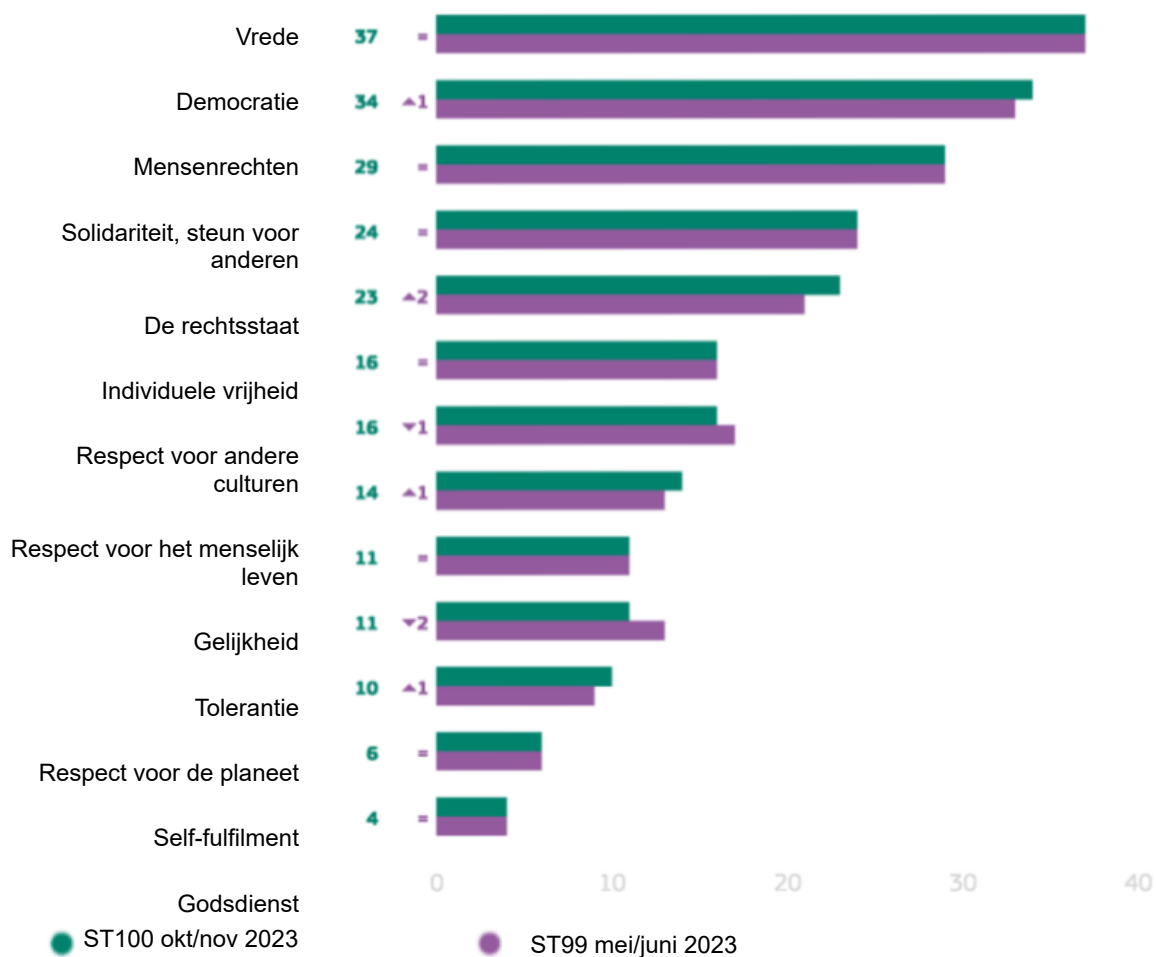
B. EU-waarden

Op de vraag welke waarden het beste de EU vertegenwoordigen, zeggen burgers meestal ook vrede (37 %, geen verandering), waarbij democratie (34 %, + 1 procentpunt) de volgende meest genoemde waarde is. Ten minste één op de vijf zegt dat mensenrechten (29 %, geen verandering), solidariteit en steun voor anderen (24 %, geen verandering) of de rechtsstaat (23 %, + 2 procentpunten) de EU het beste vertegenwoordigen.

Respect voor andere culturen wordt gezien als de waarde die het beste de EU vertegenwoordigt met 16 % (-1 procentpunt), evenals individuele vrijheid (16 %, geen verandering). Ten minste één op de tien denkt dat respect voor het menselijk leven (14 %, + 1 pp), tolerantie (11 %, -2 pp), gelijkheid (11 %, geen verandering) en respect voor de planeet (10 %, + 1 pp) de EU het beste vertegenwoordigen.

Minder dan een op de tien noemt zelfvervulling (6 %, geen verandering), of religie (4 %, geen verandering).

QC7. Welke waarden vertegenwoordigen de EU in de volgende lijst? (MAX. 3 ANTWOORDEN)
(EU27) (%)

Standaard Eurobarometer 100

Najaar 2023

In 24 EU-lidstaten behoort vrede tot de drie hoogste waarden die de EU het best vertegenwoordigen. Het staat op de eerste plaats in 13 landen met het hoogste niveau in Luxemburg (49 %), Duitsland (47 %) en Slovenië (46 %). In Cyprus wordt de eerste plaats gedeeld met de mensenrechten. Het staat op de tweede plaats in acht landen, waaronder Nederland (46 %), Zweden (45 %) en Denemarken en Finland (elk 44 %) en derde in België (35 %), Oostenrijk (29 %) en Hongarije (24 %).

Democratie staat in de top drie van waarden in 24 EU-lidstaten. Het staat op de eerste plaats in zeven landen, met het hoogste niveau in Zweden (55 %), Denemarken (49 %) en Nederland (48 %). Het staat op de tweede plaats in tien landen, waaronder Duitsland (38 %), Malta en België (elk 36 %) en Bulgarije en Griekenland (elk 32 %). Het staat in een derde positie in zeven landen, waaronder Luxemburg (32 %), Frankrijk en Litouwen (elk 28 %).

In 22 lidstaten wordt mensenrechten beschouwd als een van de drie waarden die de EU het best vertegenwoordigen en staat het op de eerste plaats in Malta en België (elk 40 %), Ierland en Cyprus (elk 32 %, gedeeld in Cyprus met vrede) en Oostenrijk (31 %, gedeeld met solidariteit en steun voor anderen). Mensenrechten staan op de tweede plaats in acht landen, waaronder Frankrijk (36 %), Letland (35 %) en Luxemburg (34 %) en op de derde plaats in negen landen, waaronder Zweden (41 %), Nederland (40 %) en Denemarken (38 %).

Solidariteit en steun voor anderen zijn de meest genoemde waarde in Portugal (42 %), Kroatië (37 %), Oostenrijk (31 %, gedeeld met mensenrechten) en Hongarije (29 %). Het staat op de tweede plaats in Roemenië (28 %) en derde in zeven landen, waaronder Malta (34 %), Tsjechië (30 %) en Duitsland (28 %).

In elke lidstaat worden in de top drie slechts twee andere waarden genoemd. De rechtsstaat staat op de tweede

plaats in Spanje (33 %) en derde in Finland (43 %), Slovenië (27 %), Bulgarije (25 %) en Cyprus (23 %). In Italië (24 %) staat respect voor andere culturen op de derde plaats van de waarden die het beste de EU vertegenwoordigen.

QC7. In de volgende lijst: welke waarden vertegenwoordigen de EU het best?
(MAXIMAAL 3 ANTWOORDEN) (%)

	EU27	AT	BE	BG	CY	CZ	DE	DK	EE	EL	ES	FI	FR	HR	HU	IE	IT	LT	LU	LV	MT	NL	PL	PT	RO	SE	SI	SK
Vrede	37	29	35	37	32	42	47	44	34	45	23	44	45	35	24	31	29	44	49	41	24	46	29	24	31	45	46	41
Democratie	34	30	36	32	28	31	38	49	26	32	34	46	28	23	23	27	34	28	32	22	36	48	35	28	26	55	27	26
Mensenrechten	29	31	40	22	32	23	26	38	28	28	31	42	36	27	27	32	23	31	34	35	40	40	23	25	26	41	30	26
Solidariteit, steun voor anderen	24	31	23	22	23	30	28	22	21	27	20	18	20	37	29	27	19	26	26	24	34	35	22	42	28	25	23	24
De rechtsstaat	23	23	24	25	23	19	27	31	22	14	33	43	24	23	20	24	16	12	22	19	30	35	13	18	13	39	27	22
Individuele vrijheid	16	18	14	17	14	15	17	10	11	20	12	10	14	21	20	21	22	21	14	19	12	11	16	11	19	16	15	19
Respect voor andere culturen	16	22	14	12	14	15	14	15	11	18	15	14	18	23	18	20	24	15	24	15	20	14	7	15	12	10	15	14
Respect voor het menselijk leven	14	17	13	16	19	12	10	12	13	17	16	13	12	19	19	19	18	14	20	17	8	9	14	17	18	9	14	11
Gelijkheid	11	8	12	7	8	6	5	16	9	8	13	14	12	19	17	24	9	10	14	14	15	10	19	12	16	5	11	7
Tolerantie	11	12	12	12	13	7	8	7	14	12	10	8	8	11	9	15	16	17	18	8	15	7	18	15	15	5	11	11
Respect voor de planeet	10	8	14	5	12	13	4	13	9	7	8	9	15	11	7	12	14	9	12	10	12	18	4	10	11	10	8	11
Self-fulfilment	6	12	6	7	5	5	5	2	6	13	3	2	3	8	12	7	9	6	4	5	3	3	6	5	13	3	2	8
Godsdienst	4	6	5	4	4	2	3	2	4	4	2	1	2	4	5	4	7	4	3	4	4	2	5	4	10	1	3	9

1e meest vaak genoemde item

2e meest vaak genoemde item

3e meest vaak genoemde item

Standaard Eurobarometer 100
Najaar 2023

Conclusie

Standaard Eurobarometer 100

Najaar 2023

De najaarseditie van 2023 van de standaard Eurobarometer (EB100) toont een relatief stabiele perceptie van de EU en haar beleid.

Het vertrouwen in de EU is sinds het voorjaar van 2023 stabiel gebleven en is de mening van de meerderheid van de burgers, zowel op het niveau van de EU-27 als in 20 lidstaten. Sinds het voorjaar van 2023 is het vertrouwen in de EU echter in 15 landen afgenomen. Het vertrouwen in zowel nationale regeringen als nationale parlementen is sinds het voorjaar van 2023 toegenomen, hoewel de EU meer vertrouwen heeft dan elk van deze instellingen.

Het positieve imago van de EU blijft de meerderheid van de EU-burgers, ondanks een lichte daling sinds het voorjaar van 2023. Het is ook in 18 lidstaten afgenomen. Het positieve imago van de EU is de mening van de meerderheid in 19 lidstaten. Ondanks een lichte daling sinds het voorjaar van 2023 wordt het optimisme voor de toekomst van de EU gedeeld door meer dan zes op de tien respondenten en blijft het de meerderheidsopvatting in 25 lidstaten.

Minstens acht op de tien burgers denkt dat de Europese vlag een goed symbool is voor Europa, en dat de vlag staat voor iets goeds, een groter aandeel in vergelijking met de laatste keer dat de vraag werd gesteld, in 2018.

In het najaar van 2023 zijn de belangrijkste zorgen van de Europeanen op EU-niveau gericht op bredere Europese en internationale kwesties. Immigratie en de oorlog in Oekraïne (voor het eerst geïntroduceerd in dit onderzoek) staan op de gemeenschappelijke eerste positie, waarbij de internationale situatie daalt naar de derde positie. Stijgende prijzen/inflatie/kosten van levensonderhoud, die in het voorjaar van 2023 op de eerste plaats stonden, zijn gedaald naar de vierde positie als de belangrijkste problemen waarmee de EU op dit moment wordt geconfronteerd. De toevoeging van de oorlog in Oekraïne als antwoordoptie in dit onderzoek heeft ongetwijfeld invloed gehad op deze ranglijst. Immigratie, de oorlog in Oekraïne en de internationale situatie staan in een meerderheid van de lidstaten in de top drie.

De belangrijkste zorgen van de Europeanen op nationaal niveau weerspiegelen zowel economische als internationale problemen. Stijgende prijzen/inflatie/kosten van levensonderhoud blijft met een aanzienlijke marge het belangrijkste nationale probleem. Sinds het voorjaar van 2023 is de immigratie echter met zes procentpunten gestegen om de tweede positie in te nemen, waardoor de economische situatie daalt naar de derde plaats en het milieu en de klimaatverandering van de derde naar de vierde plaats. Stijgende prijzen/inflatie/kosten van levensonderhoud is een van de drie meest genoemde kwesties in 26 EU-lidstaten.

De standpunten over de Europese economische situatie zijn sinds het voorjaar van 2023 stabiel gebleven, waarbij meer dan vier op de tien de huidige economische situatie als „goed” blijven beoordelen en het positieve beeld licht opweegt tegen het pessimistische standpunt. De meerderheid van de burgers denkt dat de Europese economische situatie de komende twaalf maanden gelijk zal blijven. Hoewel in bijna alle lidstaten een meerderheid

ook van mening is dat de Europese economische situatie de komende twaalf maanden gelijk zal blijven, is het aantal landen waar optimisme opweegt tegen pessimisme toegenomen (van één land in het voorjaar van 2023, tot zeven landen in het najaar van 2023).

Het advies over de huidige nationale economische situatie is minder positief geworden, waarbij het aandeel het als „goed” beschouwt sinds het voorjaar van 2023 met vijf procentpunten is gedaald. Het optimisme over de nationale economische situatie in de komende twaalf maanden is ook licht afgenomen, waarbij bijna evenveel mensen nu verwachten dat de situatie slechter zal worden dan hetzelfde te blijven.

Uit de huidige enquête blijkt dat de steun voor een Europese economische en monetaire unie met één munt op zeer hoog niveau stabiel is, met meer dan zeven op de tien in de EU als geheel. De steun in de eurozone is nog hoger, met bijna acht op de tien.

Meer dan de helft van alle respondenten denkt dat NextGenerationEU, het herstelplan van de EU van meer dan 800 miljard euro, effectief kan reageren op de huidige economische uitdagingen, en een meerderheid in 24 lidstaten is het daarmee eens.

In de context van de Russische invasie van Oekraïne is de steun voor een gemeenschappelijk defensie- en veiligheidsbeleid onder de EU-lidstaten stabiel gebleven op een hoog niveau: Meer dan driekwart van de EU-burgers en meer dan zes op de tien in elke lidstaat zijn voor. Meer dan driekwart van de Europeanen is het erover eens dat de samenwerking op het gebied van defensie op EU-niveau moet worden versterkt en dat de aankoop van militair materieel door de lidstaten beter moet worden gecoördineerd. Bijna zeven op de tien is het erover eens dat de EU haar capaciteit voor de productie van militair materieel moet versterken, terwijl bijna twee derde het erover eens is dat meer geld moet worden besteed aan defensie in de EU.

Wat de mening van de burgers over de oorlog in Oekraïne betreft, zijn bijna zes op de tien tevreden met de reactie van de EU op de Russische invasie, een lichte toename sinds het voorjaar van 2023. Een kleinere meerderheid is tevreden met de reactie van de nationale regering.

De steun voor een reeks maatregelen naar aanleiding van de Russische invasie van Oekraïne blijft hoog, hoewel de goedkeuring voor financiële steun en de financiering en levering van militaire uitrusting sinds het voorjaar van 2023 is afgenomen. Bijna negen op de tien is het eens met het verlenen van humanitaire steun aan de mensen die door de oorlog zijn getroffen, en meer dan acht op de tien zijn het eens met het verwelkomen in de EU die op de vlucht zijn voor de oorlog. De overeenkomst met het verlenen van financiële steun aan Oekraïne is drie punten gedaald tot iets meer dan zeven op de tien, en hetzelfde percentage is het eens met het opleggen van economische sancties aan de Russische regering, bedrijven en individuen. Tweederde is het eens met het verbieden van staatsmedia zoals Sputnik en Russia Today om in de EU te uitzenden. Ongeveer zes op de tien stemt ermee in dat de EU de status van kandidaat-lidstaat aan

Standaard Eurobarometer 100

Najaar 2023

Oekraïne toekent of de aankoop en levering van militaire uitrusting aan Oekraïne financiert, maar de steun voor beide maatregelen is sinds het voorjaar van 2023 afgenomen.

Wat energieonafhankelijkheid betreft, zijn meer dan acht op de tien burgers het erover eens dat de EU massaal moet investeren in hernieuwbare energiebronnen, zoals wind- en zonne-energie, en dat de EU haar afhankelijkheid van Russische energiebronnen zo snel mogelijk moet verminderen. Een meerderheid in elke lidstaat is het eens met elk van deze verklaringen.

In een lastige internationale context zijn de burgers positief over de plaats van de EU in de wereld. Zeven op de tien zijn het erover eens dat de Europese Unie een plaats van stabiliteit is in een onrustige wereld, en bijna evenveel dat de EU over voldoende macht en instrumenten beschikt om de economische belangen van Europa in de wereldeconomie te verdedigen. Bijna zeven op de tien zijn voor een gemeenschappelijk buitenlands beleid van de lidstaten van de EU.

Op de vraag naar de waarden die de EU het best vertegenwoordigen, zullen de Europeanen waarschijnlijk vrede, democratie en mensenrechten noemen. Vrede is ook op de eerste plaats voor waarden die voor hen persoonlijk het belangrijkste zijn, met mensenrechten op de tweede plaats, boven respect voor het menselijk leven.

Technische specificaties

Tussen 23¹⁹ oktober 2023 en 17 november 2023 voerde Verian namens Kantar Belgium golf 100,2 van de Eurobarometer-enquête uit, op verzoek van de Europese Commissie, directoraat-generaal Communicatie, „Mediamonitoring en Eurobarometer”-eenheid.

De golf 100.2 omvat de standaard Eurobarometer 100-enquête en bestrijkt de bevolking van de nationaliteiten van de lidstaten van de Europese Unie, woonachtig in elk van de 27 lidstaten en van 15 jaar en ouder.

De standaard Eurobarometer 100-enquête is ook uitgevoerd in 10 andere landen of gebieden: zeven kandidaat-lidstaten (Albanië, Bosnië en Herzegovina, Moldavië, Montenegro, Noord-Macedonië, Servië, T őr Kiye), de Turks-Cypriotische Gemeenschap in het deel van het land waarover de regering van de Republiek Cyprus geen zeggenschap heeft, alsmede in Kosovo²⁰ en het Verenigd Koninkrijk.

In deze landen en gebieden heeft de enquête betrekking op de nationale bevolking van burgers en de bevolking van alle lidstaten van de Europese Unie die in deze landen en gebieden wonen en voldoende kennis hebben van de nationale talen om de vragenlijst te beantwoorden.

Het basisontwerp van de steekproef dat in alle landen en gebieden wordt toegepast, is een gestratificeerde meerfase, aselechte (waarschijnlijkheid) één. In elk land wordt het steekproefkader eerst gestratificeerd door NUTS-regio's en binnen elke regio door middel van een maatregel van steden (DEGURBA). Het aantal steekproefpunten dat in elke strata is geselecteerd, geeft de stratumpopulatie 15+ weer. In de tweede fase werden bemonsteringspunten getrokken met een waarschijnlijkheid die evenredig was aan hun 0+ populatiegrootte van binnen elk stratum.

De monsters vertegenwoordigen dus het gehele grondgebied van de onderzochte landen volgens de Eurostat NUTS II (of gelijkwaardig) en volgens de verdeling van de ingezetenen van de respectieve nationaliteiten in termen van metropolitane, stedelijke en plattelandsgebieden²¹.

In elk van de geselecteerde bemonsteringspunten werd willekeurig een startcoördinaat getrokken en werd een instrument voor omgekeerde geocodering gebruikt om het dichtstbijzijnde adres bij de coördinaten te identificeren.

Dit adres was het startadres voor de willekeurige wandeling. Verdere adressen (elk Nth adres) werden

geselecteerd volgens standaard „willekeurige route”-procedures, van het oorspronkelijke adres. In elk huishouden werd de respondent willekeurig getrokken. De benadering van de willekeurige selectie was afhankelijk van de grootte van het huishouden. Bijvoorbeeld voor huishoudens met twee 15+ leden werd het script gebruikt om de informant (persoon die de screener-vragenlijst beantwoordt) of het andere in aanmerking komende lid in het huishouden te selecteren. Voor huishoudens met drie 15+ leden werd het script gebruikt om de informant te selecteren (1/3 van de tijd) of de twee andere in aanmerking komende leden in het huishouden (2/3 van de tijd). Waar de twee andere leden werden geselecteerd, werd de interviewer vervolgens gevraagd om de jongste of oudste te vragen. Het script zou willekeurig de selectie toewijzen aan de jongste of oudste met gelijke waarschijnlijkheid. Dit proces gaat verder voor vier meer dan 15 leden van het huishouden — willekeurig vragen naar de jongste, 2e jongste en oudste. Voor huishoudens met vijf 15+ leden keren we terug naar de laatste verjaardagsregel.

Als er geen contact is gemaakt met iemand in het huishouden, of als de geselecteerde respondent niet beschikbaar was (drukkig), heeft de interviewer hetzelfde huishouden tot drie keer opnieuw bezocht (vier contactpogingen in totaal). Interviewers geven nooit aan dat de enquête vooraf namens de Europese Commissie wordt uitgevoerd; zij kunnen deze informatie verstrekken zodra de enquête is voltooid, op verzoek.

De wervingsfase was iets anders in Nederland, Finland en Zweden. In deze twee laatstgenoemde landen werd een steekproef van adressen binnen elk bemonsteringspunt geselecteerd uit het adres- of bevolkingsregister (in Finland wordt niet op alle steekproefpunten een selectie uitgevoerd, maar in sommige landen waar de responspercentages naar verwachting zullen verbeteren). De selectie van adressen vond plaats op een willekeurige manier. De huishoudens werden vervolgens telefonisch gecontacteerd en aangeworven om deel te nemen aan de enquête. In Nederland wordt gebruik gemaakt van een dual frame RDD sample (mobiele en vaste nummers) omdat er geen uitgebreid bevolkingsregister met telefoonnummers beschikbaar is. De selectie van getallen op beide frames gebeurt op een willekeurige manier waarbij elk getal een gelijke kans op selectie krijgt. In tegenstelling tot Zweden en Finland is de steekproef niet geclusterd.

19 Bij wijze van uitzondering is Montenegro op 18 oktober 2023 met veldwerk begonnen.

20 Deze benaming laat de standpunten over de status van Kosovo onverlet en is in overeenstemming met Resolutie 1244/99 van de VN-Veilighedsraad en het advies van het Internationaal Gerechtshof over de onafhankelijkheidsverklaring van Kosovo.

21 Urban Rural Classificatie op basis van DEGURBA (<https://ec.europa.eu/eurostat/web/degree-of-urbanisation/background>)

Standaard Eurobarometer 100

Najaar 2023

	LANDEN	INSTITUTEN	N INTERVIEWS	VELDWERK DATUMS		BEVOLKING 15+	AANDEEL EU
BE	Belgium	MCM Belgium	1,016	24/10/2023	12/11/2023	9,619,330	2.53%
BG	Bulgaria	Kantar TNS BBSS	1,011	23/10/2023	12/11/2023	5,917,534	1.56%
CZ	Czechia	STEM/MARK	1,011	23/10/2023	12/11/2023	8,982,036	2.36%
DK	Denmark	Mantle Denmark (Kantar Public)	1,012	24/10/2023	13/11/2023	4,891,261	1.29%
DE	Germany	Mantle Germany (Kantar Public)	1,527	24/10/2023	13/11/2023	71,677,231	18.87%
EE	Estonia	Norstat Eesti	1,003	24/10/2023	12/11/2023	1,111,597	0.29%
IE	Ireland	B and A Research	1,016	24/10/2023	14/11/2023	4,005,909	1.05%
EL	Greece	Kantar Greece	1,012	23/10/2023	10/11/2023	9,167,896	2.41%
ES	Spain	Mantle Spain (Kantar Public)	1,006	24/10/2023	11/11/2023	40,639,381	10.70%
FR	France	MCM France	1,025	23/10/2023	13/11/2023	55,700,114	14.66%
HR	Croatia	Hendal	1,032	23/10/2023	13/11/2023	3,461,468	0.91%
IT	Italy	Testpoint Italia	1,024	23/10/2023	03/11/2023	51,599,668	13.58%
CY	Rep. Of Cyprus	CYMAR Market Research	506	23/10/2023	12/11/2023	752,304	0.20%
LV	Latvia	Kantar TNS Latvia	1,010	23/10/2023	06/11/2023	1,590,245	0.42%
LT	Lithuania	Norstat LT	1,013	24/10/2023	12/11/2023	2,373,312	0.62%
LU	Luxembourg	TNS Ilres	504	23/10/2023	11/11/2023	533,335	0.14%
HU	Hungary	Kantar Hoffmann	1,022	24/10/2023	10/11/2023	8,313,539	2.19%
MT	Malta	MISCO International	504	23/10/2023	11/11/2023	446,788	0.12%
NL	Netherlands	Mantle Netherlands (Kantar Public)	1,011	26/10/2023	14/11/2023	14,763,684	3.89%
AT	Austria	Das Österreichische Gallup Ins.	1,005	24/10/2023	07/11/2023	7,647,176	2.01%
PL	Poland	Research Collective	1,025	23/10/2023	12/11/2023	31,982,941	8.42%
PT	Portugal	Intercampus SA	1,031	26/10/2023	11/11/2023	8,915,624	2.35%
RO	Romania	CSOP SRL	1,062	23/10/2023	12/11/2023	16,174,719	4.26%
SI	Slovenia	Mediana DOO	1,017	23/10/2023	12/11/2023	1,791,246	0.47%
SK	Slovakia	MNFORCE	1,006	23/10/2023	10/11/2023	4,591,487	1.21%
FI	Finland	Taloustutkimus Oy	1,009	23/10/2023	13/11/2023	4,672,932	1.23%
SE	Sweden	Mantle Sweden (Kantar Public)	1,051	24/10/2023	12/11/2023	8,541,497	2.25%
TOTAL EU27			26,471	23/10/2023	14/11/2023	379,864,254	100%

* Het totale percentage in deze tabel kan hoger zijn dan 100 % als gevolg van afronding

UK	United Kingdom	Kantar UK Limited	1,001	23/10/2023	12/11/2023	53,082,345
CY(Tcc)	Turkish Cypriot Community	Lipa Consultancy	513	26/10/2023	12/11/2023	233,547
	Türkiye	Kantar TNS Piar	1,003	25/10/2023	15/11/2023	62,644,678
MK	North Macedonia	Kantar TNS BBSS	1,010	24/10/2023	12/11/2023	1,736,495
ME	Montenegro	TMG Insights	508	18/10/2023	12/11/2023	510,415
RS	Serbia	TMG Insights	1,038	23/10/2023	12/11/2023	5,966,740
AL	Albania	Index Kosovo	1,005	03/11/2023	17/11/2023	2,344,814
BA	Bosnia and Herzegovina	Kantar TNS BBSS	1,003	23/10/2023	12/11/2023	2,987,440
XK	Territory of Kosovo	Index Kosovo	1,028	27/10/2023	13/11/2023	1,357,100
MD	Moldova	CBS AXA	1,012	25/10/2023	13/11/2023	2,131,029
TOTAL			35,592	18/10/2023	17/11/2023	512,858,857

Standaard Eurobarometer 100

Najaar 2023

Interviewing modus per land

Interviews werden afgenomen via persoonlijke interviews, hetzij fysiek bij mensen thuis, hetzij via video-interactie op afstand in de juiste nationale taal. Interviews met video-interactie op afstand („online face-to-face”) of CAVI

(Computer Assisted Video Interviewing) werden gehouden in Tsjechië, Denemarken, Malta en Finland.

GLBI: Computer-Assisted Persoonlijk interview

CAVI: Computer-Assisted Video interviewen

	LANDEN	N VAN CAPI-INTERVIEWS	N VAN CAVI INTERVIEWS	TOTAAL AANTAL N-INTERVIEWS
BE	Belgium	1,016		1,016
BG	Bulgaria	1,011		1,011
CZ	Czechia	789	222	1,011
DK	Denmark	806	206	1,012
DE	Germany	1,527		1,527
EE	Estonia	1,003		1,003
IE	Ireland	1,016		1,016
EL	Greece	1,012		1,012
ES	Spain	1,006		1,006
FR	France	1,025		1,025
HR	Croatia	1,032		1,032
IT	Italy	1,024		1,024
CY	Rep. Of Cyprus	506		506
LV	Latvia	1,010		1,010
LT	Lithuania	1,013		1,013
LU	Luxembourg	504		504
HU	Hungary	1,022		1,022
MT	Malta	353	151	504
NL	Netherlands	1,011		1,011
AT	Austria	1,005		1,005
PL	Poland	1,025		1,025
PT	Portugal	1,031		1,031
RO	Romania	1,062		1,062
SI	Slovenia	1,017		1,017
SK	Slovakia	1,006		1,006
FI	Finland	890	119	1,009
SE	Sweden	1,051		1,051
	TOTAL EU27	25,773	698	26,471

UK	United Kingdom	1,001		1,001
CY(Tcc)	Turkish Cypriot Community	513		513
TR	Türkiye	1,003		1,003
MK	North Macedonia	1,010		1,010
ME	Montenegro	508		508
RS	Serbia	1,038		1,038
AL	Albania	1,005		1,005
BA	Bosnia and Herzegovina	1,003		1,003
XK	Territory of Kosovo	1,028		1,028
MD	Moldova	1,012		1,012
	TOTAL	34,894	698	35,592

Standaard Eurobarometer 100

Najaar 2023

Responspercentages

Voor elk land wordt een vergelijking gemaakt tussen de antwoordende steekproef en het universum (d.w.z. de totale bevolking in het land) wordt uitgevoerd. Gewichten worden gebruikt om het reagerende monster aan het universum op geslacht te matchen naar leeftijd, regio en mate van verstedelijking. Voor Europese schattingen (d.w.z. het EU-gemiddelde) wordt een aanpassing aangebracht aan de gewichten van de afzonderlijke landen, waarbij deze naar boven of lager worden gewogen om hun 15+ bevolking weer te geven als percentage van de EU 15±populatie.

De responspercentages worden berekend door het totale aantal volledige interviews te delen met het aantal bezochte adressen, met uitzondering van adressen die niet in aanmerking komen, maar ook die waarvan de subsidiabiliteit onbekend is. Voor golf 100,2 van de EUROBAROMETER-enquête zijn de responspercentages voor de EU-27-landen, berekend door Verian:

	LANDEN	CAP RESPONS PERCENTAGE
BE	Belgium	47.0%
BG	Bulgaria	48.1%
CZ	Czechia	53.5%
DK	Denmark	36.0%
DE	Germany	26.5%
EE	Estonia	31.8%
IE	Ireland	37.3%
EL	Greece	29.6%
ES	Spain	31.9%
FR	France	45.5%
HR	Croatia	39.1%
IT	Italy	25.0%
CY	Rep. Of Cyprus	53.9%
LV	Latvia	39.0%
LT	Lithuania	45.3%
LU	Luxembourg	33.8%
HU	Hungary	57.2%
MT	Malta	51.1%
NL	Netherlands	61.9%
AT	Austria	41.4%
PL	Poland	44.1%
PT	Portugal	55.1%
RO	Romania	55.7%
SI	Slovenia	42.2%
SK	Slovakia	48.7%
FI	Finland	26.5%
SE	Sweden	79.2%

CAP I : Computer-Assisted Personal interviewing

Standaard Eurobarometer 100

Najaar 2023

Foutenmarges

Lezers worden eraan herinnerd dat enquêteresultaten schattingen zijn, waarvan de nauwkeurigheid, alles gelijk

is, berust op de steekproefgrootte en op het waargenomen percentage. Bij steekproeven van ongeveer 1.000 interviews variëren de werkelijke percentages binnen de volgende vertrouwensgrenzen:

Statistische marges als gevolg van het steekproefproces

(op het niveau van 95 % van het vertrouwen)

verschillende steekproefgroottes zijn in rijen

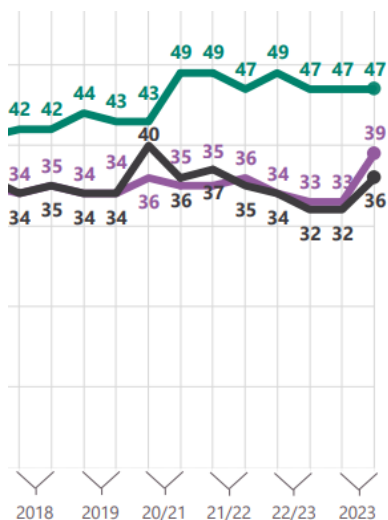
verschillende waargenomen resultaten zijn in kolommen

	5 %	10 %	15 %	20 %	25 %	30 %	35 %	40 %	45 %	50 %	
	95 %	90 %	85 %	80 %	75 %	70 %	65 %	60 %	55 %	50 %	
N=50	6	8,3	9,9	11,1	12	12,7	13,2	13,6	13,8	13,9	N=50
N=500	1,9	2,6	3,1	3,5	3,8	4	4,2	4,3	4,4	4,4	N=500
N=1000	1,4	1,9	2,2	2,5	2,7	2,8	3	3	3,1	3,1	N=1000
N=1500	1,1	1,5	1,8	2	2,2	2,3	2,4	2,5	2,5	2,5	N=1500
N=2000	1	1,3	1,6	1,8	1,9	2	2,1	2,1	2,2	2,2	N=2000
N=3000	0,8	1,1	1,3	1,4	1,5	1,6	1,7	1,8	1,8	1,8	N=3000
N=4000	0,7	0,9	1,1	1,2	1,3	1,4	1,5	1,5	1,5	1,5	N=4000
N=5000	0,6	0,8	1	1,1	1,2	1,3	1,3	1,4	1,4	1,4	N=5000
N=6000	0,6	0,8	0,9	1	1,1	1,2	1,2	1,2	1,3	1,3	N=6000
N=7000	0,5	0,7	0,8	0,9	1	1,1	1,1	1,1	1,2	1,2	N=7000
N=7500	0,5	0,7	0,8	0,9	1	1	1,1	1,1	1,1	1,1	N=7500
N=8000	0,5	0,7	0,8	0,9	0,9	1	1	1,1	1,1	1,1	N=8000
N=9000	0,5	0,6	0,7	0,8	0,9	0,9	1	1	1	1	N=9000
N=10000	0,4	0,6	0,7	0,8	0,8	0,9	0,9	1	1	1	N=10000
N=11000	0,4	0,6	0,7	0,7	0,8	0,9	0,9	0,9	0,9	0,9	N=11000
N=12000	0,4	0,5	0,6	0,7	0,8	0,8	0,9	0,9	0,9	0,9	N=12000
N=13000	0,4	0,5	0,6	0,7	0,7	0,8	0,8	0,8	0,9	0,9	N=13000
N=14000	0,4	0,5	0,6	0,7	0,7	0,8	0,8	0,8	0,8	0,8	N=14000
N=15000	0,3	0,5	0,6	0,6	0,7	0,7	0,8	0,8	0,8	0,8	N=15000
	5 %	10 %	15 %	20 %	25 %	30 %	35 %	40 %	45 %	50 %	
	95 %	90 %	85 %	80 %	75 %	70 %	65 %	60 %	55 %	50 %	

Standaard Eurobarometer 100
Najaar 2023

Opmerkingen

(Pierre Dieumegard)

G raphsmet een tijdlijn zijn moeilijk te begrijpen. Tot 2019 waren er twee enquêtes per jaar, in de lente en de herfst, en het jaartal werd aangegeven. Van 2020 tot 2022 werden in de winter, aan het einde van het ene jaar of het begin van het volgende, een aantal enquêtes uitgevoerd, wat de notatie 20/21, 21/22 en 22/23 verklaart. In 2023 waren er naast EBStandard98 (januari-februari) EBStandard99 (lente) en EBStandard100 (herfst).

Standard Eurobarometer 100 - Autumn 2023 - Data annex - de
(2.21 MB - PDF)

Standard Eurobarometer 100 - Autumn 2023 - Data annex - en
(7.09 MB - PDF)

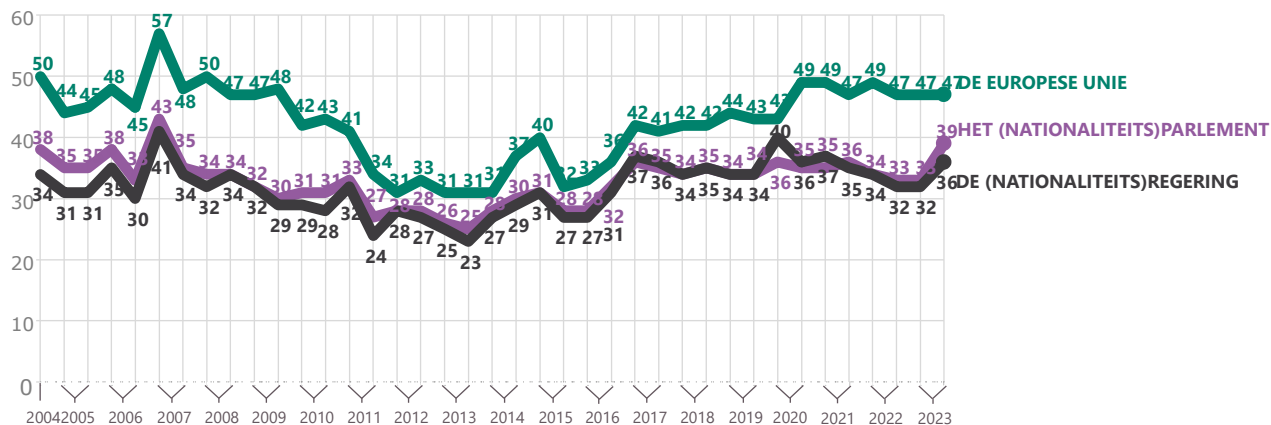

Standard Eurobarometer 100 - Autumn 2023 - Data annex - fr
(3.29 MB - PDF)

Sommige tabellen bevinden zich in de „tekst“-modus, waardoor ze gemakkelijk te kopiëren/plakken en verwerken met spreadsheet en statistische software, terwijl andere in de „beeld“-modus staan, waardoor ze onmogelijk te gebruiken zijn. Bijvoorbeeld (20 februari 2024), [het bestand „gegevensbijlage“ in het Engels](#) heeft tabel QA6.2 in „image“ modus, terwijl [het overeenkomstige bestand in het Frans](#) tabel QA6.2 heeft in de „tekst“-modus. Het Engelse bestand is zwaarder dan de Franse en Duitse bestanden, omdat het meer afbeeldingen en minder tekst bevat. Voor eenvoudig gebruik van de gegevens, beperk u niet tot het Engels rapport.

Standaard Eurobarometer 100 Najaar 2023

QA6 Hoeveel vertrouwen heb je in bepaalde instellingen? Voor elk van de volgende instellingen, heb je de neiging om het te vertrouwen of de neiging om het niet te vertrouwen (% — EU — NEIGT TE VERTROUWEN)

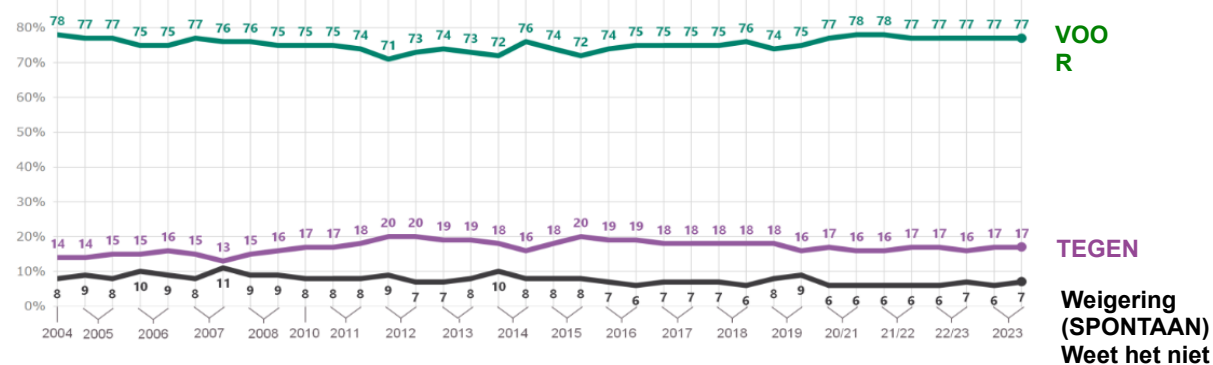

Vertrouwen in nationale regeringen, nationale parlementen en de Europese Unie

Het vertrouwen in de Europese Unie blijft stabiel op 47 %, maar het vertrouwen in de nationale regeringen en parlementen is sterk gestegen (+ 4 en + 6 procentpunten).

QB2.2 Wat is uw mening over elk van de volgende stellingen? Vertel voor elke verklaring, of je er voor of tegen bent.

Een gemeenschappelijk defensie- en veiligheidsbeleid van de EU-lidstaten (% — EU)

De oorlog in Oekraïne heeft de Europeanen niet van gedachten veranderd over de noodzaak om het defensiebeleid te coördineren (vraag QB2.2).